

ÜCRETSİZ SAYI

mavikale

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU YAYINIDIR

YIL:1 SAYI:2 KASIM 2009 ISSN 1309-1166

2009 Bayanlar
Türkiye Şampiyonu

**BETÜL
CEMRE
YILDIZ**

25 yıl sonra
yeniden

**KARPOV
ve KASPAROV**

Türkiye İş Bankası
Satranç Ligi'nde

**Şampiyon
Adana Truva**

Türkiye'nin Yeni GM'si

**KIVANÇ
HAZNEDAROĞLU**

2009 Kulüpler Türkiye Şampiyonu
**BURSA ULUDAĞ
ÜNİVERSİTESİ**

**FIDE GP
JERMUK'UN GALİBİ
IVANCHUK**

Ali Nihat YAZICI

Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı

Değerli dostlarım

Mavikale'nin ikinci sayısını okuyorsunuz. Eminim bir gün gelecek bu satırlar bizimle birlikte nostalji olacak ancak Mavikale arşivlerdeki yerini hep koruyacak.

Öncelikle dergimizin ilk sayısına ilişkin tüm eleştirileriniz ve övgüleriniz için şükranlarımı sunuyorum. Dergimizin kalitesini, büyük satranç ailemize yakışacak şekilde artırmak için her türlü çabayı göstereceğimizi vurguluyorum. Mavikale'nin hayat bulmasında emeği geçen tüm dostlarıma, başta editörümüz Sabri Koçak, Başkan vekilimiz Murat Kul ve Asbaşkanımız Mehmet Kaya olmak üzere, herkese, sizler ve satranç ailesi adına takdirlerimi ve teşekkürlerimi iletiyorum.

Bakalım dergimizle, son buluşmanızdan bu yana neler oldu? Üçüncü sayımıza kadar neler olacak?

Bu sayımızda kapakta bir portre var: "Zeki, çevik ve ahlaklı" Büyükkustamız Kıvanç Haznedaroğlu. Ne kadar bekledik bunun için değil mi? Nasıl enerji, çaba, para ve hayaller harcadık sizlerle birlikte! Genç büyükkustamıza kucak dolusu sevgiler ve tebrikler iletiyorum.

Artık sırada daha gençler var. IM Emre Can, IM Mustafa Yılmaz, WIM Kübra Öztürk, WIM Betül Cemre Yıldız ve diğerleri.

Haydi çocuklar, her büyük usta Türk satrancını yeniden üretiyor, umut veriyor ve motive ediyor. Sabırsız. Elinizi çabuk tutun. Ektiğimiz tohumların çınar olacak şekilde büyümesi bizi nasıl mutlu ediyor bir bilseniz.

2009 Dünya 16 Yaş Altı Satranç Olimpiyatı, Akhisar'da düzenlendi. Organizasyonun başarısında emeği geçen Belediye Başkanı Salih Hızlı, Kaymakam Mustafa Çek ve fikrin oluşmasından mükemmel şekilde yapılması aşamasına kadar adeta bir

nefer gibi çalışan kıymetli ağabeyim ve dostum, Disiplin Kurulu Başkanımız Vehbi Başaran'a tebriklerimi ve teşekkürlerimi sunuyorum. Emeği geçen herkese bravo! Çok ama çok güzel, örnek bir organizasyon gerçekleştirildi. Akhisar'da genç fidanlarımızı da gözleme şansımız oldu. Açıkçası, genç millilerimiz bize büyük moral verdiler. Çok iyidiler. Daha da iyi olacaklar, bundan hiç kuşumuz yok.

Önümüzdeki ay içinde Çocuk Ligi'ni başlatıyoruz. Amacımız, Milli Eğitim'de ders alan tüm çocuklarımızın kendi aralarında daha çok yarışması ve deneyim kazanması. Ama daha önemlisi satranç sporuyla Çocuk Ligi sayesinde daha çok iç içe olmaları.

Yine bu ay içerisinde 5 Adım Yöntemi'ne ait 10 adet kitap ellerinizde olacak. Her adımda bir el kitabı (öğretmenler için) ve bir alıştırmacı kitabı (sporcular için) aşama aşama çocuklarımızın, gençlerimizin, öğretmenlerimizin ve antrenörlerimizin gelişmesi ve ilerlemesi için gereken bilgileri sunacak.

Bu dizinin ardından ünlü "Zürich 1953" kitabı elimizde olacak. Ayrıca, Milli Takımlar Teknik Direktörümüz GM Efstratios Grivas'ın "Ustalık Yolunda Oyun Ortası Tekniği" ve "Ustalık Yolunda Oyun Sonu Tekniği" kitapları da baskıya verilmiş olacak.

Dünya Yaş Grupları Şampiyonası'na 11-23 Kasım 2009 tarihlerinde Antalya, Kemer'de, Limra Otel'de ev sahipliği yapıyoruz ve ilgili herkesi bekliyoruz. 2010 Türkiye Yaş Grupları'nın regülasyonu da bu satırları okuduğunuz sıralarda ilan edilmiş olacak.

Sevgili dostlarım, büyük ailemize layık olabilmek için gece gündüz çalışıyoruz. Dilerim sağlık ve sevgiyle en iyi hamlelerinizi bizlerle birlikte yaparsınız.

Mavikale'nin ayağı uğurlu geldi

Mavikale'nin ikinci sayısında yine birlikteyiz. İlk sayının hazırlanması sırasında, yayın kurulu olarak hepimiz bir yandan yeni bir yayın oluşturmamızın heyecanını yaşarken diğer yandan da zorlukların nasıl üstesinden geleceğimize ilişkin kaygılar taşıyorduk. Aslında ilk sayıyı daha erken bir tarihe yetiştirmeyi planlamıştık ama yapamadık. Sonunda Mavikale Ağustos 2009 sayısı ile doğmuş oldu.

Dergiyi okuyup inceleyenlerden genellikle olumlu eleştiriler aldık. Kuşkusuz hatalarımız da vardı ve bunları ayrıntılı olarak bize bildirenler de oldu. Biz de bu görüşlerden ikinci sayı için yararlandık. Dergimizi okuyan, inceleyen ve düşüncelerini bizlerle paylaşan herkese teşekkür ederiz. Şimdiki hedefimiz yayın kalitesini daha da geliştirmek, yayın aralıklarını tutturmak ve Türk satrancına yayın yoluyla katkımızı sürdürmek. Yeri gelmişken bu konuda katkı yapmak isteyenlerin önerilerini ve desteklerini beklediğimizi bir kez daha belirtmek isterim.

İkinci sayıyı hazırlarken bize güç ve moral veren bir gelişme yaşadık. Bir büyüktü (GM: Grandmaster) unvanlı oyuncu daha kazanmıştı. Zaten bu yazının başlığı da bu gelişmeye ilişkindir ve güzel haberlerin devamı için bir dilek ifade etmektedir. Yayın kurulu olarak, GM Kıvanç Haznedaroğlu'nu kutluyor ve başarılarının devamını diliyoruz. Bize bu gururu yaşattığı için kendisine teşekkür ederken yeni unvanıyla yeni başarılarına doğru yelken açmasını diliyoruz. Tabii bir teşekkür de Kıvanç'ın bugünlere gelmesinde emeği, desteği ve katkısı olan en başta ailesine, çalıştırıcılarına, öğretmenlerine, sürecindeki idarecilere, yön veren katkı yapan herkese. Kutlarız...

Bu güzel haberi ikinci sayımızda okur-

larımızla da ayrıntılı olarak paylaşmak istedik ve Kıvanç'ı hak ettiği yere, kapağınıza taşıdık. Türk satranç kamuoyunun onu yakından tanıması için de onunla bir söyleşiye yer verdik. Bu söyleşiyi gerçekleştiren ve kapak resmini dergimize kazandıran Yayın Kurulu Koordinatörü ve Türkiye Satranç Federasyonu Başkan Vekili Murat Kul'a da teşekkür ederiz.

Kıvanç'ı ilk kez 10 yaşındayken görmüştüm. Türkiye Satranç Federasyonu devlete bağlı değilken Türkiye çapında yapılan ödüllü açık satranç turnuvalarından birinin düzenleyicisiydim. Turnuvaya yaklaşık 200 oyuncu katılmıştı. Turnuvanın başhakemi 26 Mayıs 2009'da kaybettiğimiz Kahraman Olgaç'tı. Turnuvada Kıvanç Haznedaroğlu da yarışıyordu. Sanırım ilk kez küçükler kategorisi de bu büyük turnuvanın içine eklenmişti. Yıl 1991. O zamanki satranç kamuoyu küçük satranççı görmeye pek alışık değildi. O kalabalıkta, büyükler için hazırlanmış masalarda zaten Kıvanç'ı görmek için de yoğun bir çaba harcamak gerekiyordu. Masasında, satranç taşlarının ardında kayboluyordu. Ama dikkatli bakılırsa fıldır fıldır dolaşan bir çift göz görmek mümkündü. Kategorisinde en çok puanı toplayarak ödülünü de almıştı.

O sıralar hepimizin ortak görüşü, Kıvanç'ı iyi bir satranç geleceğinin beklediği idi. 22 yıl bekledik ve sonunda oldu. Keşke Kahraman Bey de bunu görebilseydi. Sevgili Kıvanç burada durmamalısın, şimdi hedef 2600'ler.

Diğer spor dallarında olduğu gibi satrançta da başarılı ve yıldız sporcular geriden gelen nesillere özendirici etki yapmaktadır. Oluşan dalga yeni sporcuları kendine çekmekte başarıyı büyütmektedir. Bu dalgayı yakalayabilmek umuduyla...

Dr. M. Sabri KOÇAK
Yayın Kurulu Başkanı

Yayının Adı:
Mavikale

Yıl: 1

Sayı: 2

Kasım 2009

ISSN 1309-1166

Sahibi
Türkiye Satranç Federasyonu Adına
Ali Nihat Yazıcı

Yayın Koordinatörü:
Murat Kul

Yayın Kurulu Başkanı:
Dr. M. Sabri Koçak

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Fatma Yılmaz

Haber Koordinatörü:
Fatma Öztürk

Yayın Kurulu:
Dr. M. Sabri Koçak,
Fatma Yılmaz,
FM Ali İpek,
WİM Nilüfer Çorlulu,
Doç. Dr. Ergin Çiftçi,
Suat Boztepe,
Yaşar Y. Güngör,
Fahri Karabay,
Delal Aydın

Yönetim Yeri:
Türkiye Satranç Federasyonu
Şehit Yaşar Akansel Sokak
Özgürler İş Merkezi, No: 3 Kat:6
Ulus-Ankara

Telefon:
0 312 309 75 94

Faks:
0 312 310 96 20

e-mail:
yayinkurulu@tsf.org.tr
satrancdergisi@gmail.com

Grafik Tasarım:
AJANSROA

Telefon:
0 212 284 0 535

Baskı:
FSF Print House

Telefon:
0 212 690 89 89

Dergimiz Basın Ahlak İlkelerine uyar.
Üç ayda bir periyodik olarak yayımlanır.
Yayın Kurulu dergide yer alan yazıları
düzeltmeye, kısaltmaya ve gerektiğinde
değiştirmeye yetkilidir.

Baskı Türü:
Yaygın Süreli

4 **Kapak Türkiye'nin yeni GM'si**
Kivanç Haznedaroğlu

8 **Şampiyon yeniden şampiyon**
Betül Cemre Yıldız

11 **Kahraman Olgaç Anı Turnuvası**

12 **Türkiye İş Bankası Satranç Ligi**

16 **Türkiye kulüpler şampiyonu**
Uludağ Üniversitesi

22 **Uluslararası Acropolis**
Satranç Turnuvası

26 **Dünya 16 Yaş Altı**
Satranç Olimpiyatı

29 **Moskova Yıldırım Satranç**
Şampiyonu **GM Grischuk**

30 **Magnus Carlsen artık**
Kasparov ile çalışıyor

32 **Hayri Özbilen: "Satranç kışkançtır,**
başka sevgili kabul etmez"

37 **Demir Büyüközkaya'yı kaybettik**

38 **2009 Türkiye Bayanlar Şampiyonu**
Betül Cemre Yıldız

41 **Polonyalı Ölümsüzü:**
Her şey mat için

49 **Uğur Yuvarlak Dünya Beşincisi**

44 **Sporda ve satrançta**
Konsantrasyon

56 **Şahla son darbe:**
Şahlar da oyuncudur

64 **Arka Pencere**
Satrançta küresel rekabet

54 **Satranç ve Sanat**
Satranç Oyuncuları

Türkiye'nin en yeni GM'si şimdilik 'O'

Kıvançuk artık Büyükusta

Kıvanç Haznedaroğlu, 22 yıl önce başladığı satranç yolculuğunda önemli hedeflerinden birine ulaştı: O artık büyükusta. Adı, Ukraynalı Büyükusta Vassily Ivanchuk'u çağrıştırdığı için, satranç ailesinde "Kıvançuk" olarak anılan Haznedaroğlu'yla Başkanvekili Murat Kul, TSF'de görüştü

Kıvanç Haznedaroğlu, 1981'de Ankara'da doğdu. Satranca altı yaşında başladı ve çok kısa sürede kendini gösterdi. 1987'de ilkokullararası Satranç Şampiyonası'nda birinci oldu. 2003'te Uluslararası Usta (IM) unvanını aldı ve aynı yıl Türkiye Şampiyonluğunu kazandı. O tarihten sonra tek hedefi, bir satranç sporcusunun 'Dünya Şampiyonu' unvanı dışında ulaşabileceği en yüksek düzey olan GM (Grand Master) yani "büyükusta"lığı elde etmektir. İlk büyükusta normunu Temmuz 2007'de Çek Cumhuriyeti'nde düzenlenen açık turnuvada hak eden Haznedaroğlu, gerekli olan üç normdan sonuncusunu da geçtiğimiz temmuz ayında Yunanistan'ın Girit adasında düzenlenen turnuvada kazandı ve FIDE (Uluslararası Satranç Federasyonu),

Eylül 2009 listesine göre ELO'sunu 2499'a yükseltti. Kıvanç, büyükusta unvanını ise ağustos ayı sonunda İzmir Uluslararası Açık Satranç Turnuvası'nda elde etti. Haznedaroğlu böylece, Suat Atalık'ın ardından büyükustalığa terfi eden ikinci yerli oyuncumuz olurken, bu unvanı en genç yaşta, (Kıvanç 22 yaşında IM, 28 yaşında GM oldu), kazanan Türk satranççısı unvanını da aldı. Türk Milli Takımı'nın müdavimlerinden biri olan Kıvanç, aynı zamanda Hacettepe Üniversitesi Hidrojeoloji Mühendisliği son sınıf öğrencisi. Aşağıda yer alan görüşme Eylül 2009'da gerçekleştirildi.

Murat Kul: Artık bir büyükusta, GM oldun. Nasıl bir duygu bu?

Kıvanç Haznedaroğlu: Herkesin yaşama-

sını isterim, çok güzel bir duygu. Ama ötesinde sorumluluklarımın da artmış olduğunu hissediyorum. Türk satranç ailesine, alttan gelen çocuklara ve gençlere karşı sorumluluklarım var. Davranışlarımla, oyunumla örnek olmalı, öncü olmalıyım diye düşünüyorum.

Kıvanç, elde ettiğin bu büyük başarının ardından ailede neler yaşandı?

Çok mutlu oldular. Aslında çok daha önce GM olacağımı düşünüyorlardı ama bana her zaman inanıp destek oldular.

Bu süreç içinde sana hiç, "Artık bırak bu işi ve önce okulunu bitir." dediler mi? Ya da sen bırakmayı hiç düşündün mü?

Hayır, ailem çok çalışırsam hem okulumu bitirebileceğime hem de GM unvanını alabileceğime inanıyordu. Bana güvendiler. Tabii benim de çalışmadığım, çalışmadığım dönemler oldu, bu işin uzayacağını düşündüm ama bırakmayı asla düşünmedim.

Yalnızca sporcu olarak değil, eğitmen olarak da satranca hizmet veriyorsun. Öğrencilerin nasıl karşıladı seni?

Hepsi kutladılar. Satranç eğitmenliğini yaklaşık üç yıldır yapıyorum ancak bunun özellikle son bir yılı daha istikrarlı geçti. Yirmi civarında öğrencim var, en büyüğü 16 yaşında. Onunla yalnızca üç ay çalıştık ve şimdi Milli Takım havuzuna girdi. Aslında şunu da söylemeliyim. Üç yıl önce sadece turnuvadan turnuvaya çalışıyordum ve ELO'm da düşüyordu. Ders vermeye başladıktan sonra performansım da açıkçası yükselmeye başladı.

Kıvanç ile Erdem Arslan (ayaktakiler: Yaşar Kay, Hamdi Aykut, Hulusi Cihangir, Akin Döş ve Tayfun Gür)

Büyükusta olmanın bir sırrı var mı?

Olmaz mı, var tabii, çok basit ve iki kelime: Çok çalışmak. İlk GM normunu almadan önce günde dokuz saat çalışıyordum. Üçüncü normu almadan önce dört saat çalıştım. Her çalışmanın ardından başarı da kendiliğinden geldi. Bir diğer nokta sporcunun direnci. Fiziksel ve ruhsal hazırlığının iyi seviyede olması. İşin sırrı bu.

Büyükusta unvanı alman Türkiye'de uzun zamandır tartışılan "Suat Atalık dışında yerli bir GM ne zaman çıkacak?" sorusuna da yanıt oldu. Sanki zorlu bir eşik aşıldı gibi, katılıyor musun?

Evet, bu eşğin aşılmaya katkıda bulunmam benim için çok önemli. Artık herkes gördü ki bunlar olabiliyor. Daha da devamı gelecek: Emre Can, Mustafa Yılmaz, Burak Fırat benden daha genç sporcular ve hızla yükseliyorlar. İnanıyorum ki beş on yıl içinde Türkiye'nin komşu Yunanistan'dan daha çok büyükustası olacak.

Umut Atakişi, Mert Erdoğan ve Yakup Erturan gibi senin kuşağından olan, Uluslararası Usta (IM), unvanlı oyuncular için neler söyleyeceksin?

Çok rahat GM olabilirler. Mert bugünlerde iyi çalışıyor, Yakup'un zaten bir GM normu var. Mert ve Umut bir iki defa kılpayı norm-

Büyükusta olmanın sırrı çok basit iki kelime: Çok çalışmak. Her çalışmanın ardından başarı kendiliğinden gelir. Bir diğer nokta sporcunun direnci

ları kaçırmışlardı. Milli Takım antrenörlerimiz Gurevich ve Grivas'ın, (GM Michael Gurevich, GM Efstratios Grivas), vurguladıkları gibi daha çok sayıda turnuvada yer almak çok önemli. Eminim onlar da başaracak.

'TSF turnuvalara hep aynı isimlerle katılıyor.' ya da 'Büyükusta unvanını bu kadar turnuvaya katıldıktan sonra geç bile aldı.' eleştirilerini sen de biliyorsun. Bir yanıtın var mı?

Türkiye'de eleştiriler genellikle belirli bir kişiyi hedef alarak yapılıyor. Nesnel, objektif bir analiz yapılmıyor. Federasyon ve oyuncular neleri yaptı, neleri yapamadı? Bu sorulara kişisellikten uzak, nesnel de-

ğerlendirmeler getirilmeli. "Turnuvalara hep aynı isimler katılıyor." eleştirisine gelince: TSF için bunun ölçütleri var zaten. Başarı ve antrenörlerin görüşleri. Eğer benim yerime bir başkası oynayacaksa benden daha başarılı, daha güçlü olmalı. Bunu kanıtlamadan, nesnel şartları sağlamadan sırf o kişi öyle istiyor diye TSF neden onu turnuvaya götürsün?

Yeni bir büyükusta olarak, Türkiye'de satrancın geldiği noktayı nasıl değerlendiriyorsun?

Çok büyük bir gelişme var. 2000 öncesinde yılda bir uluslararası turnuvaya katılırsak kendimizi şanslı sayıyorduk. Oysa şimdi yedi sekiz turnuvaya az diyebiliyoruz. Yalnızca tabanda değil, unvanlı sporcu sayısında da büyük artış var kanımca. Bundan on yıl önce unvanlı sporcu sayımız on bile değildi şu anda elli civarında. 2300 ve 2400 Elo düzeyinde bir yığılma var. Birkaç yıl içinde 2500 Elo düzeyinde bir yığılma olacağını düşünüyorum. Ayrıca, ülke dışındada da TSF büyük bir saygınlığa sahip.

Büyükusta Kıvanç'ın örnek aldığı oyuncular kimler?

Karpov, ki Karpov'un oyun sonu ile ilgili bir kitabı da var beni etkileyen, onun seçtiği 120 oyun sonunu inceleyen bir kitap onu da hatırlatmış olayım ve Anand.

Üçüncü normu almadan önce ağırlıklı siyah hamleleri üzerine çalıştığını söylemiştin, çalışmalarını hangi yöntemle göre yapıyorsun?

Siyahlarla çalışmanın faydalarını gerçekten gördüm. Örneğin Neverov ile (Valeriy Neverov - Ukraynalı GM), Girit'te geçtiğimiz temmuz ayında ilk turnuvada çok kritik bir karşılaşma yapmış ve başarılı olmuştum siyahlarla. Şimdi beyazlara ağırlık vereceğim. Çalışma yöntemime gelince: Açılışları daha çok bilgisayardan, oyun ortası ve sonunu ise kitaplardan çalışıyorum. Kütüphanemde üç yüz dolayında satranç kitabı bulunmakta. Bu sayının en az iki yüzünü okumuşumdur. Özellikle de Kasparov, Botvinnik ve Alekhine gibi satrançta dev isimlerin yazdığı kitapları daha çok tercih ediyorum.

Özellikle çocuk ve gençlerin kitaplardan daha çok bilgisayar üzerinden çalıştığını

görüyoruz. Bu da bir tartışma konusu. Senin düşüncelerin neler?

Bu işin doğrusu bence kitaplardır. Ben başlangıçta açılışları bile kitaplardan okuyarak çalışmıştım. Bilgisayarı ise kontrol amaçlı kullandım. Doğru, analiz için bilgisayarlar çok yararlı ve hızlı ancak diğerleri için mutlaka kitap okunmalı.

Özellikle ailelere, çocukların satranç eğitimi konusunda neler önerebilirsin?

Hemen dünya şampiyonluğunu hedeflemesinler. Aşama aşama gelişme olacağını bilsinler. Bir de şu var, bu daha çok antrenörlerle ilgili. Çocukların karakterine uygun bir çalışma üslubu belirlemek gerekli. Çocuğun karakteri neyse satranç tahtasına da o yansıyor. Hareketli bir çocuğa kapalı bir oyun oynatamazsınız, satrançtan soğur. Ya da içine kapalı, daha sakın bir çocuğa hareketli, atak bir oyun oynatamazsınız, beceremez, korkar. Satranç, oyuncunun karakterini tamamen yansıtan bir spordur. Ben kendi öğrencilerime de buna uygun davranıyorum.

Büyükusta Kıvanç'ın bundan sonraki hedefleri neler?

Temel olarak tek bir hedefim var, şimdilik o da 2600 Elo'ya ulaşmak. Bunun için önce 2500 - 2550 Elo arasında bir yere çıkmayı düşünüyorum kısa vadede. Sonra yavaşça 2600'e doğru ilerlemek istiyorum. Bugünden yarına 2700 Elo olacağım, ya da dünya

şampiyonu olacağım, demiyorum. Genellikle hedeflerimi yapılabilir, gerçekçi düzeyde tutmayı tercih ediyorum. Önce 2600'e ulaşmak istiyorum. Eğer bunu başarabilirsem ondan sonrası için kendime yeni bir hedef belirleyeceğim. Öte yandan bunun dışında bir hedefim daha var. O da öğrencilerimi çok daha yukarılara taşımak. Örneğin öğrencilerimden 1700 Elo'su olan biri, İzmir Open'da iki tane 2300'lük oyuncuya karşı kazanmayı başardı. Eğer son üç turda tek bir puan alabilseydi Milli Takıma girecekti. Kendi öğrencilerim için söylersem en büyük sıkıntım, Ankara özelinde çok fazla turnuva olmaması. Eğer burada çok daha fazla turnuva olsa eminim onlar da çok daha hızlı gelişme kaydedebilecekler.

Teşekkürler Kıvanç ve hedeflerinde başarılar.

Haznedaroğlu, Kıvanç (2395) - Lotov, Valentin (2342)

Açılış Kodu: B48

Avrupa Bireysel Şampiyonası Antalya - 24.05.2004

1.e4 c5 2.♟f3 e6 3.d4 cxd4 4.♞xd4 ♞c6 5.♞c3 ♞c7 6.♟e3 a6 7.♟d3 ♞f6 8.0-0 ♞e5 9.h3 ♟c5 10.♞h1 d6 11.f4 ♞g6 12.♞e1 0-0 13.f5 ♞e5 14.♞h4! ♟d7 15.♟f3 ♞xf3 16.gxf3 ♞d8 17.♟g1 ♞e8 18.♟xg7 ♞xg7 19.f6 ♞h8 20.♟g5 ♟xd4 21.fxg7+ ♟xg7 22.e5 h6 23.♞e4 f5 24.exf6 1-0

Haznedaroğlu, Kıvanç (2394) - Dervishi, Erald (2502)

Açılış Kodu: C92

Calvia ol- Mallorca 26.10.2004

1.e4 c5 2.♟f3 ♞c6 3.♟b5 a6 4.♟a4 ♞f6 5.0-0 ♟e7 6.♟e1 b5 7.♟b3 d6 8.c3 0-0 9.h3 ♟b7 10.d4 ♟e8 11.♞bd2 ♟f8 12.a4 h6 13.d5 ♞b8 14.c4 c6 15.axb5 axb5 16.♟xa8 ♟xa8 17.cxb5 cxd5 18.exd5 ♞xd5 19.♞e4 ♞f6 20.♞xf6+ ♞xf6 21.♞h2 ♞d7 22.♞g4 ♞h4 23.♟d5 ♟xd5 24.♞xd5 h5 25.♞e3 ♞f6 26.♞c6 ♟b8 27.♞c4 d5 28.♞c7 ♟e8 29.♞xe5 ♟e7 30.♞a5 ♞d4 31.♞f3 ♟xe1+ 32.♞xe1 ♞b6 33.♞e2 ♟c5 34.♟d2 ♞e4 35.♟e1 ♞e6 36.♞f1 ♞f6 37.♞c2 ♞f5 38.♞b3 ♟b6 39.h4 ♞d7 40.♞a4 ♞c8 41.♞a6 ♞xa6 42.bxa6 ♞c5 43.♟a5 ♟a7 44.b4 ♞xa6 45.♞e5 ♟b8 46.b5 ♞c5 47.♞c6 ♞b7 48.♟b4 ♟d6 49.♟xd6 ♞xd6 50.b6 ♞b7 51.♟e2 f6 52.♞e7+ ♞f7 53.♞xd5 g5 54.♟d3 ♟e6 55.♟d4 gxh4 56.♞f4+ ♞f5 57.♞xh5 ♟g5 58.♞g7 ♟g4 59.♞e6 f5 60.♟e5 ♞a5 61.♟d5 f4 62.♞d4 ♞b7 63.♟c6 ♞a5+ 64.♟c7 h3 65.gxh3+ ♟xh3 66.f3 ♟g3 67.b7 1-0

Ramaswamy, Aarthie (2299) - Haznedaroğlu, Kıvanç (2395)

Açılış Kodu: B33

Abu Dhabi Açık - 18.08.2004

1.e4 c5 2.♟f3 ♞c6 3.d4 cxd4 4.♞xd4 ♞f6 5.♞c3 e5 6.♞db5 d6 7.♟g5 a6 8.♞a3 b5 9.♟xf6 gx f6 10.♞d5 ♟g7 11.c3 f5 12.♟d3 ♟e6 13.♞h5 0-0 14.0-0 fxe4 15.♟xe4 f5 16.♞f4 exf4 17.♟xc6 ♟c8 18.♞e2 ♞f6 19.♟b7 ♟c8 20.♞f3 b4 21.cxb4 ♞xb2 22.♟ab1 ♞xa2 23.♟c6 ♟c8 24.♟fel ♟e5 25.♟e2 ♞xe2 26.♞xe2 ♟xc6 27.g3 fxg3 28.hxg3 f4 29.b5 ♟c3 30.b6 fxg3 0-1

Haznedaroğlu, Kıvanç (2357) - Georgiev, Krum (2510)

Açılış Kodu: B96

Antalya - 08.04.2001

1.e4 c5 2.♟f3 d6 3.d4 cxd4 4.♞xd4 ♞f6 5.♞c3 a6 6.♟g5 e6 7.f4 ♞c7 8.♞f3 ♞bd7 9.0-0-0 b5 10.♟xf6 ♞xf6 11.e5 ♟b7 12.♞h3 dxe5 13.♞cxb5 axb5 14.♟xb5+ ♟e7 15.fxe5 ♞d5 16.♟b1 g5 17.♟h1 ♞xe5 18.♟fel ♞f6 19.♟c6 ♞xd4 20.♟xd4 ♟xc6 21.♞d3 ♟g7 22.♟xd5 ♟hb8 23.♟d4 ♟xg2 24.♟d7+ ♟f8 25.c3 ♟g8 26.♟g1 ♟c6 27.♟c7 ♟d5 28.b3 h6 29.♟f1 ♟a4 30.c4 f5 31.♟xf5 1-0

Şampiyon, yeniden şampiyon

Betül Cemre Yıldız

2009 Türkiye Bayanlar Şampiyonası 9-15 Temmuz 2009 tarihleri arasında 54 sporcunun katılımı, Arzum firmasının desteği ve Konya/Rixos Otel'in ev sahipliğiyle gerçekleştirildi

2009 Türkiye Bayanlar Şampiyonası, 9-15 Temmuz 2009 tarihleri arasında küçük ev aletleri firması Arzum'un desteğiyle Konya/Rixos Otel'de düzenlendi. ELO sıralamasındaki ilk 20 sporcu ve 2009 Türkiye Yaş Grupları Şampiyonası'nda ilk üç dereceye giren sporculara konaklama giderlerinin TSF tarafından karşılandığı şampiyonada Türkiye'nin dört bir yanından gelen sporcuları görmek mümkündü. 54 sporcunun katıldığı şampiyonanın açılış törenine Konya Gençlik ve Spor İl Müdürü Muhittin Yıldız, TSF Yönetim Kurulu Üyesi Prof Dr. Yusuf Doğruer ve Başkanvekili Tahsin Aktar katıldı.

Güven, sevgiden önemlidir

Törende güvenin, sevgiden daha önemli olduğunu belirten Gençlik ve Spor İl Müdürü Muhittin Yıldız, yıllardır hem Türkiye Kulüpler Şampiyonası'nın hem de Bayanlar Şampiyonası'nın Konya'da yapıldığını, bunun Türkiye Satranç Federasyonu yetkililerinin kendilerine duydukları güvenin bir göstergesi olduğunu ve bu güvenden dolayı duydukları memnuniyeti dile getirdi. Yıldız, konuşmasının devamında kendilerinin de şampiyonalara ev sahipliği yapmaktan son derece mutlu olduklarını ifade etti.

TSF Başkanvekili Tahsin Aktar'ın Arzum'un desteğiyle düzenlenen bu şampiyonanın Türkiye'nin en seçkin organizasyonlarından biri olduğunu belirtmesinin ardından şampiyona başarı dilekleri ve törensel ilk hamlenin yapılmasıyla başladı.

Birbirinden güzel maçların oynandığı

turnuvarın bir diğer güzelliği de sporcular arasında çok ince diyalogların yaşanmasıydı. Şampiyonada hamlesini yaptıktan sonra, rakibinin saatini çalıştırıp sonra da masa başında olmayan rakibini bulup, "Ab-la, ben hamlemi yaptım, senin süren çalışıyor, hadi gel!" diyen de vardı, kendisi için su almaya gittiğinde rakibine bir bardak su getiren de, rakibinin başı ağrıyıp elini yüzünü yıkamaya gittiğinde, hakeme "Saatini durduralım, süresi geçmesin." diyen de vardı, verilen kararları kendisini rakibinin yerine koyarak anlamaya çalışan da... "Rakibiniz, yenildiğinde ne hissedersiniz?" sorusuna sporcuların çoğunun "Ben de üzülürüm, hatta yendiğim kişi arkadaşımса bunun bir karşılaşma olduğunu bilmeme rağ-

men suçluluk bile duyarım." diyenlerin sayısının çokluğu da gösteriyordu ki kazanma hırısı bile satrancın kurduğu dostluk duygusunun önüne geçemiyordu.

Özetle satrancın güzelliklerine insani güzelliklerin de eklendiği bir şölendi 2009 Türkiye Bayanlar Şampiyonası.

2009 Türkiye Bayanlar Şampiyonu Betül Cemre YILDIZ

Birbirinden çekişmeli, birbirinden güzel maçların oynandığı şampiyonada 2002-2006 yıllarında beş kez üst üste Türkiye Bayanlar Şampiyonu olan WIM Betül Cemre Yıldız dokuz turda kazandığı 8,5 puanla yeniden şampiyon olurken, 2007 Türki-

ye Bayanlar Şampiyonu WIM Zehra Topel 8 puanla ikinci, 16 yaş altı kategorisinde birinci olan Selen Sop 7 puanla üçüncü oldu.

Cansu Söylemez ve Nezihe Ezgi Menzi 6,5 eş puanla sırasıyla 4. ve 5. olurken WIM Kübra Öztürk, Burcu Şaşmazel Suna Şanal 6 eş puanla ve sırasıyla 6., 7. ve 8. sırada yer aldılar. Gizem Şişman, Büşra Ariğ, Ayça Fatma Durmaz, Ebru Kaplan, Gürcan Aytolun, Beste Başak Abdimanoğlu ve Nazlı Kovan da 5,5 puanla Şampiyona'nın 9-15.

derecesinde yerlerini alan sporcular oldu.

Kendi kategorilerinde 2009 8 yaş altı Avrupa ikincisi Çiğdem Onur ve 8 yaş altı Avrupa birincisi Ece Alkim Erece birinciliği paylaşırken, 10 yaş altında Lütfiye Selva Ağun, 12 yaş altında 2009 Türkiye Yaş Grupları Şampiyonası üçüncüsü Nezihe Ezgi Menzi, 14 yaş altında Türkiye Yaş Grupları Şampiyonası 2.sı Burcu Şaşmazel ve 16 yaş altında 2009 Türkiye Yaş Grupları Şampiyonası'nı altıncılıkla tamamlayan Selen Sop birinci oldu.

Kapanış törenine Konya Valisi Aydın Nezihi Doğan, Konya Gençlik ve Spor İl Müdürü Muhittin Yıldız, Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı ve TSF'nin diğer yetkilileri ile Arzum ve Rixos Otel yöneticileri katıldılar.

Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak

Törende Vali Doğan, Bayanlar Şampiyonası'nın ve Kulüpler Şampiyonası'nın Konya'da düzenlenmesinden duyduğu memnuniyeti belirtti. Kendisinin de satranç oynadığını, Konya'ya atanmadan önce Tekirdağ'da bir gencin sürekli kendisiyle satranç oynamak istediğini, yenilme korkusuyla onunla oynamamak için bahaneler ürettiğini ve çok sıkıştığı bir anda da Konya'ya atanarak gençten kurtulduğunu ancak Konya'da birbirinden güçlü satranç sporcularına yakalandığını esprili bir

şekilde anlatan Doğan, satrancın sadece spor değil aynı zamanda etkili bir eğitim aracı olduğunu belirterek bu aracın iyi kullanılması gerektiğine dikkat çekti.

Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı, konuşmasında, yıllar önce yola çıkarken de bugün de amaçlarının sportif başarının yanında toplumumuzda satranç kültürünün yaygınlaşması olduğunu belirtti. Satrancın çok yönlü düşünen, sorgulayan genç nesiller yetiştirilmesinde iyi bir eğitim aracı olduğunu, bunu sağlayabilmek için satrancın ders olarak okullara girmesi gerektiğine inandıklarını, inançlarını da yerine getirdiklerini dile getirdi. Yazıcı, konuşmasının devamında Konya Valisi Aydın Nezihi Doğan'a, Konya Gençlik ve Spor İl Müdürü Muhittin Yıldız'a, Konya Satranç İl Temsilcisi Hasan Güven'e, Şampiyonanın hakemlerine, Rixos Otel yöneticilerine ve sponsor Arzum firması yetkililerine teşekkür ederek anı plakelerini verdi.

Şampiyona'ya katılan bütün sporcular sponsor firma Arzum'dan ödülleri alırken büyük ödüller dokuz tur boyunca dikkatini zirveye odaklayıp Şampiyona'da dereceye girmeyi başaranları bekliyordu. Sıralama da ilk 10'da yer alan sporculara ve yaş gruplarına göre birinci olanlara TSF para ödülü verirken destekleyici firma Arzum da dereceye giren sporcuları ev aletleri setiyle ödüllendirdi.

“Sevgili Kahraman Hocam”

İlk sayımızda bize yakıştırdığınız isimlerle, anılarla uğurlamıştık sizi.

Bu sayımızda Sağ Kolunuz (Emrehan Halıcı), “satranç kurtarıcısı” olduğunuz Sevgican Bal da anılarıyla “Güle güle!” demek istiyorlar size

Yerli yabancı demeden satrancın ön-
de gelen sporcuları da sizin anınıza
hamleler yaptılar, sizin için düzenle-
nen Kahraman Olgaç Anı Turnuvası'nda.
Onlar da hamle hamle “Uğurlar olsun!” di-
yorlar.

Ve şiirler... Onlar hep sizi uğurladı, sizi
anlatırcasına, en güzel dizeleriyle...

*“Yaşamayı ciddiye alacaksın,
yani o derecede, öylesine ki,
mesela, kolların bağlı arkadan, sırtın duvarda,
yahut kocaman gözlüklerin,*

*beyaz gömleğinle bir laboratuvar
insanlar için ölebileceksin,
hem de yüzünü bile görmediğin insanlar için,
hem de hiç kimse seni buna zorlamamışken,
hem de en güzel en gerçek şeyin
yaşamak olduğunu bildiğin halde.”*

Şiir şiir, dize dize uğurlar olsun!

Kalem Kız (Fatma YILMAZ)

Kurtarıcımdı

O, benim satranç kurtarıcımdı. O, Türk
satrancının veziriydi benim gözümde.

Onunla tanışma şansımı satranca borç-
luyum. Bugün satranç oynamayı da ona...
Adana'da Uluslararası Atatürk Satranç
Festivali'ne katılmıştım. Turnuvada çok kö-
tü gidiyordum, puan durumum çok kötüy-
dü. Annem beni turnuvadan çekmeye ka-
rar verdi. Hakem masasına gittik. Şansıma
Kahraman dedem de oradaydı. Annem ha-
kemlere dilekçeyi verirken Kahraman de-
de: “Ne oldu?” diye sordu. Annem turnu-
vada kötü gittiğimi, bu yüzden beni
turnuvadan çekeceğini söyledi. Kahraman
dede anneme: “Bunu yapmayın.” dedi. “Bu

kızda zeka var, gözleri ışı ışı, alnı geniş,
tam bir satranççı alnı, ona güveniyorum.
Onunla konuşayım, sonraki maçlarına ba-
kalım.” dedi. Annem de “Tamam.” dedi.

Kahraman dede bana: “Kendine güven,
sakin ol. Maça çıkarken avucunun içine 'Ra-
kibim ne istiyor?', 'Nasıl koruyabilirim?' di-
ye yaz. Rakip her hamle yaptığında avucu-
na bak ve bu düşüncelerle oyna.” dedi ve
ekledi: “Bundan sonraki tüm maçlarına ba-
kacağım.” Baktı da! (Üstelik sadece o tur-
nuvada değil, ondan sonraki tüm turnuva-
larda da maçlarıma baktı, bana destek
oldu. Ligde, bayanlar şampiyonasında, yaş
gruplarında...)

Onun bu konuşmasıyla kendime güve-
nim geldi. Başaracağıma inandım. Bundan
sonraki maçlarım farklı olacak, diye düşün-
düm. Avucuma o iki cümleyi yazdım. Maça
çıktım. Her maçımda gelip bana moral ver-
di. Turnuvanın ondan sonraki bölümünde
iyi maçlar çıkardım. Hatta turnuvadan para
ödülü bile kazandım.

Kahraman dede bana, kendime güven-
meyi, inanmayı öğretti. Bugün de her maça
çıktığımda avucuma o iki cümleyi yazarım.
O cümleler benim için hayati önem taşıyor.

Onun gitmesi çok büyük kayıp oldu be-
nim için, bizim için... Kahraman dede, o ışı
ışıl çocuk gibi bakan gözleriyle, pozitif dü-
şünmesiyle, hiç bitmeyen enerjisiyle hep
yüreğimde yaşayacak.

Artık gittiğim turnuvalarda Kahraman
dedeyi göremeyecek, ondan öğütler ala-
mayacağım ama ona söz veriyorum: “Hu-
zur içinde uyu Kahraman dede, öğütlerini
tutacağım, seni utandırmayacağım.”

Sevgican BAL

Kahraman Olmak

Kahraman olmak, hesap yapmadan ya-
şamak, özgürce düşünmek, kimseye aldırış
etmeden konuşmak, küsmek, barışmak,
yazmak, şiir okumak... Sadece taşlarla değil
hayatla oynamak...

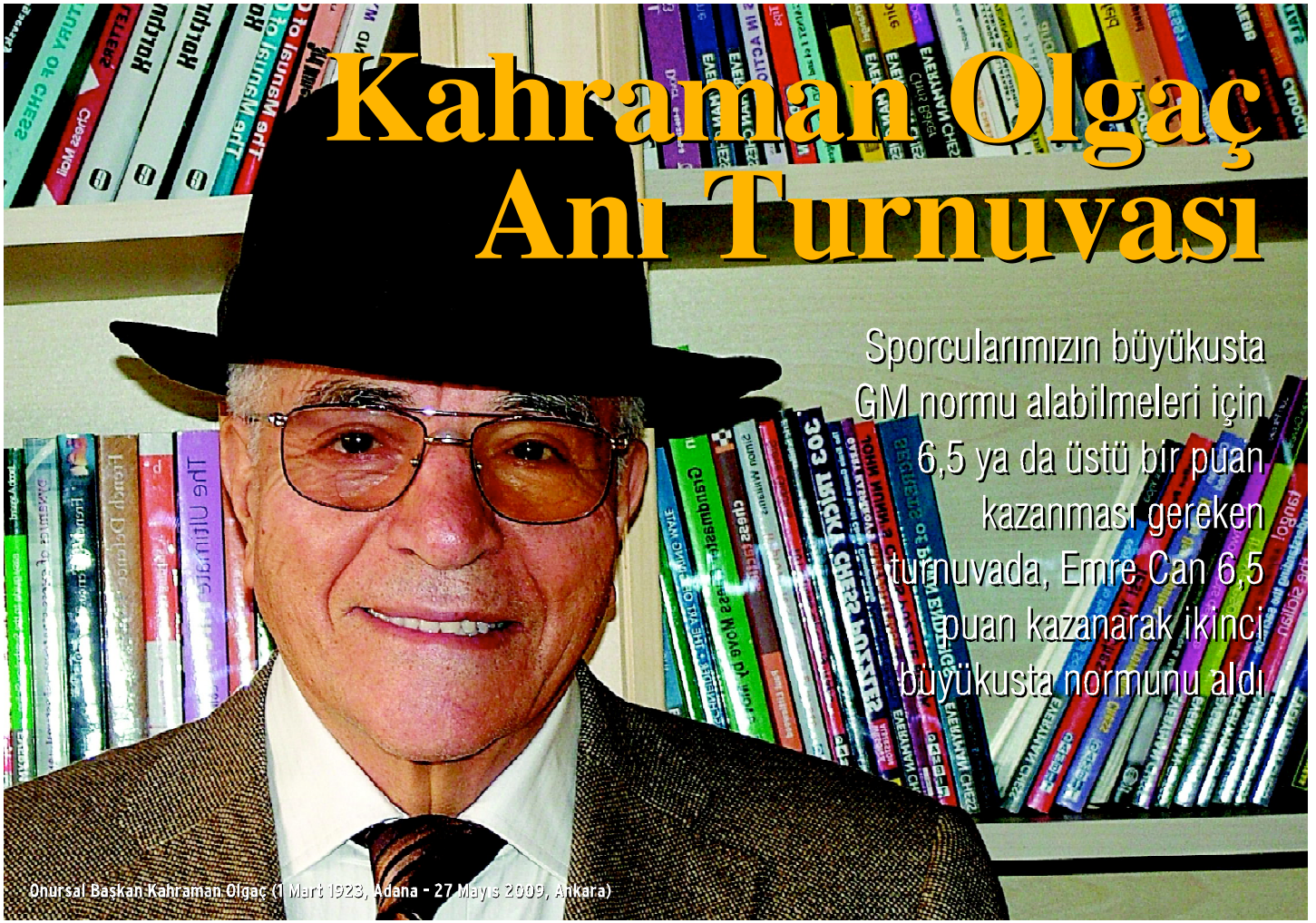
Kahraman Olgaç sadece kendi yaşamı-
na değil başka yaşamlara da renk katabi-
len, tanışık olduğu her bir kişinin aklında,
gönlünde kimi zaman “ilginç”, kimi zaman
“huysuz”, kimi zaman “sevecen” biri olarak
yer tutabilen farklı bir adamdı.

Ağabeyliği, babalığı, arkadaşlığı, dostlu-
ğu tekrarına rastlanmayacak kadar iddia-
lıydı. Anı anını tutmayan, duygusu, düşün-
cesi, heyecanı apaçık ortada, tek kelimeyle
hesapsızdı. Eminim, şahit olmadığımız ço-
cukluğu ve gençliği de birlikte olduğumuz
her dönemi kadar zengin ve renkliyd. Her
zaman anlatacak bir hikayesi vardı Kahra-
man'ın, her zaman seveceği, kavga edece-
ği, eleştireceği, yol göstereceği birileri, her
zaman okuyacağı bir şiiri ve hamle yapaca-
ğı bir taş... ve sürprizlerle dolu bir hayatı...

Kendini çevresine bu derece hissettir-
ebilen, varlığına, yaşamına ve zevklerine
sonsuz bir güvenle sahip çıkabilen nadir
insanlardan biridir o. Türk satranç hayatına
kattığını sıradan bir “çok önemli” tanımla-
masıyla anlatmaya çalışmak boşadır, hafif
kalır. Ardında genç, yaşlı birbirinden başa-
rılı satranççılar, büyük organizasyonlar, ki-
taplar ve anılar bıraktı... Bir dönemi açtı ve
kapattı.

Hayat her şeye rağmen devam etse de
onu sevenler için, onsuzluk kolay olmayacak.

Emrehan HALICI, TSF Eski Başkanı

Kahraman Olgaç Anı Turnuvası

Sporcularımızın büyükusta GM normu alabilmeleri için 6,5 ya da üstü bir puan kazanması gereken turnuvada, Emre Can 6,5 puan kazanarak ikinci büyükusta normunu aldı.

Onursal Başkan Kahraman Olgaç (1 Mart 1923, Adana - 27 Mayıs 2009, Ankara)

27 Mayıs 2009'da aramızdan ayrılan satrancımızın duayeni, resmi Türkiye Satranç Federasyonu'nun ilk başkanı ve TSF Onursal Başkanı Kahraman Olgaç anısına Türkiye Bayanlar Şampiyonası ile eş zamanlı olarak 9-15 Temmuz 2009 tarihleri arasında anı turnuvası düzenlendi. Kahraman Olgaç Anı Turnuvası'na iki takımda dört büyükusta, dört uluslararası usta, bir uluslararası kadın usta ve bir FIDE ustası olmak üzere toplam on sporcu katıldı.

Kahraman Olgaç Anı Turnuvası Konya-Rixos Otel'de yapılan Türkiye Bayanlar Şampiyonası ile eş zamanlı başladı. Beşer kişilik iki takımın mücadele ettiği turnuvada Scheveningen eşlendirme sistemi kullanıldı. Turnuva sonunda A takımı sporcuları toplamda 22 puan kazanırken B takımı oyuncularını da 28 puan toplamayı başardılar. Takım olarak da A takımı 1,5, B takımı ise 3,5 puan kazandı.

Sporcular ve aldıkları puanlar

A	SIRA	OYUNCU	FED	UNVAN	RATING	SONUÇ
	1	Mikhail Gurevich	TUR	GM	2618	6
	2	Artem Iljin	RUS	GM	2569	4
	3	Marc Narciso Dublan	ESP	GM	2553	6,5
	4	Handszar Odeev	TKM	GM	2431	3
	5	Miranda Mikadze	GEO	WIM	2321	2,5
	A Takımı toplam puanı					22
B	SIRA	OYUNCU	FED	UNVAN	RATING	SONUÇ
	1	Barış Esen	TUR	IM	2488	5,5
	2	Mert Erdoğan	TUR	IM	2463	5
	3	Emre Can	TUR	IM	2455	6,5
	4	Mustafa Yılmaz	TUR	FM	2432	6
	5	Umut Atakişi	TUR	IM	2392	5
	B Takımı toplam puanı					28
Takım Sonucu			A Takımı: 1,5		B Takımı: 3,5	

Sporcularımızın GM normu alabilmeleri için 6,5 ya da üstü bir puan kazanması gereken turnuvada, Emre Can 6,5 puan kazanarak ikinci büyükusta normunu aldı.

Türkiye İş Bankası Satranç Ligi'nde Şampiyon Adana Truva

Kadrosundaki büyükustaları yenileyen Adana Truva Spor Kulübü Türkiye İş Bankası Satranç Ligi'ni bu yıl da birinci bitirdi. Böylece ikinci kez şampiyonluk kupasına sahip olan Adana Truva, tutarlı ve dengeli bir takım örneği çizdi

Türkiye İş Bankası Satranç Ligi'nin son ayağı olan Bursa Buluşması (8-15. Turlar) 26 Haziran - 2 Temmuz 2009 tarihleri arasında Bursa/Uludağ Alkoçlar Zone-2 Otel'de gerçekleşti. Bu sezon da sürpriz isimleri ağırlayan satranç liginde şampiyonluk mücadelesi son turlara kadar devam etti. Kadrosundaki büyük ustaları yenileyen, Türkiye İş Bankası Satranç Ligi'nde geçtiğimiz sezon bütün maçlarını kazanarak şampiyon olan Adana Truva, şampiyonluğunu perçinlerken, oldukça başarılı maçlara imza atan 2006 ve 2007 yıllarında lig şampiyonluğunu tatmış Beşiktaş Jimnastik Kulübü averajla ikinciliği, GM Savchenko ve GM Mamedov gibi kuvvetli büyükustaları kadrosunda barındıran Manisa Doruk Koleji ise üçüncülüğü elde etti.

Gelecek yıl 14 takımın mücadele edeceği ligde, Antalya Çallıspor, İstanbul Dobruca Spor Kulübü, Antakya Satranç ve Briç Spor Kulübü, Er-Bakır Spor Kültür ve Antalya Ramazan Savaş Spor Kulübü bir alt klasmanda mücadele edecekler.

Ligin son günü gerçekleşen ödül töreninde konuşan Ali Nihat Yazıcı, Kasım ayında gerçekleşecek 2009 Dünya Yaş Grupları Şampiyonası'na kadar gençlerimizi ve minik oyuncularımızı çok yoğun ve yorucu bir sürecin beklediğini, önümüzdeki dönemde alt yapıya daha da önem verileceğini açıkladı.

Ligin önemli konuklarından biri ise 2004-2005 yıllarında FIDE Dünya Şampiyonu unvanını taşıyan ve bu unvana ulaşmış ilk Asyalı satranççi olan Rustam Ka-

sımdzhanov'du. Türkiye İş Bankası Satranç Ligi'nde hamle yapan ilk dünya şampiyonu olan ve İSEK Aquamatch'in birinci masasında 8'de 5,5 ile ligi yenilgisiz tamamlayan Kasımdzhanov, gazeteci Özgür Akman'a lige ilişkin gözlemlerini, dokuzuncu turda oynadığı enfes Azarov partisiyle ilgili düşüncelerini ve gelecekteki hedeflerini anlattı.

Özgür Akman: Ligin kalitesi ve ortamı hakkındaki izlenimleriniz nedir?

Rustam Kasımdzhanov: Birinci masalara bakarak oldukça güçlü bir lig olduğunu söyleyebilirim. Ayrıca çok sayıda satranççinin yer aldığı kalabalık bir lig, bu da Türkiye'de satranca artan ilginin göstergesi, diye düşünüyorum.

Başka hangi liglerde oynuyorsunuz?

Bu sene takım maçlarında fazla oynamadım. Sadece Almanya Birinci Ligi'nde birkaç maç oynadım. Daha çok bireysel turnuvalarda oynuyorum. Özellikle FIDE Grand Prix'lere konsantre oldum.

Takım turnuvaları bireysel turnuvalara göre daha mı stresli?

Evet, kesinlikle; çünkü sadece kendinize karşı değil takımınıza karşı da sorumlu oluyorsunuz.

Sizin maçlarınız nasıl geçti şimdiye kadar?

Berabere biten maçlar sakın oyunlardı ancak kazandığım parti oldukça ilginçti. De-

Kulüplerimizin final sıralaması

SIRA	TAKIMLAR	MAÇLAR	+	=	-	MP	Pts.
1	TRUVA SATRANC S.K.	15	14	1	0	29	107½
2	BESIKTAS JIMNASTIK KULUBU	15	14	1	0	29	102
3	MANISA DORUK KOLEJI S.K.	15	12	1	2	25	88½
4	TARSUS ZEKA SATRANC	15	10	1	4	21	87
5	ANKARA ODTU S.K.	15	7	3	5	17	83
6	TURK HAVA YOLLARI S.K.	15	8	0	7	16	77
7	BURSA TOPHANE E.M.LISESI	15	6	4	5	16	74
8	ISTANBUL TEKNİK UNIV.S.K.	15	6	3	6	15	71½
9	YESILKOY S.K.	15	6	2	7	14	71½
10	PAMUKKALE UNIVERSITESI S.K.	15	4	4	7	12	69½
11	ISEK AQUAMATCH	15	5	1	9	11	68½
12	ANTALYA RAMAZAN SAVAS S.K.	15	3	4	8	10	67
13	ER-BAKIR SPOR KÜLTÜR	15	3	3	9	9	64
14	ANTAKYA SATRANC VE BRIC S.K.	15	4	1	10	9	62½
15	ISTANBUL DOBRUCA S.K.	15	2	1	12	5	56
16	ANTALYA CALLISPOR	15	1	0	14	2	50½

ğışık bir Dragon varyantı oynadık ve b3'ten sonra oldukça zor bir konumdu beyaz için. İki taraf da belki en doğru hamleleri yapmamıştır ama oldukça kaliteli bir parti oldu.

Türkiye'de satrancın konumu hakkında neler düşünüyorsunuz?

Tabii ki Türkiye, şu anda dünyanın en iyileri arasında değil ama artan büyük bir ilgi var. Çok sayıda çocuk satrançla uğraşıyor. Uluslararası birçok güzel turnuva düzenleniyor, ilerleyen yıllarda Türkiye çok daha başarılı olacaktır.

Avrupa Kulüpler Kupası'nda hangi takım-da oynayacağınız belli mi?

Açıkçası henüz belli değil.

Şimdi geçmişe döndüğünüzde dünya şampiyonu olmak nasıl bir deneyimdi?

Tabii ki çok güzeldi ama daha elde edebileceğim yeni başarılar olduğunu düşünüyorum. Açıkçası önümüzdeki dönemden çok umutluyum.

Buradan sonraki programınız nedir?

Ligin hemen ardından San Sebastian'da çok güçlü bir turnuvada oynayacağım. Svidler, Movsesian, Nakamura ve Karpov gibi isimler oynuyor.

GM Kasimdzhanov Rustam (ISEK) - GM Azarov Sergei (Truva)

Türkiye İş Bankası Satranç Ligi - Bursa

(9. Tur), 26.06.2009

[GM Haznedaroğlu, Kıvanç]

1.e4 c5 2.♟f3 d6 3.d4 cxd4 4.♟xd4 ♟f6 5.♟c3 g6

Sicilya Dragon varyantı, popülerliğini hiç kaybetmeyen ve son yıllarda üst seviye maçlarında sıkça gördüğümüz bir açılış. Çin ejderhası dragonu andıran piyon yapısı ile bu ismi alan açılış çok keskin devam yolları ile her iki taraf için de şans veren bir sistem.

6.♟e3 ♟g7 7.f3 0-0 8.♟d2 ♟c6 9.♟c4 ♟d7

Sicilya Dragon varyantının Yugoslav atak devam yolunda çok sık oynanmayan bir hamle. Genellikle 9...♟d7 ile devam eden ve çok karışık bir varyant olan Dragon da iki taraf için karşılıklı şans bulmak mümkün.

10.0-0-0 ♟b6 11.♟b3 ♟a5 12.♟g5

[12.♟d3 ♟d7 13.♟b1 ♟c8 14.g4 ♟ac4 (14...♟bc4 15.♟c1 ♟xb3 16.a×b3 ♟e5 17.♟e2 ♟c6 18.♟e3± 1-0 Santacruz,C - Chaudry,A Dubai 1986 (54).) 15.h4 ♟e5? (15...♟xe3 16.♟xe3 a5 17.a3 h6∞) 16.♟e2 a5 17.h5!→ 1-0 Shirov, A - Tiviakov, S Dos-Hermanas A 2003 (36)]

12...♟d7 13.♟b1 ♟c8 14.h4

[RR 14.♟e1 h6 15.♟c1 ♟bc4 16.f4 e5 17.fx5 ♟xb3 18.c×b3 ♟xe5 19.♟db5 ♟xb5 20.♟xb5 ♟b6 21.♟e2 a6 22.♟c3 ♟fe8

Lig şampiyonları

SEZON	ŞAMPİYON
1995-1996	Satranç Geliştirme Merkezi
1996-1997	TED Ankara Kolejliler
1997-1998	Konya Yapı Spor
1998-1999	Kayseri DSİ Spor
1999-2000	Kayseri DSİ Spor
2000-2001	TED Ankara Kolejliler
2001-2002	İTÜ Spor Kulübü
2002-2003	TED Ankara Kolejliler
2003-2004	Eczacıbaşı Spor Kulübü
2004-2005	Eczacıbaşı Spor Kulübü*
2005-2006	Eczacıbaşı Spor Kulübü
2006	Beşiktaş Jimnastik Kulübü**
2007	Beşiktaş Jimnastik Kulübü
2008	Adana Truva Satranç S. Kulübü

* 1.Satranç Ligi, Süper Lig adını aldı.

** Süper Lig, Türkiye İş Bankası Satranç Ligi adını aldı.

23.♟hf1 ♟e6 24.♟c3 ♟d8 25.♟d5 ♟c6 26.♟f3 ♟e8 27.g4 a5 28.♟c1 a4 Sulskis,S (2567)-Tiviakov,S (2635)/Catalan Bay 2003/CBM 092 ext/1-0 (89)]

14...♟bc4 15.♟e1

[RR 15.♟e2 h6 16.♟c1 e6 17.♟f2 ♟b6 18.♟hf1 ♟b4 19.♟de2 ♟c5 20.f4 ♟c6 21.g4 f5 22.gxf5 gxf5 23.exf5 exf5 24.♟g1 ♟f7 25.♟d4 ♟d7 26.♟g2 ♟xb3 27.a×b3 ♟b6 28.♟a2 ♟a5 29.b4 ♟a6 Jonsson,B (2395)-Ahn,M (2340)/Panormo 2001/CBM 084 ext/1-0 (39)]

15...h6 16.♟c1 e6

THY Spor Kulübü oyuncusu büyük usta aday genç yetenek IM Emre Can

Siyah taşlarla oynayan GM Azarov beyazın atağını durdurmuş gözüküyor. d5 karesinin kontrolünü de sağlayan Azarov artık vezir kanadından atağa geçebilir.

17.h5 g5 18.g3 ♖b6 19.♘de2 ♜c5 20.f4 b5

[20...g4 21.♞h4 b5 22.e5∞]

21.f×g5 b4?!

[21...h×g5 22.h6 ♙e5 Karşılıklı şans var.]

22.g×h6 ♙e5 23.♞a4 ♙×a4 24.♙×a4 b3?!

[24...♞b6 25.♙b3 ♞bc4♞ Siyahın tehditlerini karşılamak kolay değil. Beyaz, piyon önde olmasına rağmen dikkatli oynamak zorunda.]

25.a×b3 ♞a3+ 26.♙a2

[26.b×a3?? ♜×c2#]

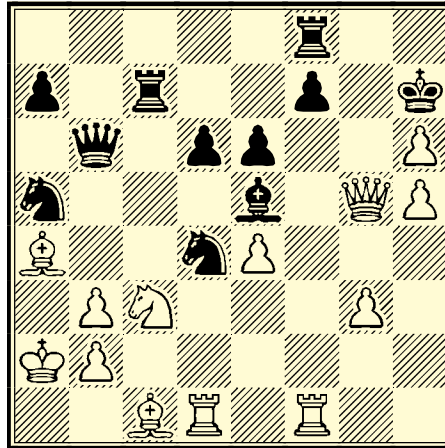
26...♞×c2 27.♜d2 ♜b6?!

Siyahın son hatası. Siyahlar 2 piyon geri olmasına rağmen daha iyi oynayarak baskıya devam edebilirdi. [27...♞c6 28.♞df1 ♞b6b4+ 29.♙b1 ♙h8 Beyaz kendi şahının güvenliğine önem vermek zorunda. Siyah 2 piyon geri olmasına rağmen karşı sansa sahip.]

28.♞c3 ♞d4 29.♜g5+ ♙h7 30.♞hf1 ♞c7 (D)

31.♞×d4! ♜×d4 32.♞b5 ♜d3 33.♞×c7 ♜×f1 34.♙f4

Beyaz kalite feda ederek siyahın savunma yapan taşlarını yok etmek istiyor.

Rakip şah daha zayıf kaldığından beyazın atağına karşı savunma yapmak zor.

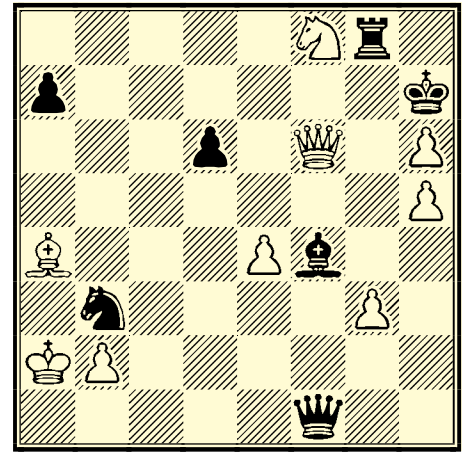
34...♞g8 35.♜c7 ♙×f4

[35...♜f2 36.♙×e5 d×e5 37.♞×e6 ♙×h6 38.♞f4! ♜b6 (38...e×f4 39.♜f6+ ♙h7 40.♙d7 ♞g7 41.♙f5+ ♙h8 42.h6 ♜×g3 43.♜d8+ ♞g8 44.♜d4+ ♞g7 45.h×g7+ ♙g8 46.♜d8+) 39.♞d5+]

36.♜×f7+ ♙h8 37.♜f6+ ♙h7 38.♞×e6 ♞×b3 39.♞f8+

GM Azarov'un hatasıyla üstünlüğü eline alan Dünya Eski Şampiyonu GM Kasimdzhanov çok güzel bir feda ile oyunu kazandı.

GM Rusev Krasimir Ivanov(Tophane) - GM Kasimdzhanov Rustam (ISEK)

Lig'in 10. turu, GM Rusev Krasimir Ivanov - GM Efstratios Grivas

15.d5 (15.0-0 b4 16.♘d5 ♖g6 17.♗xg6 f×g6 18.♙h3↑) 15...♙g7! 16.♞d1 0-0 17.d6 ♞b6 18.♘e7+ ♚h8±; 11.♙e2 ♘d7! 12.♘xc6 (12.0-0 ♘e5 13.d×e5 ♗x×e5 14.♙f3 ♙b7 15.♞c1 ♗d6 16.♘b5 ♗x×d1 17.♞a×d1 c×b5 18.♙×b7 ♞b8 19.♙c6+ ♚e7) 12...♙b7 13.♙f3 a6! 14.0-0 ♙g7 15.a4 b4 16.♘e4 ♗f4 17.♗c1 ♗c7 (17...♗x×c1 18.♘d6+ ♚f8 19.♞a×c1 ♙×c6 20.♙×c6 ♞a7 21.♞×c4) 18.♗×c4 ♙×c6 19.♞ac1 ♞c8 20.♗×b4 ♙f8 21.♗c3 ♙×e4!]

11...♙b7

[11...c5 12.♘g4! ♗e7 (12...♗x×d4? 13.♗f3) 13.d×c5 ♙b7! 14.a×b5 (14.♗d4 e5 15.♗×e5 ♗×e5+ 16.♘e5 ♙×c5 17.♘b5 ♙b4+ 18.♘c3

♘c6 19.♘xc6 ♙×c6 20.0-0-0 ♙×c3 21.b×c3 h3 22.♞g1 ♙×a4 23.♞d4=) 14...♗x×c5 15.♞a4 ♙g7 16.♞xc4 ♗e7 17.♙e2 0-0 18.0-0 h3 19.g3 ♞d8∞]

12.a×b5 c×b5

[12...c5 13.b6 c×d4 14.♗a4+ ♚d8]

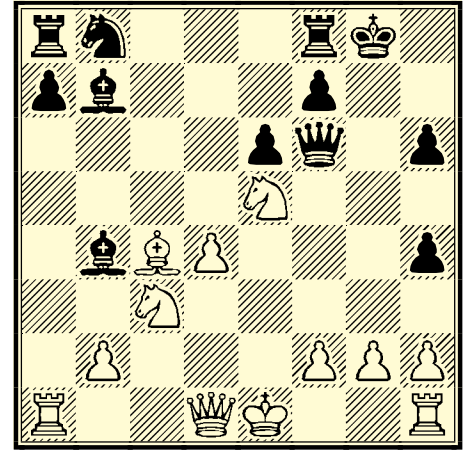
13.♘b5 ♙b4+ 14.♘c3 0-0 15.♙×c4 (D)

♘c6!

Siyah materyal kaybına bakmadan gelişimini devam ettiriyor. Konumun açık olması ve siyahların fil çifti olması rakip şaha bir saldırı başlatmaya yetiyor.

Lig'in 10. turu, Kasimdzhanov Rustam - Moiseenko Alexander

16.♘d7 ♗g7 17.♘f8 ♞×f8

[17...♘d4! Ortada kalan saha saldırı başlıyor. Siyah materyal eksik olmasına rağmen şahın konumundan yararlanarak üstün bir pozisyonu kazanca çevirebilir 18.♘d7 ♞d8 19.♞a7 ♞×d7.]

18.♗d3 ♞d8 19.0-0-0 ♞×d4

Bütün siyah taşlar oyunda ve tehdit yaratıyor. Beyazın çok dikkatli oynaması lazım. Gördüğümüz gibi satrançta materyal üstünlüğünün çok fazla önemi olmuyor. Aktif oynamak, sürekli tehdit yaratmak materyal eksikliğini karşılıyor.

20.♗e2 ♙×c3 21.b×c3 ♞f4 22.♚c2 ♘e5 23.♙b3 ♙×g2 24.♞he1

[24.♞hg1 h3]

24...♙c4+ 25.♙b2 ♗f6 26.f3 ♘f3 27.♞f1 ♘g5 28.♞f4 ♗×f4 29.♞d8+ ♙g7 30.♞d7 a5 31.♞a7? ♙d3! 32.♞f7+

[32.♗g2 h3 33.♗g1 ♗d2+ 34.♙a3 ♗×c3]

32...♙f7

Bundan sonrası dünya eski şampiyonu için kolay bir kazanç. Kazanmak için iyi bir tekniğe bile gerek kalmayabilir.

33.♗×d3 ♗×h2+ 34.♙c2 ♙e7 35.♗d4 h3 36.♗a7+ ♙f6 37.♗d4+ ♗e5 38.♗f2+ ♙g7 39.♗a7+ ♘f7 40.♗b7 h2 41.♙c4 ♙f6 42.♙g2 ♗e2+ 43.♙b3 ♗d1+ 44.♙b2 ♘d6 45.♗c6 ♗e2+ 46.♙b3 ♗b5+ 47.♗×b5 ♘×b5 48.c4 ♘c7 49.♙a4 ♙e5 50.♙×a5 ♘d4 51.♙b6 ♘e8

Artık e piyonu durdurulamaz. Gerçekten eski şampiyondan iki güzel oyun inceledik.

Türkiye Kulüpler Şampiyonu Uludağ Üniversitesi

Türkiye Kulüpler Şampiyonası'nda yurdun dört bir yanından 80 kulüp mücadele etti. Uludağ Üniversitesi Spor Kulübü 9 turu 7 galibiyet ve 2 beraberlikle yenilgisiz tamamlayarak şampiyon oldu

2009 Türkiye Kulüpler Şampiyonası 3 Temmuz 2009 tarihinde TSF Yönetim Kurulu Üyesi Yusuf Doğruer ve Konya Gençlik ve Spor İl Müdürü Muhittin Yıldız'ın açılış hamleleri ile başladı.

41 merkezde toplam 71 grup, 297 kulüp ve yaklaşık 3500 sporcunun katılımıyla 15 Mart 2009 Pazar günü çeşitli illerde başlayan, 2008 - 2009 Türkiye Kulüpler Şampiyonası İl Yöre Yarışmaları 31 Mayıs 2009 tarihinde tamamlandı.

Final grubuna katılma hakkı elde eden kulüpler 03 - 10 Temmuz 2009 tarihlerinde Konya Selçuk Üniversitesi Yerleşkesi 19 Mayıs Spor Salonu'nda yapılan ve sekizer kişilik takımlar halinde yarıştılar. Turnuvada takımlar arasında 360, bireysel düzeyde ise 2880 maç oynandı.

Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen 80 kulüpten yaklaşık 650 sporcunun mücadele ettiği 2009 Türkiye Kulüpler Satranç Şampiyonası'nda Uludağ Üniversitesi Spor Kulübü şampiyon olurken, bir sene ara verdiği Türkiye İş Bankası Satranç Ligine geri dönen Mersin Ezgi Satranç Kulübü ikinci ve Hatay Samandağ Rok Satranç Spor Kulübü üçüncü oldu.

GM Mikhail Gurevich, GM Arjem Iljin, IM Giorgi Margvelashvili ve WIM Irina Bulmaga'yı kadrosuna katan Bursa Uludağ Üniversitesi 2274 Elo ortalaması ile ilk sırada başladığı şampiyonayı, sürprizsiz tamamlayarak yeni sezonda Türkiye İş Bankası Ligi için vize almış oldu.

Başkan Vekili Tahsin Aktar, Başkan Ve-

Kulüpler Şampiyonası genel görünüm

kili Murat Kul, Asbaşkan Kuvay Sanlı, TSF Yönetim Kurulu Üyesi Yusuf Doğruer Konya Gençlik ve Spor İl Müdürü Muhittin Yıldız ve Milli Takımlar Menajeri Özgür Solakoğlu'nun katılımıyla gerçekleşen ödül töreninin ardından, Kulüpler Şampiyonası bir sene sonra sporcularla buluşmak üzere perdelerini kapattı.

GM Mikhail Gurevich - GM Giorgi Bagaturov

Türkiye Kulüpler Satranç Şampiyonası Konya (1), 09.07.2009

1.c4 c6 2.d4 d5 3.♟f3 ♟f6 4.♞c2 e6 5.♟g5
♟bd7 6.e3 ♞a5+ 7.♟bd2 ♟e7 8.♟d3 dxc4
9.♞xc4 e5 10.0-0 exd4 11.♞xd4 ♞d5 12.♞c3
♞c5 13.♟c4 0-0 14.a3 ♟d5 15.♞c2 ♟xg5
16.♟xg5 h6 17.♟f3 ♞e7 18.b4 ♟5b6 19.♟a5
♟e5 20.♟xe5 ♞xe5 21.♞ae1 ♟d5 22.f4 ♞c7

23.♟c4 ♞d8 24.♟b3 ♟b6 25.♟d3 ♟d5
26.♟h1 ♟d7 27.♞f2 ♟e8 28.♟c2 ♟b6
29.♟b1 ♟d7 30.e4 a5 31.♟xa5 c5 32.e5 cxb4
33.axb4 ♟f8 34.♟c4 ♞ab8 35.♞c1 ♞c7
36.♞c5 ♞d7 37.♟c4 ♟e6 38.♞f2 ♞b5
39.♟d6 ♞xb4 40.♞b1 ♞c5 41.♞xb7 ♞xb7
42.♟xb7 ♞xf2 43.♞xf2 ♞b8 44.h3 ♟c5
45.♟d5 ♟f8 46.♞c2 ♟d3 47.♞c7 ♟xf4
48.♟xf7 ♟b5 49.♟a2 ♟e8 50.♟xe8 ♟xe8
51.♞xg7 ♞b5 52.♞g4 ♟d3 53.♟c4 ♞b1+
54.♟h2 ♟c5 55.♞g6 ♞e1 56.e6 ♞e4 57.♟d5
♞e5 58.♟c6+ ♟e7 59.♞xh6 ♟xe6 60.♞h4 ♟f6
61.♞a4 ♞e3 62.h4 ♟e5 63.♞a5+ ♟f6 64.♟f3
1-0

GM Artem Iljin - FM Ufuk Tuncer

Türkiye Kulüpler Satranç Şampiyonası Konya (1), 07.07.2009

1.♟f3 ♟f6 2.c4 g6 3.♟c3 ♟g7 4.d4 0-0 5.g3

Final sıralaması (ilk 5 kulüp)

Sıra	Takımlar	Maçlar	+	=	-	MP	Pts.	SB.
1.	Bursa Uludağ Üniversitesi Spor Kul.	9	7	2	0	16	52	351,50
2.	Mersin Ezgi Satranç Kulübü	9	8	0	1	16	49½	335,50
3.	Hatay Samandağ Rok Satranç Kulübü	9	7	1	1	15	47½	313,00
4.	Adana Ceyhan Belediye Spor Kulübü	9	7	0	2	14	51½	260,50
5.	Antalya Deniz Gençlik Spor Kulübü	9	7	0	2	14	43½	290,00

Kulüpler Şampiyonası'nın ilk turu: Uludağ Üniversitesi SK - İzmir Üçyol Satranç SK

d6 6.ğg2 d6 7.0-0 a6 8.İe1 İb8 9.İb1 d a5
10.İd3 b5 11.cxb5 axb5 12.b4 d c4 13.d5 e6
14.dxe6 İxe6 15.d4 İd7 16.İf4 d e5
17.İxe5 dxe5 18.d6 İxc6 19.İxc6 e4
20.İxd8 İfxd8 21.dxb5 İb6 22.İbc1 İdb8
23.a4 İf8 24.İc4 İxb4 25.İa1 İa5 26.İxe4
dxe4 27.İxe4 c6 28.d6 İb4 29.d c4 İa6
30.a5 İba8 31.İe3 İ6a7 32.İa4 c5 33.ğg2
ğg7 34.İd3 İa6 35.e4 İe6 36.e5 İea6 37.İd6
İ6a7 38.a6 İc3 39.f4 h5 40.ğf3 ğg8 41.İb6

İd4 42.İe4 İg1 43.h3 İd7 44.d6 ğg7
45.ğd5 İda7 46.d b5 İd7+ 47.İd6 İe7 48.g4
h xg4 49.h xg4 İb8 50.a7 İa8 51.f5 İb7
52.İe4 1-0

GM Mikhail Gurevich - Erdal Arslan

Türkiye Kulüpler Satranç Şampiyonası
Konya (1), 07.07.2009

1.d4 d f6 2.c4 g6 3.d c3 İg7 4.e4 d6 5.d f3
0-0 6.İe2 e5 7.0-0 d c6 8.d5 d e7 9.d d2

d d7 10.b4 a5 11.b x a5 İ x a5 12.d b3 İa8
13.İe3 f5 14.f3 ğh8 15.c5 d g8 16.cxd6 cxd6
17.d d2 İh6 18.İ x h6 d x h6 19.d c4 f4
20.İ b3 d f7 21.a4 g5 22.İ b4 d f6 23.d b6
İb8 24.İ f c1 g4 25.d x c8 İ x c8 26.İ x b7 İc7
27.İ b2 d g5 28.a5 İg8 29.f x g4 d f x e4
30.d x e4 İ x c1+ 31.İ x c1 d x e4 32.İ d3 d f6
33.İ b6 İ x b6+ 34.a x b6 İb8 35.İc6 d x d5
36.İ x d6 d x b6 37.İh6 İd8 38.İf5 d c4
39.İ x h7+ ğg8 40.İd7 İ x d7 41.İ x d7 ğg7
42.g5 e4 43.İe8 d d6 44.İh5 d f5 45.ğf2
d d4 46.İg4 e3+ 47.ğf1 f3 48.g x f3 ğg6 1-0

Emir Öztürk - Osman Fırat Salepçi

Türkiye Kulüpler Satranç Şampiyonası
Konya (1), 07.07.2009

1.d4 d f6 2.d f3 e6 3.İf4 d5 4.e3 c5 5.d b d2
İ b6 6.İb1 d c6 7.c3 d h5 8.İg3 d x g3
9.h x g3 İe7 10.İd3 h6 11.İe2 İd7 12.a3
İc8 13.g4 e5 14.d x e5 d x e5 15.d x e5 İe6
16.İf5 İ x e5 17.İ x d7+ ğ x d7 18.İd1 ğc7
19.İf3 İe6 20.İh5 İcd8 21.ğf1 g6 22.İh3
İf6 23.İf4+ İe5 24.İa4 ğb8 25.d f3 İg7
26.ğg1 İe4 27.İ x e4 d x e4 28.d d2 b5 29.ğf1
İd3 30.ğe2 İhd8 31.İhh1 f5 32.g x f5 g x f5
33.d b3 İ x d1 34.İ x d1 İ x d1 35.ğ x d1 İf8
36.ğc2 ğc7 37.ğd2 ğd6 38.d c1 ğd5
39.d e2 İd6 40.ğc2 a5 41.ğd2 ğc4 42.ğc2
a4 43.g3 İe5 44.d c1 İf6 45.d e2 İg5
46.d g1 İf6 47.f3 e x f3 48.d x f3 İg5 49.d d2+
ğd5 50.ğd3 h5 51.d f1 İe7 52.ğe2 İd6
53.ğd3 İe5 54.ğe2 b4 55.ğd3 c4+ 56.ğc2
b x a3 57.b x a3 İd6 58.ğb2 d e5 0-1

Kayaman, Metin (1974) - Sayber, Zeki
(2122)

Türkiye Kulüpler Satranç Şampiyonası
Konya (9.5), 09.07.2009

1.d f3 d f6 2.c4 g6 3.d c3 İg7 4.g3 0-0 5.İg2
c6 6.d4 d5 7.cxd5 cxd5 8.0-0 d c6 9.e3 İf5
10.d h4 İe6 11.İe1 İc8 12.İd2 İd7 13.İc1
b6 14.d f3 İg4 15.İa4 İfd8 16.b4 a5 17.b5
d a7 18.d e5 İe6 19.d x g4 İ x g4 20.İ b3
İd7 21.İf1 d e4 22.d x e4 d x e4 23.İ x c8 İ x c8
24.İc1 e5 25.İ x c8+ d x c8 26.İc2 e x d4
27.İ x e4 d d6 28.İd5 İe6 29.İa8+ İc8
30.İc6 İd8 31.e4 h6 32.İd3 ğh7 33.f4 d c8
34.İc4 d e7 35.İ b7 İc8 36.İ x c8 d x c8
37.e5 f6 38.İe6 d e7 39.e x f6 İ x f6 40.ğg2
d f5 41.İ x f5 g x f5 42.ğf3 ğg7 43.ğe2 ğf7
44.ğd3 ğe6 45.ğc4 a4 46.İe1 h5 47.İf2
İd8 48.İ x d4 h4 49.İg1 İc7 50.İf2 İd8
51.İd4 İc7 52.ğc3 İd8 53.ğd3 ½-½

7'den 70'e her kuşağın bir araya geldiği Kulüpler Şampiyonası'nda mücadele eden minik bir satranççı

Jermuk'un galibi Ivanchuk

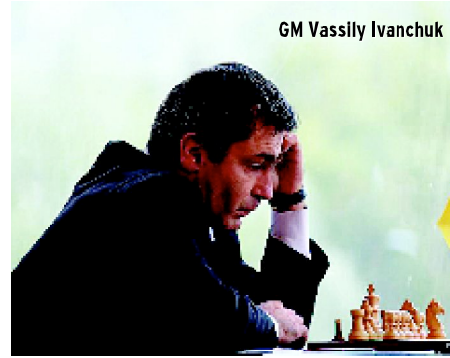
5. FIDE Grand Prix 8-24 Ağustos 2009 tarihlerinde Ermenistan-Jermuk'ta gerçekleşti

Dünya şampiyonluğu için organize edilecek adaylar turnuvasına oyuncu seçmek üzere gerçekleştirilen FIDE Grand Prix'lerin beşincisi 8-24 Ağustos 2009 tarihlerinde Ermenistan, Jermuk'ta düzenlendi.

Ukraynalı Büyükuusta Vassily Ivanchuk, son turda siyahlarla kazandığı Akopian partisiyle 13 turda 8,5 puanla 2830 ELO performansı göstererek, bu serinin galibi oldu. Gelfand, hemen hemen tüm turnuva boyunca liderliğini sürdüren Leko'yu Vezir Hintte mağlup ederek Jermuk Grand Prix'i ikinci bitirirken, Levon Aronian eş puanla 3. sıraya yerleşti.

GM Aronian başarılı diğer serilerin üzerine kazandığı 8,0 puanı ekleyerek Grand Prix serilerinin en başarılı ismi oldu.

Son turda Eljanov - Kasimdzhanov, Karjakin - Kamsky, Bacrot - Cheparinov ve Jakovenko - Alekseev maçları beraberlikle sonuçlanınca, ilgili kalabalığın tüm dikkati devam eden ve sonucunda Jermuk'un galibinin netleşeceği maçlara döndü. Akopian-Ivanchuk partisnin ardından zaferini ilan eden GM Ivanchuk 30.000 Euro ödü-

GM Vassily Ivanchuk

lün de sahibi oldu.

Gelfand-Leko partisi ise 78 hamle ile son turun en uzun partisi unvanını almış oldu.

Haziran ayında 80. yaşını kutlayan eski dünya şampiyonu Tigran Petrosian anısına düzenlenen Grand Prix'te, 14 oyuncunun 11'i 2700 Elo üzeri oyuncularından oluşuyordu. Petrosian 1963-1969 yılları arasında bu unvanı korumuştur.

FIDE Başkanı Kirsan Ilyumzhinov ve Ermenistan Cumhurbaşkanı Serzh Sargsyan'ın açılış hamleleriyle başlayan ve dünya satrancının en kuvvetli oyuncularının

GM Boris Gelfand

yer aldığı Grand Prix'te, Aronian, Jakovenko, Leko, Gelfand, Bacrot, Kamsky, Karjakin, Eljanov, Alekseev, Akopian, Ivanchuk, Cheparinov, Inarkiev ve Kasimdzhanov mücadele etti.

Ivanchuk Vassily (2703) - Gelfand Boris (2755) Açılış Kodu: A20

5. FIDE GP Jermuk Ermenistan (8), 17 Ağustos 2009

1.c4 e5 2.g3 3.♟f6 3.♟g2 d5 4.cxd5 ♟xd5 5.♟c3 ♟b6 6.♟f3 ♟c6 7.0-0 ♟e7 8.a3 0-0 9.b4 ♟e8 10.d3 ♟f8 11.♟d2 a5 12.b5 ♟d4 13.e3 ♟f5 14.♟c2 ♟d6 15.a4 ♟f5 16.♟b3 ♟c8 17.♟e1 ♟d8 18.♟a3 ♟xd3 19.♟xd3

Sıra	İsim	Rtg	FED	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Pts.	TB1
1	Ivanchuk Vassily	2703	UKR	*	1	½	1	½	½	½	½	½	½	½	1	½	1	8,5	8,5
2	Gelfand Boris	2755	ISR	0	*	0	½	1	1	½	½	½	½	½	1	1	1	8	8
3	Aronian Levon	2768	ARM	½	1	*	1	0	½	½	0	1	½	1	½	1	½	8	8
4	Alekseev Evgeny	2714	RUS	0	½	0	*	½	½	½	1	1	½	½	½	1	1	7,5	7,5
5	Kasimdzhanov Rustam	2672	UZB	½	0	1	½	*	½	½	½	½	½	½	½	1	1	7,5	7,5
6	Leko Peter	2756	HUN	½	0	½	½	½	*	1	½	½	½	½	½	1	1	7,5	7,5
7	Karjakin Sergey	2717	UKR	½	½	½	½	½	0	*	½	½	1	½	1	½	½	7	7
8	Eljanov Pavel	2716	UKR	½	½	1	0	½	½	½	*	0	½	½	½	½	1	6,5	6,5
9	Kamsky Gata	2717	USA	½	½	0	0	½	½	½	1	*	½	0	½	1	½	6	6
10	Bacrot Etienne	2721	FRA	½	½	½	½	½	½	0	½	½	*	1	½	0	½	6	6
11	Jakovenko Dmitry	2760	RUS	½	½	0	½	½	½	½	½	1	0	*	½	0	0	5	5
12	Akopian Vladimir	2712	ARM	0	0	½	½	½	½	0	½	½	½	½	*	½	½	5	5
13	Inarkiev Ernesto	2675	RUS	½	0	0	0	0	0	½	½	0	1	1	½	*	½	4,5	4,5
14	Cheparinov Ivan	2678	BUL	0	0	½	0	0	0	½	0	½	½	1	½	½	*	4	4

Final sıralaması

SIRA	UNVAN	SOYADI-ADI	NAT.	RTNG.	Pts.	TB1
1	GM	Ivanchuk Vassily	UKR	2703	8,5	8,5
2	GM	Gelfand Boris	ISR	2755	8	8
3	GM	Aronian Levon	ARM	2768	8	8
4	GM	Alekseev Evgeny	RUS	2714	7,5	7,5
5	GM	Kasimdzhanov Rustam	UZB	2672	7,5	7,5
6	GM	Leko Peter	HUN	2756	7,5	7,5
7	GM	Karjakin Sergey	UKR	2717	7	7
8	GM	Eljanov Pavel	UKR	2716	6,5	6,5
9	GM	Kamsky Gata	USA	2717	6	6
10	GM	Bacrot Etienne	FRA	2721	6	6
11	GM	Jakovenko Dmitry	RUS	2760	5	5
12	GM	Akopian Vladimir	ARM	2712	5	5
13	GM	Inarkiev Ernesto	RUS	2675	4,5	4,5
14	GM	Cheparinov Ivan	BUL	2678	4	4

19.♖d2 e3 20.♗e3 ♖c6 21.0-0-0 ♗e6
 22.♖h7 ♗e7 23.♗e7 ♗e7 24.♗f4 ♖a5
 25.♗d6+ ♗f7 26.♖b2 ♗g8 27.c5 ♖a4
 28.♗d3 ♗f5 29.♗b5 ♖e4 30.f3 ♖e3+ 31.♖d2
 ♗e8 32.♖e3 ♗e3 33.♗d2 ♗e8 34.g4 ♗e6
 35.♗e1 ♗f7 36.♖h1 ♗g8 37.♗d3 ♗f6 38.♖h7
 ♗g7 39.g5+ ♗f7 40.♖h8 ♗d5 41.c4 1-0
 42.♗e6 ♗d8 43.♗c1 ♖a4 44.♖c7 ♗f8
 45.♗c6 ♗b8 46.♗b3 ♖b6 47.♖xg6 ♗e8
 48.♖xh6 a4 49.♗e6 a3 50.♖h8+ ♗f8 51.♖h7
 ♗e7 52.♖h8+ ♗f8 53.♖h7 ♗e7 54.♗g7 ♖d7
 55.♗c3 ♖f6 56.♗g6 ♗d8 57.♗d3 ♗c7
 58.♗xg4 ♗g8 59.♖xg8 ♖xg8 60.♗c2 ♗h4
 61.f3 ♗b6 62.♗b3 a2 63.♗xh2 ♗e1 64.♗b3
 ♗xc3 65.♗xc3 ♗xb5 66.h4 ♗c5 67.♗e6 ♖f6
 68.♗f7 ♗d6 69.♗c4 ♗e7 70.♗g6 ♗e6 71.h5
 ♗g8 72.♗c5 ♖h6 73.e4 ♗g8 74.♗f5+ ♗e7
 75.♗c6 ♖h6 76.♗g6 ♗e6 77.♗c7 ♗e7
 78.♗c8 ♗g8 79.♗f5 ♖h6 80.♗c7 ♖f7 81.♗c6
 ♗f6 82.♗d5 ♗g5 83.♗g4 ♖f7 84.h6 ♗g6
 85.h7 ♗f6 86.♗h5 ♖h8 87.♗e8 ♗e7 88.♗xe5
 ♗xe8 89.♗e6 ♗f8 90.♗f6 ♖f7 91.f4 ♖h8
 92.f5 ♖f7 93.e5 ♖h8 94.e6 ♖f7 95.♗g6 ♖e5+
 96.♗h5 ♗g7 97.h8♖+ ♗xh8 98.e7 1-0

Aronian Levon (2768) - Kamsky Gata (2717) Açılış Kodu : A10

5. FIDE GP Jermuk Ermenistan (4), 12 Ağustos 2009

1.c4 g6 2.e4 e5 3.d4 ♖f6 4.♖f3 ♗b4+ 5.♖c3
 exd4 6.a3 ♗xc3+ 7.bxc3 0-0 8.e5 ♗e8 9.♗c2
 ♖e4 10.♖xd4 f5 11.♖d5+ ♗g7 12.h4 d6
 13.♗g5 ♖e7 14.♖xe4 fxe4 15.exd6 cxd6
 16.h5 ♖e5 17.hxg6 hxg6 18.♗h6+ ♗f6

19.♖d2 e3 20.♗e3 ♖c6 21.0-0-0 ♗e6
 22.♖h7 ♗e7 23.♗e7 ♗e7 24.♗f4 ♖a5
 25.♗d6+ ♗f7 26.♖b2 ♗g8 27.c5 ♖a4
 28.♗d3 ♗f5 29.♗b5 ♖e4 30.f3 ♖e3+ 31.♖d2
 ♗e8 32.♖e3 ♗e3 33.♗d2 ♗e8 34.g4 ♗e6
 35.♗e1 ♗f7 36.♖h1 ♗g8 37.♗d3 ♗f6 38.♖h7
 ♗g7 39.g5+ ♗f7 40.♖h8 ♗d5 41.c4 1-0

Kasimdzhanov, Rustam (2672) - Aronian, Levon (2768) Açılış Kodu: D47

5. FIDE GP Jermuk Ermenistan (5), 13 Ağustos 2009

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♖f3 ♖f6 4.♖c3 e6 5.e3
 ♖bd7 6.♗d3 dxc4 7.♗xc4 b5 8.♗d3 ♗d6 9.0-0
 0-0 10.♖c2 ♗b7 11.a3 a6 12.b4 a5 13.♖b1
 axb4 14.axb4 ♖e7 15.e4 e5 16.♖e2 ♗xb4
 17.♗g3 g6 18.dxe5 ♗g4 19.e6 fxe6 20.♗g5
 ♖c5 21.♖b3 ♖de5 22.♖xe6+ ♖f7 23.♖xe5
 ♖xe5 24.♗e2 ♖d6 25.♖b3 ♗c5 26.♖bd1 ♖a3
 27.♖c2 ♗d4 28.♗e3 ♗xe3 29.fxe3 ♗xe3+
 30.♗h1 ♖e7 31.♖xf7 ♖xf7 32.♖b3 ♗b6
 33.♗g4 ♗h8 34.♖d7 ♖c5 35.♖b1 ♖e5

GM Levon Aronian

36.♖xb7 ♖xg4 37.h3 ♖f6 38.e5 ♖xe5
 39.♖xb6 ♖xg3 40.♖a1 ♖f4 41.♖b7 1-0

Kamsky Gata (2717) - Alekseev Evgeny (2714) Açılış Kodu: B40

5. FIDE GP Jermuk Ermenistan (7), 16 Ağustos 2009

1.e4 c5 2.♖f3 e6 3.c3 d5 4.exd5 ♖xd5 5.d4
 ♖f6 6.♖a3 ♖c6 7.♗e3 cxd4 8.♖b5 ♖d8
 9.♖bxd4 ♖d5 10.♗g5 f6 11.♗d2 ♗c5 12.♗b5
 ♖b6 13.♖a4 0-0 14.♗xc6 bxc6 15.0-0 e5
 16.♖b3 ♗e7 17.c4 ♖c7 18.♖a5 ♗d7 19.♗e3
 ♖a6 20.♖fd1 ♖fd8 21.b4 ♗e8 22.a3 ♖e6
 23.♖xd8 ♖xd8 24.♖d1 ♖xd1+ 25.♖xd1 c5
 26.♖d2 cxb4 27.axb4 ♖d6 28.b5 ♖c7 29.h3
 ♗f7 30.♖a2 ♗c5 31.♗xc5 ♖xc5 32.♖a3 a6
 33.♖b3 ♖xb3 34.♖xb3 ♖b6 35.♖xe5+ fxe5
 36.c5+ ♖e6 37.♖f3+ ♗e7 38.♖b7+ ♗f6
 39.bxa6 ♗c6 40.♖b8 ♖d5 41.♖f8+ ♗g6 42.f3
 h6 43.a7 e4 44.fxe4 ♖d4+ 45.♗h1 ♖xe4
 46.♖d6+ ♗h7 47.♖d2 ♖f5 48.♗h2 ♖e5+
 49.♗h1 ♖a1+ 50.♗h2 ♖xa7 51.♖d3+ ♗g8
 52.♖d8+ ♗f7 53.♖d6 ♖d7 54.♖f4+ ♗g6
 55.♖g3+ ♗h7 56.♖f2 ♖d3 0-1

Leko Peter (2756) - Karjakin Sergey (2717) Açılış Kodu: E15

5. FIDE GP Jermuk Ermenistan (4), 12 Ağustos 2009

1.d4 ♖f6 2.c4 e6 3.♖f3 b6 4.g3 ♗a6 5.b3
 ♗b4+ 6.♗d2 ♗e7 7.♗g2 c6 8.0-0 d5 9.♖c2
 ♖bd7 10.♖d1 0-0 11.a4 ♖e4 12.♗e1 f5 13.a5
 ♗d6 14.♖c3 ♖e7 15.♖a2 ♖fc8 16.axb6 axb6
 17.♖da1 ♗b7 18.♖xa8 ♖xa8 19.♖xa8+ ♖xa8
 20.cxd5 ♖xc3 21.dxe6 ♖xe2+ 22.♖xe2 ♖f8
 23.♖a6 ♗b7 24.♖xb6 ♖xe6 25.b4 h6 26.♗c3
 ♖c7 27.♖a5 ♖xa5 28.bxa5 ♗f7 29.♖e5+
 ♗xe5 30.dxe5 ♖c7 31.f4 ♗e6 32.♗b4 ♗d7
 33.♗f1 1-0

9. Avrupa Emektarlar Şampiyonası Tseshkovsky Şampiyon

Rus Büyükusta, baştan sona önde götürdüğü turnuvanın sonunda Avrupa'nın en iyisi olduğunu ilan etti

9. Avrupa Emektarlar Satranç Birinciliği Slovenya'nın gözde tatil beldelerinden olan Rogaska Slatina kasabasında 22-30 Temmuz 2009 tarihlerinde yapıldı. Yarışma genel ve kadınlar olmak üzere iki kategoride düzenlendi. Yarışmacıların genel kategoride 60, kadınlar kategorisinde ise 50 yaşını bitirmiş olmaları koşulu vardı. Turnuvaya Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden 64 yarışmacı katıldı. Katılımcılar arasında 6 büyük usta, 5 uluslararası usta, 8 de FIDE ustası unvanlı oyuncu vardı. Türkiye yarışmada Cem Pekün, Mehdi Hayri Özbilen, Salih Muratoğlu ve Metin Kayaman'la temsil edildi.

9 turlu İsviçre Sistemi ile gerçekleştirilen yarışmanın sonunda Rus oyuncu Vitaly Tseshkovsky şampiyonluğa ulaştı ve 2000 euro'luk ödülün de sahibi oldu. Tseshkovsky rahat bir yarışma çıkardı. İlk beş maçını kazandıktan sonra kendini riske etmedi ve diğer maçlarını beraberlikle tamamlayarak 7 puan topladı ve sonuca ulaştı. İkincilik ödülü Litvanyalı Büyük Usta Algimantas Butnorius'ın oldu. GM Butnorius yarışma boyunca Tseshkovsky'i yakalamaya çalıştı ama başaramadı. Litvanyalı oyuncu 4 galibiyet ve 5 beraberlik elde ederek toplamda 6,5 puana ulaştı ve ikincilik kürsüsüne çıkabildi. Yarışmada üçüncülük ödülü de Uluslararası Usta Rus oyuncu Anatoly Shvedchikov'nin oldu. IM Shvedchikov ikinci ile aynı puanı toplamasına karşın averajı daha kötü olduğu için üçüncülükle yetinmek zorunda kaldı. Avrupa Bireysel Senyörler Şampiyonası'nda ilk 15 ödüllendirildi.

Türkiye'yi temsilen yarışmaya katılan

Şeref Kürsüsü: GM B. Algimantas (solda) İkinci, GM V. Tseshkovsky (ortada) birinci, IM A. Shvedchikov üçüncü

sporculardan Cem Pekün 4,5 puan, Mehdi Hayri Özbilen 4 puan, Salih Muratoğlu 4 puan ve Metin Kayaman da 3 puan toplayabildiler. Cem Pekün 34. sıradan katıldığı turnuvayı 37. sırada, Hayri Özbilen 45. sıradan katıldığı turnuvayı 39. sırada, Salih Muratoğlu 42. sırada katıldığı turnuvayı 45. sırada tamamlamış oldular. Metin Kayaman'ın ise sıralamadaki 55 numaralı yeri değişmedi.

Turnuvadan oyunlar

Tseshkovsky, Vitaly (2573) - Svensson, Leif (2165)

European Senior Chess Championship Rogaska Slatina (Tur:1, Masa:1), 22 Temmuz 2009 Açılış Kodu: A00

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.♙b5 a6 4.♙a4 ♘f6 5.0-0 b5 6.♙b3 ♙b7 7.d3 ♙c5 8.♘c3 d6 9.a3 h6 10.♘e2 0-0 11.♘g3 d5 12.exd5 ♘xd5 13.♘e4 ♙b6 14.♙xh6 ♘d4 15.♘xd4 g×h6 16.♙g4+ ♙h8 17.♙h5 1-0

Mlynek, Petr (2205) - Pekun, Cem (2164)

European Senior Chess Champions Rogaska Slatina (Tur: 8, Masa: 13), 29 Temmuz 2009 Açılış Kodu: A66

1.d4 ♘f6 2.c4 c5 3.d5 e6 4.♘c3 exd5 5.cxd5 d6 6.e4 g6 7.f4 ♙g7 8.e5 ♘fd7 9.♙b5 d×e5 10.♘d6+ ♙e7 11.♘xc8+ ♙xc8 12.♘f3 ♙e8 13.♙c4 ♙f8 14.0-0 ♙f0 e4 15.♘g5 ♙d4+ 16.♙h1 h6 17.f5 h×g5 18.fxg6 f6 19.♙h5 ♙e7 20.g7 ♙d6 21.♙g6 ♙c7 22.d6+ ♙b6 23.g8 ♙

Ödül alan yarışmacılar

SIRA	ADI-SOYADI	ELO	FED	Rtg
1	GM T. Vitaly	2573	RUS	7,0
2	GM B. Algimantas	2443	LTU	6,5
3	IM S. Anatoly	2396	RUS	6,5
4	GM Chernikov Oleg	2395	RUS	6,5
5	GM Plachetka Jan	2370	SVK	6,5
6	FM Sorokin Valentin	2319	RUS	6,5
7	Srebrnic Vojko	2212	SLO	6,0
8	IM B. Valentin	2395	UKR	6,0
9	IM Wittmann Walter	2274	AUT	6,0
10	IM Z. Alexander	2422	RUS	5,5
11	IM O. Vladimir	2318	RUS	5,5
12	GM Pushkov Nikolai	2496	RUS	5,5
13	Svensson Leif	2165	SWE	5,5
14	FM Gruzmann Boris	2236	RUS	5,5
15	FM Rooze Jan	2238	BEL	5,5

1. e4 c6 2. d4 d5 3. dxc3 dxe4 4. dxe4 f5 5. d3 g6 6. f3 d7 7. d3 dxc3 8. dxc3 c7 9. 0-0 e6 10. c4 g6 11. e1 e7 12. a3 0-0 13. b3 d8 14. b2 fe8 15. e2 a5 16. d1 b6 17. c2 c5 18. d2 d6 19. c3 cxd4 20. dxd4 c5 21. ddb5 e7 22. h3 da6 23. c1 c6 24. f4 b6 25. e2 c5 26. dd4 dxd4 27. dxd4 dxb3 28. ddd1 c8 29. b1 a4 30. e3 e3 31. dxa4 xa4 32. a2 a5 33. dxb6 dxc4 34. c5 h6 35. dxa3 xa3 36. e2 d6 37. a1 c5 38. b2 h7 39. eec1 f5 40. d4 dxc1+ 41. dxc1 dd5 42. e1 db5 43. c5 dbe3 44. dd4 dg5 45. g3 f5 46. g2 g5 47. a1 e4+ 48. dxe4+ dxe4 49. a7 dg6 50. a1 h5 51. e1 0-1

Florjancic, Rudolf (2011) - Muratoglu, Salih (2114)

European Senior Chess Champions Rogaška Slatina (Tur:8, Masa: 23), 29 Temmuz 2009 Açılış Kodu: B18

1. e4 c6 2. d4 d5 3. dxc3 dxe4 4. dxe4 f5 5. d3 g6 6. f3 d7 7. d3 dxc3 8. dxc3 c7 9. 0-0 e6 10. c4 g6 11. e1 e7 12. a3 0-0 13. b3 d8 14. b2 fe8 15. e2 a5 16. d1 b6 17. c2 c5 18. d2 d6 19. c3 cxd4 20. dxd4 c5 21. ddb5 e7 22. h3 da6 23. c1 c6 24. f4 b6 25. e2 c5 26. dd4 dxd4 27. dxd4 dxb3 28. ddd1 c8 29. b1 a4 30. e3 e3 31. dxa4 xa4 32. a2 a5 33. dxb6 dxc4 34. c5 h6 35. dxa3 xa3 36. e2 d6 37. a1 c5 38. b2 h7 39. eec1 f5 40. d4 dxc1+ 41. dxc1 dd5 42. e1 db5 43. c5 dbe3 44. dd4 dg5 45. g3 f5 46. g2 g5 47. a1 e4+ 48. dxe4+ dxe4 49. a7 dg6 50. a1 h5 51. e1 0-1

Pekun, Cem (2164) - Oganessian, Garik (2025) [E30]

European Senior Chess Champions Rogaška Slatina (Tur:7, Masa: 18), 28 Temmuz 2009 Açılış Kodu: E30

1. d4 d6 2. c4 e6 3. d3 b4 4. g5 c5 5. d5 h6 6. b4 g5 7. g3 d4 8. c2 a5 9. e5 dxc3+ 10. bxc3 f6 11. dxe4 fxe5 12. e1 d6 13. g6+ f8 14. dxe6 dxe6 15. dxe6 d6 16. h4 d4 17. f6+ g8 18. hxc5 a3

Kadınlar kategorisinde sıralama

SIRA	ADI-SOYADI	FED	Rtg
1	WGM Saunina Ludmila	RUS	2293
3	WIM Sorokina Tamara	RUS	2143
2	WFM K. Margarita	RUS	2114
6	WFM Khropova Larisa	RUS	2060
7	Kabanova Irina	RUS	2047
5	WFM Beliaeva Natalia	RUS	1991
4	B. Ideya	RUS	1964
9	Shmyreva Tatiana	RUS	1814
8	S. Valentina	RUS	0

19. g6+ f8 20. b1 d6 21. gxh6 a6 22. e3 b5 23. d3 b4 24. e4 b8 25. d5 e7 26. d2 d7 27. g6 1-0

Blaeser, Roman (2191) - Muratoglu, Salih (2114)

European Senior Chess Champions Rogaška Slatina (Tur:6, Masa:22), 27 Temmuz 2009 Açılış Kodu: D04

1. d4 d6 2. d3 g6 3. e3 g7 4. b3 d5 5. b2 0-0 6. dbd2 c6 7. e2 g4 8. h3 f3 9. dxf3 dbd7 10. 0-0 e8 11. c4 e6 12. e1 c7 13. c1 d8 14. c2 b8 15. b4 h5 16. a4 g5 17. d1 h4 18. c2 h6 19. b5 d7 20. e4 dxe4 21. dxe4 f5 22. d5 cxd5 23. cxd5 fxe4 24. dxe4 e5 25. g6+ g7 26. d3 ddf8 27. f5 dxd5 28. dxc5 dxc5 29. dxc5 dd8 30. g4 e6 31. dcd1 dxd1 32. dxd1 d7 33. c4 d7 34. d3 g6 35. d4 b6 36. b4 f6 37. dd6 f4 38. c6 b4 0-1

Kayaman, Metin (1991) - White, Alastair (2114)

European Senior Chess Champions Rogaška Slatina (Tur: 3, Masa: 26), 24 Temmuz 2009 Açılış Kodu: A00

1. d4 d6 2. d3 g6 3. c4 g7 4. d3 d7 5. e4 c6 6. e2 c7 7. 0-0 e5 8. e3 d6 9. dxe5 dxe5 10. dd2 d4 11. g5 f6 12. d4 h5 13. h3 d6 14. g3 a5 15. d4 f8 16. f4 d7 17. fxe5 dxe5 18. dxe5 dxe5 19. d1 e6 20. dd6 d6 21. d6 d8 22. dd1 d6 23. d6 e7 24. d1 h6 25. f2 f4 26. da4 e7 27. b3 f7 28. d3 d6 29. f1 d8 30. d8 d8 31. d3 g5 32. d1 e7 33. d2 g6 34. e2 d5 35. d2 e5 36. b1 d6 37. d3 b2 38. f2 dd6 39. e3 a3 40. e5+ fxe5 41. dxc6 g4 42. hxc4 hxc4 43. d2 e5+ 44. d3 b4 45. d4+ e7 46. f5 1-0

(Soldan sağa) WIM Sorokina Tamara ikincisi, WGM Saunina Ludmila birinci, WFM Komysheva Margarita üçüncü

Uluslararası Acropolis Satranç Turnuvası'nın galibi **GM Borki Predojevic**

Her yılın Ağustos ayında gerçekleştirilen Acropolis Turnuvası'nın 24. yılında FM Burak Fırat ilk IM normunu aldı

2 4. Acropolis Satranç Turnuvası 10-18 Ağustos 2009 tarihleri arasında Yunanistan-Chalkida'da gerçekleşti. 26 Büyükkusta, 20 Uluslararası Usta, 10 Fide Ustası, 12 Bayan Büyükkusta, 8 Bayan Uluslararası Usta, 2 Bayan Fide Ustası ve birçok güçlü satranç oyuncusunun katılımı ile başlayan Acropolis Turnuvası'na bu yıl 26 ülke eşlik etti.

10 Ağustos Pazartesi günü 104 oyuncunun katılımı ile başlayan turnuvanın en üst sıralamasında 2007 ve 2008 Acropolis galibi GM İlia Smirin yer aldı. Çok sayıda kurumsal sponsor desteği ile Yunanistan Satranç Federasyonu ve Chalkida Satranç Akademisi "Palamedes of Evia" organizasyonu ile düzenlenen Uluslararası Acropolis Satranç Turnuvası ile eş zamanlı yapılan 2200 Elo altı açık turnuvada ise 68 oyuncu mücadele etti.

Turnuvanın son turunda ilk 6 masa maçlarını beraberlikle tamamlayınca Acropolis'in galibi belirlendi. Böylece son tura girilirken sıralamada yer alan ilk dört oyuncunun sıralamalarında bir değişiklik olmadı. Eşitlik bozmadan mutlu ayrılan Bosnalı Büyükkusta Borki Predojevic birinci, Yunan oyuncular Hristos Banikas ve Ioannis Papaioannou ise ikinci ve üçüncü sıraya yerleştiler.

Her yaz başarılı bir şekilde organize edilen Acropolis Turnuvası'nda Milli Takımımız da ter döktü. Genç yeteneklerimizden Mustafa Yılmaz, Emre Can ve Burak Fırat 5 puan, Avrupa Şampiyonumuz Kübra Öztürk 4 puan, 2007 Dünya Yaş Grupları üçüncüsü ve son Bayanlar Türkiye Şampiyonu Betül Cemre Yıldız ise 3 puan ile tur-

nuvayı tamamlamış oldular.

Turnuva sonunda Ermenistanlı IM Elina Danielian en iyi bayan oyuncu ödülünü alırken, ikinci Gürcü GM Nana Dzagnidze, üçüncü ise Bulgar GM Antoaneta Stefanova oldu.

2009 Acropolis, FIDE Başkan Yardımcısı ve Yunanistan Satranç Federasyonu Başkanı Georgios Makropoulos ile Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yarıcı'nın katılımı ile sona erdi.

Grapsa Georgia (2083) - Öztürk Kübra (2256) Açılış Kodu: D26

24th ICT Acropolis 2009 Chalkida (4.42), 13.08.2009 [Efstratios Grivas]

1.d4 d5 2.♟f3 ♟f6 3.c4 dxc4 4.e3 e6 5.♟xc4 a6 6.0-0 b5 7.♟d3 c5 8.dxc5 ♟xc5 9.a4

[Daha yaygın olan 9.♟e2 ♟e7 10.e4 h6 11.e5 ♟d5 12.a4± Sethuraman, S-Abhilash, R Bhubaneswar 2009]

9...b4 10.♟e2

[Beyazın diğer seçenekleri: a) 10.e4 ♟e7 (10...♟b7 11.e5 ♟fd7 12.♟bd2 ♟d5 13.♟e4 ♟e7 14.♟e2 ♟c6 15.♟f4 0-0 16.♟fe1 ♟b8 17.♟ac1 ♟cxe5 18.♟xe5 ♟xe5 19.♟c5 ♟a7 20.♟xe5 1/2-1/2 Beckhuis, G- Varga, Z Austria 2009) 11.♟e2 ♟bd7 12.♟bd2 ♟b7 13.♟b3 ♟c5 14.♟xc5 ♟xc5 15.a5± Kaidanov, G-Barua, D Calcutta 1988.; b) 10.b3 ♟b7 11.♟b2 ♟bd7 12.♟bd2 ♟e7 13.♟e2 ♟c5 14.♟c2 ♟d5 15.♟fd1± Timoschenko, G-Voltolini, G Porto San Giorgio 1999.; c) 10.♟c2 ♟bd7 11.♟bd2 ♟b7 12.♟e4 ♟c8= Hausmann, H-Kayser, F Frankfurt 2007]

10...0-0 11.e4 (♟) c6?

Bosnalı Büyük Usta Borki Predojevic

[Büyük hata. Siyah şu şekilde devam etmeliydi.. 11...♟c7 12.e5 ♟d5 13.♟e4 f5 14.exf6 ♟xf6 15.♟h4± Rajlich, I-Jackova, J Calicut 1998]

12.♟g5?

[Beyaz alet kazanabilirdi.. 12.e5! ♟d5 13.♟xh7+ ♟h8 (13...♟xh7? 14.♟g5+ ♟g8 15.♟h5+-) 14.♟d3±.]

12...e5!

Şimdi siyah yine iyi konumda.

13.♟c2 ♟d4 14.♟xd4?!

[14.♟xc5 ♟xf3+ 15.gxf3 ♟xd3∞ neredeyse tek seçenektir.]

14...♟xd4 15.♟d2 ♟e6 16.♟f3?!

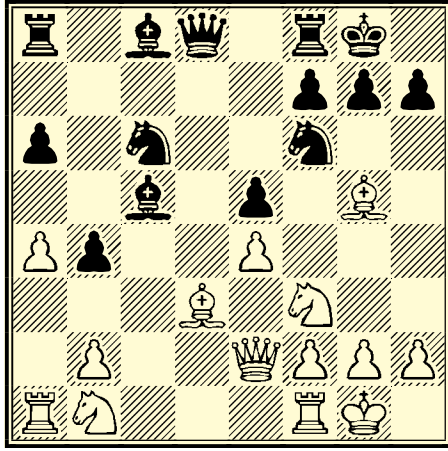
[16.♟c4 ♟c8 17.♟b3± Beyazın tek çaresi olmasına rağmen kolay alınacak bir karar değil.]

Turnuvarın ilk üçü ödülleri Ali Nihat Yazıcı'dan aldılar

Final sıralaması (ilk 15 oyuncu)

SIRA	ADI-SOYADI	FED	PUAN
1	GM Predojevic Borki	BIH	6,5
2	GM Banikas Hristos	GRE	6,5
3	GM Papaioannou Ioannis	GRE	6,5
4	GM Kolev Atanas	BUL	6,5
5	GM Azarov Sergei	BLR	6
6	GM Belov Vladimir	RUS	6
7	GM David Alberto	LUX	6
8	GM Yakovich Yuri	RUS	6
9	GM Rozentalis Eduardas	LTU	6
10	GM Gupta Abhijeet	IND	6
11	GM Romanishin Oleg M	UKR	6
12	GM Mamedov Nidjat	AZE	6
13	GM Gelashvili Tamaz	GEO	6
14	GM Chirila Ioan-Cristian	ROU	6
15	GM Georgiev Vladimir	MKD	6

16...♖c8?!

[Siyah tekrar lütufta bulunmaya başladı. Daha iyi devam yolu şu şekilde olmalıydı: 16...b3! 17.♖e2 ♕xh2+.]

17.♖d2?!

[Beyaz burada çok iyi bir şansı kaçırdı: 17.♖e2 ♕xh2 18.♖ad1! ♕c3 19.♕xh2 ♖c7∞.]

17...♕xh2 18.♖xh2 ♖xh2 19.♕xf6 ♖xf6 20.♖xb4 ♖c4!

Siyah zayıf beyaz piyonları hedef alarak inisiyatifi halen elinde bulunduruyor.

21.♖e7 ♖d8!

[21...♕g7?! 22.♕xe5 ♖xe5 23.♖g5+∞.]

22.♖b7 a5 23.♖fd1 ♖xa4! 24.♖ac1

[24.h4 ♖xa1 25.♖xa1 ♖a8 26.♖e7 ♕g7

27.♕g5 ♕c4+.]

24...♖c4

Siyah beyazın son yatay zayıflığını çok iyi bir şekilde kullanıyor.

25.♖a1 ♖a8 26.♖e7 ♖xe4 27.♖xf6 ♖g4 28.♕h4 a4 29.f3 ♖g7 30.♖xe5 ♖a7+ 31.♕h1 a3

Siyah hala oyunu yönlendiriyor fakat şah kanadındaki zayıflık nedeniyle karşı atak bulamıyor.

32.♕f5 ♖g6 33.♕h4 ♖g7 34.♕f5 ♕xf5 35.♖xf5 ♖g6 36.♖d3 ♖f2 37.♖g1?

[Hata. Beyaz şunu tercih etmeliydi: 37.g4! ♖c8 38.♖d7∞.]

37...a2 38.♖a3 ♖b8 39.♖d5?

[39.h3! h6 40.♖e5 (40.♖d5?! ♖b1+→) 40...♖gb6+.]

39...♖xg2+! (Diyagram)

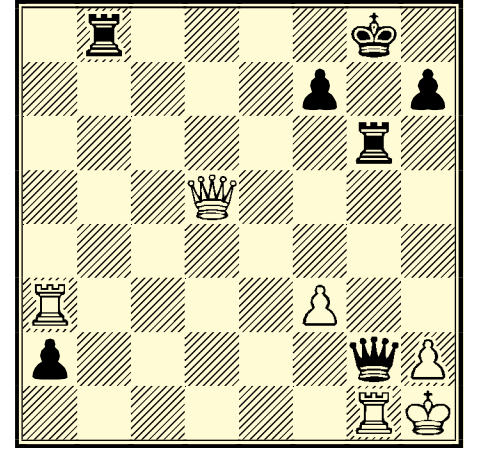
[39...♖xg2+ ve beyaz terk eder. 40.♖xg2 ♖b1+.]

0-1

Koneru Humpy (2623) - Harika Dronavalli (2445) Açılış Kodu: A41

24th ICT Acropolis 2009 Chalkida (5. 10), 14.08.2009 [Efstratios Grivas]

1.d4 g6 2.c4 d6 3.♕c3 ♕g7 4.g3 ♕d7!?

h3-c8 çaprazında hızlı bir aksiyon isteyen siyah için az bilinen bir yol..

5.♕g2 ♖c8

[Bilinen tek oyun şu şekilde devam etmiştir. 5...♕c6? 6.♕f3 d5 7.c5?! (7.cxd5! ♕xd5 8.e4±) 7...♕f6 8.0-0 0-0 9.b4± Engel, H-Schimmer, J Landau 1996.]

6.e4 [6.♕f3 ♕h3 siyahın planlarını haklı çıkarır.]

6...h5 7.h3 ♕c6 8.♕f3 e5 9.d5

[Genelde beyazın basit bir şekilde avantajını kullanmasından yanayım. 9.♕e3 exd4 10.♕xd4 ♕ge7 11.♖d2±, açık konumlar her zaman avantajlı olan tarafı desteklerler.]

9...♕d4 10.♕e3 ♕xf3+ 11.♖xf3

Beyaz hafif avantajlı, fakat bloke konum nedeniyle siyah nefes alabiliyor.

11...d6 12.♖e2 0-0 13.f3

[13.c5 hattı açmaya çalışmak oldukça normal.]

13...a6 14.g4

[14.a4 c5 15.g4 bu da vezir kanadında siyahın karşı atak yapmasını engelleyen iyi bir alternatif.]

14...b5!? 15.exb5 axb5 16.♗xb5 ♖b7 17.♗c3 ♖fb8

Şimdi 'Benko/Volga Gambit'indeki benzer diziliş siyahlara karşı atak yapma şansı tanıyor.

18.b3 c6! 19.g5 ♗e8 20.dxc6 ♗xc6 21. 0-0 ♗c7 22.♖fd1 ♗e6

[İkinci ilginç piyon fedası, fakat ben şunu tercih ederdim. 22...d5! 23.exd5 ♗xd5 24.♗xd5 ♗xd5.]

23.♖f2?!

[Beyazlar fedayı kabul etmek: 23.♖xd6 ♗f4 24.♖f1 ve siyahlara bu kararlarını doğrulamaları için izin vermeliler.]

23...♖e7 24.h4 f6

[OR 24...♗d4 25.♖ac1 ♖d7.]

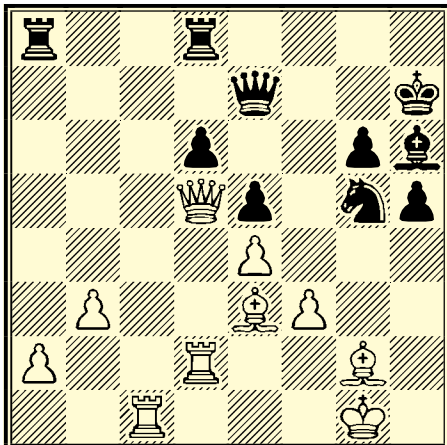
25.♖d2 ♖d8 26.♗d5 ♗xd5 27.♖xd5 ♗h7 28.♖d2?!

[28.gxf6 ♗xf6 29.a4 ♗f4 beyazın oyunda kalmak için son şansı.]

28...fxg5 29.hxg5 ♗xg5

siyah piyonu geri kazanıyor.

30.♖c1 ♗h6! (Diyagram)

Acropolis'ın en iyi bayan oyuncularını

31.♗b6 ♗e6 32.♗xd8 ♖xd8?!

[32...♗e3+! 33.♗f1 ♖xd8 34.♖a5 ♖g5 den sonra beyaz uzun süre dayanamaz.]

33.♖c3 ♗xd2 34.♖xd2 ♗f4 35.♖f2 d5!

beyazın fazla dikkat etmediği eski zayıf geri piyon zayıf beyaz şaha karşı hatları açmaya yardımcı oluyor.

36.exd5 ♖xd5 37.♖c2

[37.♗f1 ♖d1 38.♗h2 ♖d6 bu da kayıp devam yolu.]

37...♖d6

[Mata giden daha güçlü yol şu şekilde 37...♖d1+ 38.♗h2 ♗xg2 39.♗xg2 (39.♖xg2 ♖h4+ 40.♖h3 ♗h1+) 39...♖g5+ 40.♗h2 ♖f4+ 41.♗g2 h4 42.a4 h3+.]

38.♖a7+ ♗h6 39.♖e3 ♖d3 40.♖f2 e4! 41.♗f1

[41.fxe4 ♖d1+ 42.♗f1 ♗h3+ .]

41...♖d1 42.♖e3 ♖xf1+

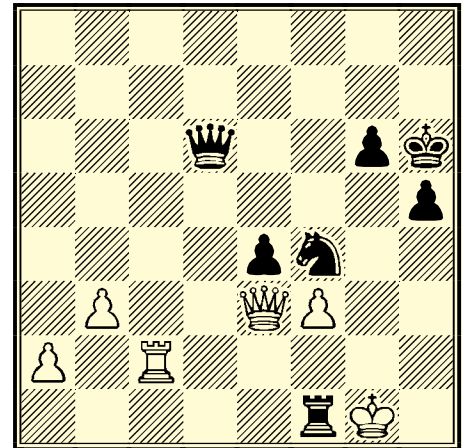
[42...♖xf1+ 43.♗xf1 ♖d1+ 44.♗f2 ♖xc2+.]

0-1 (Diyagram)

Papaioannou Ioannis (2624) - Reshetnikov Alexey (2408) Açılış Kodu: E04

24th ICT Acropolis 2009 Chalkida (7.3), 16.08.2009 [Efstratios Grivas]

1.d4 ♗f6 2.c4 e6 3.g3 ♗b4+ 4.♗d2 d5 5.♗gf3 dxc4 6.♗g2 ♗c6

[6...0-0 7.♖c2 b5 siyah için temkinli bir seçenek. Bir sonraki hamle siyah için riskli bir varyantla devam ederken, beyazın gelişimi mükemmel bir şekilde oturmuş oldu.]

7.0-0 c3 8.♗c4 cxb2 9.♗xb2 0-0 10.♖c1 ♗d7 11.♖d3 ♗e7 12.a3 ♗e8?!

[Şüpheli bir yenilik. 12...a6 13.♖fd1 ♗a7 14.♗fe5 Papaioannou, I-Tiviakov, S Budva 2009.]

13.♖fd1

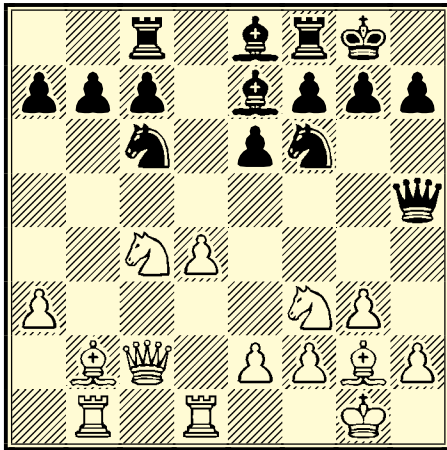
[13.e4! daha doğru görünüyor.]

13...♖d5! 14.♖c2

[14.♗e3! hamlesi beyazın avantajını koruyabilirdi. 14...♖h5 15.♗e5 ♖d8 16.♖c4.]

14...♖c8 15.♖b1 ♖h5?! (Diyagram)

Burak Fırat ve Mustafa Yılmaz Chalkıda Satranç Akademisi Başkanı Georgios Tsounis'ten IM normlarını alırken

[Siyah Vezir h5 karesinde iyi değil, 15...♖b5! 16.♗e3 ♘a6 17.♗g5 bu şekilde daha iyi.]

16.e4

[16.♗fe5 ♗g4 17.♗xg4 ♘xg4 18.e4± iyi bir alternatif seçenek.]

16...♗d7

[16...♗d8 17.♗c3±.]

17.d5

Şimdi beyazın taşları daha da aktifleşiyor. Bunun aksine siyah taşlar hala son iki yataydalar.

17...♗d8

[17...e×d5?! 18.e×d5 ♗d8 19.♗d4 den sonra siyahın konumu dağılıyor.]

18.♗ce5

[18.♗fe5 şuna zorluyor 18...♗×e5 19.♗×e5.]

18...♗×e5

[Şimdi siyahlar şunu denemeliydiler 18...♗b6!?.]

19.♗×e5 exd5 20.exd5

[20.♗×d5 c6 21.♗a5 a6 22.♘c3 bu da ilginç devam yollarından.]

20...♗d6 21.♗f3 ♘g5

[21...♘h6?! kesin kayıp parti: 22.♘f5 ♗a8 23.♗c1 ♘f6 24.♘f6 g×f6 25.♗g4+-.]

22.h4 ♘e7 23.♗c4 f6 24.♗c4! ♗g6

[piyon fedasına karar verdi 24...g6 25.♗×d6 ♘×d6 26.h5 ♗g7 27.♗c3± bu daha kötü görünüyor.]

25.♗×g6 h×g6 26.♗e1 ♘d7

[26...♘f7? 27.♗×d6+-.]

27.♘g6 ♗f7 28.♗e6!

[28.♗×f6? ♗h8! 29.♘g7+ ♘g7 30.♗×g7 ♗×g7 31.♗×d6 c×d6 32.♗×b7+-.]

28...♗e5

[başka bir piyon kaybı kabul edilemez fakat siyahın daha iyi bir alternatif hamlesi yok: 28...♗h8 29.♘g4 ♗c5 30.♗d2±.]

29.♗×e5 ♗×e5 30.♗×e5 f×e5 31.♗×e5± ♗f6

32.♘g5 ♗cf8 33.♗be1! ♘d6

[33...♗×f2? 34.♗e7+ oR; 33...♗f5 34.♗e7! ♗×g5 35.♗×d7 ♗gf5 36.♗ee7+-.]

34.♗e7 ♗f7 35.♗e8+ ♗f8 36.♗1e7 ♗g6 37.♘e3!

[37.♘f5? ♗×g3+ 38.♗h1 ♘×c7 39.♗×e7 ♗×f5 40.f×g3 ♗×d5 41.♗×c7 ♗d3=.]

37...♗gf6 38.♗×f8+ ♗×f8 39.♘g5

[39.♘e6+ ♘×e6 40.d×e6 ♗c8 41.f4 b5 42.f5 c5 43.♗a7 bu da kazanır.]

39...♗f7 40.♗e3

Beyaz hem fazla taş avantajı ile, hem de siyah şahın zayıflığı neticesinde uzun vadede kazanacak.

40...b5 41.h5 a5 42.♗e8+ ♗f8?!

[42...♗h7 daha iyi bir denemeydi, fakat beyazlar her durumda kazanıyor. 43.♘d2 ♘d7 44.♗e5.]

43.h6! ♘h6

[43...g6 44.♗e6 oR; 43...♘f6 44.♘×f6 g×f6 45.h7+.]

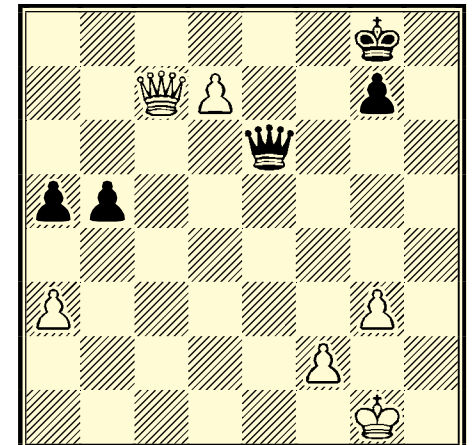
44.♗×f8+ ♗×f8 45.♘d8+ ♗f7 46.♘×c7+ ♗g8 47.d6 ♘e6

[47...♘d2 48.♘c8+ (48.♘d8+ ♗h7 49.d7 ♘d1+ 50.♗h2 ♘d2 51.♗h3!+)-) 48...♗f7 49.♘f5+ ♗g8 50.♘e6+ ♗h7 51.♘e4+ ♗g8 52.♘e8+ ♗h7 53.d7+-.]

48.d7

[48.d7 ve beyazlar terk eder 48...♘e1+ 49.♗g2 ♘e4+ 50.f3 ♘e2+ 51.♗h3 ♘e6+ (51...♘f1+ 52.♗g4+)-)52.g4 ♘h6+53.♗g3+-.]

1-0

‘Zeytin şehri’ Manisa dünya çocuklarını ağırladı

Manisa'nın Akhisar ilçesinde 26 Eylül - 2 Ekim 2009 tarihleri arasında düzenlenen “Dünya 16 Yaş Altı Satranç Olimpiyatı” 15 ülkeden katılan 22 takımın büyük çekişmesine sahne oldu. Son anda Hindistan'a fark atan Rusya, 30 puanla turnuvayı birinci bitirdi

Türkiye'de beşinci kez düzenlenen Dünya 16 Yaş Altı Satranç Olimpiyatı, İstanbul, Denizli, Ağrı ve Mersin'de olduğu gibi Akhisar'da da başarılı bir organizasyonla dünya çocuklarını ağırladı. Oldukça kuvvetli büyük ustaların yetiştiği Hindistan, Rusya, Ermenistan, Azerbaycan, Macaristan gibi ülkelerin katıldığı Olimpiyat'ın, Sri Lanka, Güney Afrika gibi uzak ülkelerden de konukları vardı. Türkiye'nin 6 takımla katıldığı turnuvada, 10 turda topladığı 30 puanla güçlü rakiplerinin önünde birinci olan Rusya'yı, 28 puanla Hindistan, 27 puanla da Ermenistan takip etti. Türkiye takımlarından Türkiye-Turkuaz ise 24 puanla yarışmayı 5. sırada tamamladı.

Rusya - Hindistan mücadelesi

Turnuvaya 2400'ün üstündeki ELO ortalamasıyla birinci sırada başlayan, hepsi birbirinden yetenekli gençlerden oluşan Rusya takımı şüphesiz ilk turdan itibaren favorilerin arasındaydı. Ancak güçlü ekip, daha ikinci turda Azerbaycan'la berabere kalınca birden gözler Hindistan'a çevrildi. 5. tura kadar yenilgisiz giden 'Anand'ın çocukları', 5. turda nihayet Rusya ile karşılaştı. Bir gün öncesinden herkesin kendini hazırladığı ve salonun en çok izlenen karşılaşması olan devlerin mücadelesinde kazanan taraf Rusya oldu. İkinci turdan itibaren 1. masaya oturan ve ufak puan kayıpları olsa dahi yenilmeyen takım Hindistan, Ruslara karşı sadece 1. ve 4. masalardan beraberlik koparabildi. Ancak turnuvanın yönergesine göre takımların aldıkları masa puanı esas kabul edildiği için, Hint takımı 9.

tura kadar Rusya karşısında puan avantajını korumayı başardı. 9. turda karşılaştıkları, turnavadaki tek büyük ustaya sahip olan Ermenistan'a 1,5 - 2,5 kaybedince Hintli gençler, liderlik koltuğunu Rusya'ya devretti ve son turda da sonuç değişmedi.

Türkiye takımlarından 4 madalya

Turnuvaya 6 takımla katılan Türkiye, hem 15-16 yaş grubunun güçlü oyuncularından oluşan takım Türkiye-Turkuaz ile dereceyi zorladı, hem de daha küçük yaş gruplarındaki yetenekli çocuklarımızdan oluşan kız ve erkek takımlarıyla alt yapıya verdiği önemi göstermiş oldu. Türkiye-Turkuaz takımımız Ermenistan, Gürcistan, Macaristan gibi başarılı ülkelerle berabere ka-

lırken; Olimpiyatın ilk ikisi Rusya ve Hindistan'dan da 1,5 puan almayı başardı. Bu güzel skorları Turkuaz'ı Olimpiyat 5.'si yaptı. Diğer takımlarımız Türkiye-Kızlar Beyaz 22,5 puanla 10., Türkiye-Beyaz 21,5 puanla 12., Türkiye-Kırmızı 21 puanla 13., Türkiye-Kızlar Kırmızı 20 puanla 15. ve son olarak Türkiye-Akhisar 4 puanla 22. oldular.

Bireysel derecelerde ise yetenekli gençlerden oluşan Türkiye-Turkuaz'ın oyuncusu Engin Topak, 3. masada 6 maçta 5,5 puan alıp yenilgisiz olarak "3. Masalar Birincisi" olmaya hak kazandı. 8. turun sonunda yaptığımız röportajda, bu başarıların ilk turnuvasında bir kızı yenilmiş olmanın yarattığı hırsı kazanıldığını söyleyen Engin, şüphesiz turnuvanın en başarılı Türk

Şampiyon Rusya-Akhisar Belediye Başkanı Salih Hızlı'dan Kupasını aldı

Özgür Çatalkılıç Yedek Masalar Üçüncüsü oldu

sporcusuydu. Engin'in yanı sıra, aynı takımın oyuncusu Özgür Çatalkılıç "Yedek Masalar Üçüncüsü" olurken, Dünya Okullarası Satranç Şampiyonu ve bu turnuvada Türkiye-Kırmızı takımının oyuncusu olan Vahap Şanal ise "2. Masalar Üçüncüsü" oldu. Türkiye-Kızlar Kırmızı takımının oyuncusu Emel Kaya da en zorlu maçların oynadığı ilk masada "1. Masalar ikincisi" olarak bizleri gururlandırdı.

"Daha önce böyle bir turnuva görmedik!"

Dünya 16 Yaş Altı Satranç Olimpiyatı, alınan derecelerle olduğu kadar organizasyondaki başarısıyla da akıllara kazınacak

bir olimpiyat oldu. Turnuva salonundan boş gün etkinliklerine, değişik sponsorluk algısından bütün bir şehrin ev sahipliğine kadar birçok açıdan Akhisar, katılımcılara farklı bir turnuva ortamı sundu.

Otellerin toplantı veya konferans salonlarında düzenlenmesine alışık olduğumuz satranç turnuvası, ilk kez kendisine ait bir 'ada'da düzenlendi. Akhisarlı satrançseverlerin "Satranç Adası" adını verdiği, etrafı yapay bir gölle ve ağaçlarla çevrili, şehir gürültüsünden uzak bir salon olan belediye tesisi, oyuncularından ve çalıştırıcılardan tam not aldı. Turnuva ortamında sağlanan rahatlık organizasyon süre-

since de hissedildi. Oyuncuların turnuva stresinden uzaklaşabilmeleri için boş gün-de yoğun bir gezi ve eğlence programı ayarlandı. Şehrin simgesi haline gelen zeytin ve zeytinyağının son derece başarılı bir şekilde tanıtıldığı günde takımlar ilk olarak kendileri için ayrılmış özel bir alana zeytin ağacı dikip üzerlerine isimlerinin yazılı olduğu bir levha ilaştirdiler.

Sonrasında zeytinyağının üretim sürecini bizzat yerinde inceleme fırsatı buldular. Zeytin etkinliklerini dünyanın en eski ibadethanelerinden olan ve şimdi Ulu Camii olarak hizmet veren tarihi bir mekânın gezisi ve antik bir kent olan "Thyatira" gezisi takip etti. Aynı günün akşamında ise düzenlenen "Performans Gecesi" ile katılımcılar, yarışma kaygısı olmadan gönülleriyle sahne şovlarını sergilediler.

Küçük bir dondurma dükkânı sahibinden, büyük bir holding işletmecisine kadar bütün Akhisarlıların katkıda bulunduğu turnuva büyük sponsorlar yerine, büyük bir ev sahipliği duygusuyla da güzel işler başarılabilceğini gösterdi.

Olimpiyattan seçme partiler

Ufuk Sezen Arat -Vahe Baghdasaryan

Dünya 16 Yaş Altı Olimpiyatı Akhisar-Manisa (Tur 1) 25.09.2009

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 ♘c6 5.♘xc6 bxc6 6.♗d3 ♗f6 7.c4 d5 8.♗c3 ♗b4

3. Masalar Birincisi Engin Topak

2. Masalar Üçüncüsü Vahap Şanal

9.exd5 exd5 10.0-0 0-0 11.♗g5 ♗e6 12.cxd5
cxd5 13.♗c2 ♗xc3 14.bxc3 h6 15.♗h4 ♗e7
16.♗d3 ♗fc8 17.♗ae1 ♗f8 18.♗b3 ♗c5 19.f4
♗d8 20.♗xf6 ♗xf6 21.♗h7 g6 22.♗xh6+
♗g8 23.f5 ♗xf5 24.♗c2 d4 25.g4 d3 26.♗xd3
♗b6 27.gxf5 ♗xc3+ 28.♗f2 ♗f6 29.fxg6 ♗g7
30.♗g5 ♗xd3 31.gxf7+ ♗h8 32.♗xg7+ ♗xg7
33.♗e8 1-0

Emel Kaya - FM Norbert Lorand

Dünya 16 Yaş Altı Olimpiyatı Akhisar-
Manisa (Tur 1) 25.09.2009

1.e4 c5 2.♗f3 ♗c6 3.♗b5 e6 4.0-0 ♗ge7
5.♗c3 a6 6.♗xc6 ♗xc6 7.d4 cxd4 8.♗xd4 d6
9.♗e3 ♗e7 10.♗d2 0-0 11.f4 ♗a5 12.b3 ♗c7
13.♗a4 ♗d8 14.c4 ♗c6 15.♗c3 ♗d7 16.♗ac1

♗b8 17.♗fd1 ♗e7 18.♗f3 ♗e8 19.♗b6 f5
20.♗g5 ♗xg5 21.fxg5 ♗h5 22.♗f1 ♗e7
23.♗ce1 ♗g6 24.♗d1 ♗h5 25.♗de1 ♗g6
26.♗d1 ♗c8 27.exf5 ♗xf5 28.♗e3 b5 29.c5 b4
30.♗d5 a5 31.cxd6 ♗xd6 32.♗b6 ♗xd2
33.♗xd2 ♗xb6 34.♗xb6 ♗f7 35.♗fd1 ♗g4
36.♗d8+ ♗f8 37.♗xa8 ♗xa8 38.♗d8+ ♗xd8
39.♗xd8 ♗f5 40.♗xa5 ♗b1 41.♗xb4 1/2-1/2

Engin Topak - Vladimir Belous

Dünya 16 Yaş Altı Olimpiyatı Akhisar-
Manisa (Tur 8) 01.10.2009

1.d4 ♗f6 2.c4 g6 3.♗c3 ♗g7 4.e4 0-0 5.♗f3
d6 6.h3 ♗a6 7.♗g5 ♗e8 8.♗e2 e5 9.d5 ♗c5
10.♗d2 a5 11.g4 ♗d7 12.h4 c6 13.a4 h6
14.♗e3 ♗h7 15.♗b3 ♗xb3 16.♗xb3 ♗e7

1. Masalar İkincisi Emel Kaya

Yeni Zelanda Ekibi'nin Akhisar'da
artık bir Zeytin Ağacı var

17.0-0-0 ♗fb8 18.h5 ♗g5 19.hxg6 fxg6 20.c5
♗f7 21.♗xg5 hxg5 22.♗d3 b5 23.♗f3 ♗f6
24.♗xf6 ♗xf6 25.dxc6+ ♗e6 26.♗d5 ♗f4+
27.♗xf4 ♗xb3 28.♗d5 dxc5 29.axb5 ♗g7
30.♗h3 a4 31.♗xb3 axb3 32.c7 ♗a1+ 33.♗d2
♗ba8 34.b6 ♗b1 35.♗c3 ♗a2 36.c8 ♗ ♗bxb2
37.♗d3 c4 38.♗xc4 ♗xf2 39.♗xb3 ♗a8 40.b7
♗b8 41.♗b6 ♗f7 42.♗a6 ♗h6 43.♗d6 ♗bxb7
44.♗xb7 ♗xb7 45.♗f8+ ♗g7 46.♗f3 ♗g8
47.♗c4 ♗a8 48.♗c5 ♗d8 49.♗g3 ♗c8+
50.♗d6 ♗d8+ 51.♗xe5 ♗e8+ 52.♗d4 ♗e6
53.♗b8 ♗h7 54.♗b7+ ♗h6 55.♗c8 1-0

CM Vahap Sanal - FM Daniil Dubov

Dünya 16 Yaş Altı Olimpiyatı Akhisar-
Manisa (Tur 9) 01.10.2009

1.e4 c5 2.♗f3 ♗c6 3.♗c3 e6 4.d4 cxd4
5.♗xd4 ♗c7 6.g3 a6 7.♗g2 ♗f6 8.0-0 ♗e7
9.♗e1 d6 10.♗xc6 bxc6 11.e5 dxe5 12.♗xe5
♗b7 13.♗e1 c5 14.♗f4 ♗c8 15.♗xb7 ♗xb7
16.♗a4 c4 17.♗d4 ♗c8 18.b3 0-0 19.♗ab1 c3
20.♗e3 ♗d5 21.♗f3 ♗c6 22.♗bd1 ♗f6 23.a3
♗fe8 24.♗e4 ♗b5 25.♗e5 ♗xe5 26.♗xe5 f6
27.♗ee1 ♗c7 28.♗d3 ♗c6 29.♗e4 ♗ee7 30.h4
♗e8 31.♗f3 ♗c8 32.♗g4 ♗e8 33.♗f3 ♗c8
34.h5 h6 35.♗e4 ♗h8 36.♗e2 f5 37.♗ed4 ♗h7
38.b4 ♗e8 39.♗c5 a5 40.♗e5 ♗f7 41.♗h4
axb4 42.axb4 ♗a7 43.b5 ♗a5 44.♗xe6 ♗xb5
45.♗xd5 ♗xd5 46.♗xd5 ♗xe6 47.♗g2 ♗f6
48.♗f4 ♗e5 49.♗d3 ♗c6+ 50.♗f3 ♗c5 51.♗d4
♗c4 52.♗d3 ♗c5 53.♗h2 ♗e4 54.♗xe4 fxe4
55.♗e3 ♗xh5+ 56.♗g2 ♗d5 57.♗xc3 ♗d2
58.♗f1 e3 59.fxe3 ♗g6 60.♗c5 ♗f6 61.e4 ♗c2
62.e4 1/2-1/2

Moskova Yıldırım Satranç Şampiyonu GM Grischuk

63. Moskova Yıldırım Satranç Şampiyonası 30 Ağustos 2009 Pazar günü Muzeon Park'ta gerçekleşti. 21 maçtan 17 puan ile ayrılan Alexander Grischuk, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da şampiyonluğu elden bırakmadı

Moskova Yıldırım Satranç Şampiyonası bayanlar kategorisinde ise 17 maçta 13,5 puan elde eden Valentina Gunina kupayı alırken, 12 puanla Darya Charochkinoy ikinci oldu. Oleg Pervakov gazeteciler arasında şampiyon olurken, satranç çözümleyicileri (analizistleri) arasında en iyi skora GM Sergey Shipov imza attı. En iyi genç Daniil Dubov ve en iyi veteren Oleg Zilbert oldu.

Bazı önemli isimlerin yokluğu hissedilse de geleneksel Yıldırım Satranç Şampiyonası bu sene de her sene olduğu gibi oldukça kuvvetli isimleri ağırladı. 2007 Avrupa Bireysel Satranç Şampiyonu GM Vladislav Tkachiev Hindistan'da bir turnuvaya giderken, Ian Nepomniatshchi'nin şampiyonada neden yer almadığı bilinmiyor. Dünya Bayanlar Şampiyonu Alexandra Kosteniuk ise genel kategoride oynayarak, bayanlar kategorisindeki rekabeti gençlere bırakmayı tercih etti.

Genel kategoride toplam 22 oyuncunun mücadele ettiği şampiyona döner sistemde 5 dakika üzerinden oynandı. Şampiyonanın kilit maçlarından biri olan Grischuk - Morozevich partisi ilk tur gerçekleşti. Partiden 1 puanla ayrılan Grischuk şampiyonaya iyi başlamış oldu. Morozevich'in yakın arkadaşı ve secondantı Vladimir Barsky, GM Morozevich'in ilk turda uyukladığını belirtti.

GM Sergey Karjakin ise ilk 5 maçını kazanıp, üzerine bir de beraberlik ekleyerek şampiyonaya oldukça avantajlı başladı. Fakat 7. turda oynadığı Malakhov maçında şansı döndü ve siyahlarla oynayan GM Vla-

dimir Malakhov daha iyi pozisyon elde ederek, iyi bir oyun sonu fırsatı yakaladı ve maçı kazanmayı başardı.

GM Grischuk, çok zorlamadan, pozisyonel oynayarak 6. turdan 10. tura kadar üst üste 5 maç kazanarak 1. sıradaki yerini muhafaza etti. 11. turdan sonra Grischuk 9,5 puanla liderken, Morozevich ve Karjakin 9 puan ile ikinciliği paylaşıyorlardı. Nitekim şampiyonayı da bu sıralama ile tamamlamış oldular. 17. turda lideri takip eden iki güçlü oyuncu maçlarını kaybederken, GM Grischuk maçını kazanarak aradaki puan farkını 1,5'a çıkartmış oldu. 19. turda ise Morozevich ve Karjakin maçlarını kazanırlarken, lider bir başka beraberlikle masadan ayrıldı. Böylece iki Alexander'dan biri yarım puan ile birbirlerinden ayrılmış oldular. 20. turda Grischuk Bayanlar Dünya

Şampiyonu Kosteniuk'a karşı kazanırken, Morozevich - Savchenko mücadelesinde gülen taraf Morozevich oldu.

Şampiyonanın son turunda, Morozevich Jakovenko'ya karşı beyazlarla, Grischuk ise Amonatov'a karşı siyahlarla mücadele etti. Caro-Kann ile başlayan partinin 30. hamlesinde GM Amonatov bir piyon kazanarak, oyunu vezir ile bitirmeyi seçtiği sırada GM Grischuk maçı terk etti. Bu puan kaybı GM Grischuk'un yarım puan fark ile şampiyon olmasını engellemedi. GM Jakovenko'ya karşı iyi konumdayken, çatal kaçıran Morozevich, ardından piyona karşı kale kaybederek terk etti. Böylece Grischuk'un iyi arkadaşı Jakovenko, GM Grischuk'un şampiyonayı ikinci kez kazanmasında önemli rol oynamış oldu.

Şampiyonada dereceye giren satranççılar ödülleri sürpriz konuk Anatoly Karpov'dan aldılar.

Sonuç

Grischuk	17.0
Morozevich, Karjakin	16.5
Kobalia, Malakhov	14.0
Savchenko, Jakovenko	13.0
Amonatov, Riazantsev	12.5
Dlugy	11.5
Korotylev	11.0
Najer, Zvjaginsev	10.5
Dragomaretsky	10.0
Grachev	9.0
Vlassov	8.5
Kalinichev, Kastanieda	6.0
Kosteniuk, Mesropov, Vorobiov	5.0
Vasiukov	4.0

Magnus Carlsen artık Kasparov ile çalışıyor

Tarihin gelmiş geçmiş en büyük satranç oyuncusu Garry Kasparov, dünya sıralamasında dördüncü sırada yer alan 18 yaşındaki Norveçli Büyükusta Magnus Carlsen'in özel antrenörü oldu

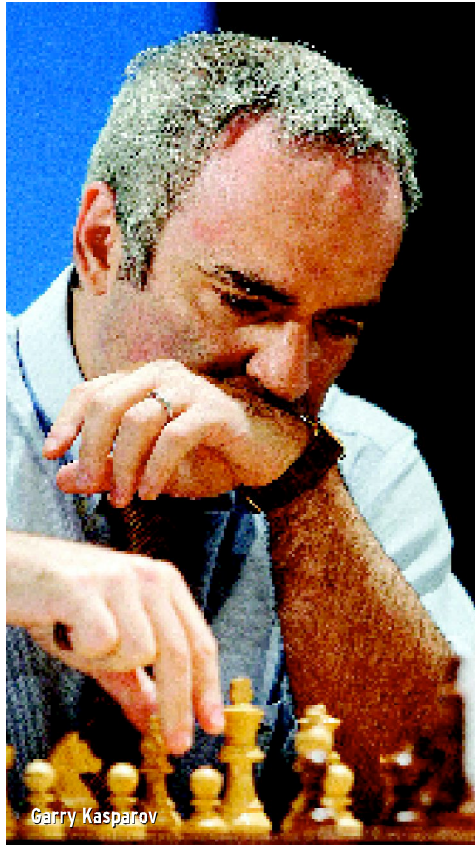
Bu eğitimin amacı, hali hazırda dördüncü sırada bulunan Carlsen'i en üst sıraya oturtmak. GM Carlsen'in danışmanlığını yapan GM Simen Agdestein, bu iş için Kasparov'dan daha büyük bir isim bulunamayacağını belirtiyor. Kasparov 2005 yılında emekliye ayrıldığında 1985'ten 2000 yılına kadar dünyanın şüphesiz bir numarasıydı.

Hjemmet Mortensen Yayıncılık'ın eski yöneticilerinden Espen Agdestein Carl-

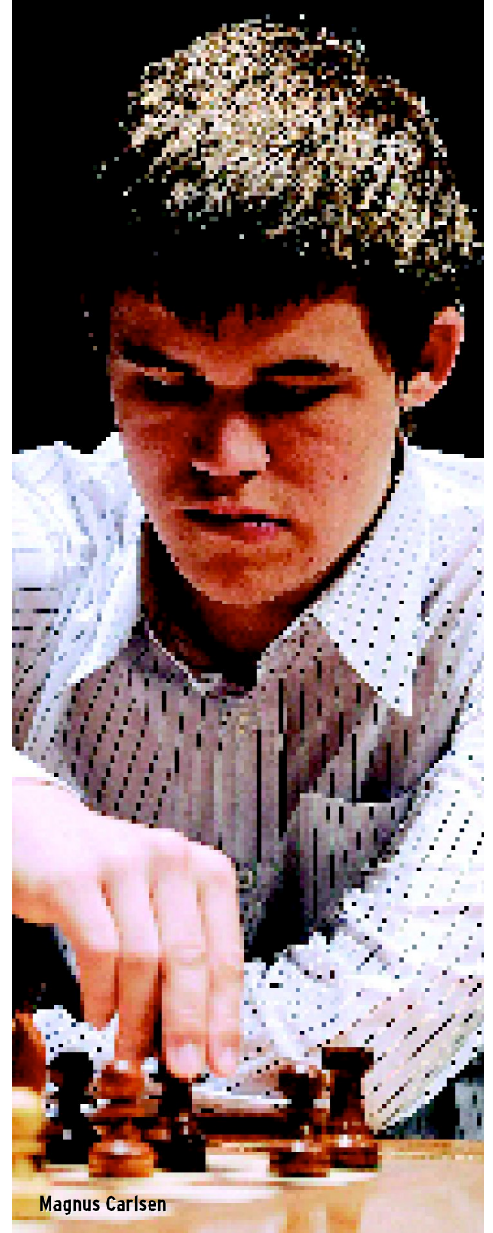
sen'e sponsor bulmak için tüm gün çalışıyor. Kasparov ile Carlsen'in bir araya gelmelerini ve çalışmalarını kralın veliahdını eğitmesine benzeten Agdestein, yaşayan efsane Kasparov'un ve günümüz satrancının en popüler satranççısı Carlsen'in oluşturduğu takımı "Rüya Takımı" olarak adlandırıyor. Kasparov, Moskova'da kendisini iki defa ziyaret eden Carlsen'i Hırvatistan'daki yazlığında on dört gün konuk etmiş ve ardından 15 Eylül'de, bir diğer antrenman için Norveç'e gitmişti.

Kasparov'un satranç kariyeri boyunca yaklaşık 23 milyon Euro kazandığı ve emrinde kuaföründen korumalarına, spor eğitmeninden aşçısına kadar 20 kişinin çalıştığı düşünülürse, paranın kendisi için ne kadar önemli olduğu gibi yanlış bir kanıya varılabilir. Fakat, emekliliğinden sonra çok sayıda satranç kitabı yazan ve politikaya da karışan Kasparov için maddiyat her zaman ikinci planda yer aldı. GM Carlsen'e 13 yaşındayken ilk sponsorunu bulmasında yardımcı olan Espen Agdestein, Kasparov'un dünyada yalnızca Magnus Carlsen'i çalıştırdığını, çünkü onun satranç dünyasının en yetenekli oyuncusu olduğuna inandığını belirtiyor. Agdestein, şimdilerde Carlsen'i satranç piyasasının en ilgi çekici objesi yapmaya, onu marka haline getirebilecek en doğru sponsoru bulmaya çalıştığını ekliyor.

Kasparov'un inanılmaz çalışma kapasitesinden, mükemmeliyetçiliğinden ve kazanmak için son derece kararlı olmasından bahseden Carlsen, bu özelliklere kendisinin de sahip olmayı umduğunu ve dünyada bir numara olmayı hedeflediğini açıkladı.

Garry Kasparov

Magnus Carlsen

Dünyanın en büyük satranç tahtası

Dünyanın en büyük satranç tahtası 400 x 400 metre, kareler 45, taşlar ise 10 ile 20 metre boyunda. 80 metre uzunluğundaki Kyffhäuser Anıtı'nın, Barbarossa Anıtı olarak da biliniyor, bulunduğu 500 metre yüksekliğindeki alan, bu görsel şöleni izlemek için en iyi yer. 19. yüzyılın sonlarında inşa edilen bu anıta ulaşabilmek için ziyaretçilerin 247 basamaktan oluşan bir merdiven kullanmaları gerekiyor. Uzun ve yorucu yolculuktan sonra kaybedilen enerjileri kısa sürede geri kazandıracak güzelliğe sahip bir manzara ile karşılaşan satranç severler keyifli bir maç izleme olanağı da buluyorlar. Bir tarlanın üze-

rine inşa edilen devasa boyutlardaki satranç tahtası, yine ilgi çekici büyüklükteki taşlarla süslenerek

izleyicilerin ilgisini büyük ölçüde toplamayı başarıyor.

Almanya'nın en iyi bayan oyuncusu Uluslararası Usta Elisabeth Pähtz ile internet üzerinden her sabah saat 10:00'da oy birliği ile hamlelerini gönderen satranç severler arasında oynanan maç web kamerası aracılığı ile seyircilerle buluşuyor. 17 Ağustos 2009 tarihinde başlayan maçta, IM Pähtz'in her gün saat 16:00'ya kadar hamlesini oynaması gerekiyor. Maç ile ilgili resmi site: <http://kyffhaeuser-tourismus.de/web/de/content/content.php>

Kasparov ile Karpov yıllar sonra yeniden kapiştı

İlk karşılaşmalarının, Moskova'da gerçekleşen Dünya Şampiyonası'nın üzerinden 25 yıl geçen ezeli rakipler Anatoly Karpov ve Garry Kasparov, İspanya'nın Valencia şehrinde 4 hızlı, 8 yıldırım olmak üzere 12 parti için yeniden bir araya geldi.

22 Eylül 2009 Salı günü saat 20:00'de başlayan, 25 dakika + 5 saniye eklemeli tempoda oynanan partilerin ilk ikisini ef-sanevi satranççı Kasparov rahatlıkla kazandı. İlk oyunda 24. hamlede zamandan kaybeden Karpov'un 1985 yılındaki performansından uzak olduğu gözlemlendi. 2. oyunda saldırgan ve güçlü bir oyun sergileyen Kasparov 22. hamlede yaptığı parlak feda ile 28 hamlede oyunu kazandı.

Hızlı partilerin ikinci günü gerçekleşen 3. maçta, Anatoly Karpov zamanını verimli kullanıp daha iyi oynayarak, Fianchetto Gruenfeld ile tematik bir kale fedası yapan ve 25 yıl önce kendisini dünya şampiyonluğu tahtından indiren Kasparov'a karşı bir

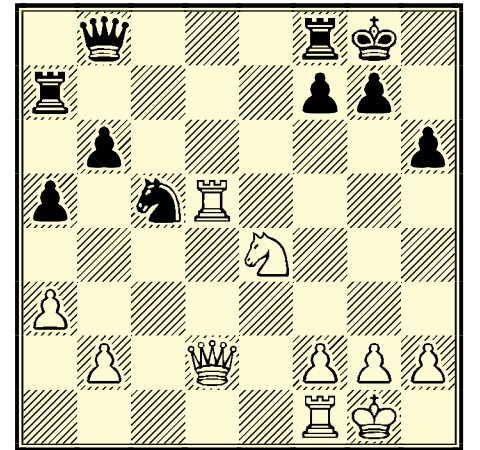

puan almayı başardı. Son maçta yarım puana ihtiyacı olan Kasparov, Karpov'un zamandan kaybetmesi için baskısını sürdürerek 1 puan ile masadan ayrıldı ve 4 turdan oluşan hızlı parti serisini 3-1 kazanmış oldu. 24 Eylül 2009 Perşembe günü oynanan sekiz yıldırım partisinin ikisi bera-bere, biri Karpov'un ve beşi de Kasparov'un galibiyetiyle sonuçlandı.

Kasparov Garry (2812) - Karpov Anatoly (2619) Açılış Kodu : D31

İspanya, Valencia (2. Maç, 22.09.2009

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 ♗e7 4.cxd5 exd5 5.♙f4 c6 6.♞c2 ♘d6 7.♙xg6 ♞xg6 8.e3 ♗e7 9.♙d3 ♗d7 10.♗ge2 h6 11.0-0 0-0 12.a3 a5 13.♞ad1 b6 14.e4 dxe4 15.♗xe4 ♞b8 16.♗c3 ♙a6 17.♙xg6 ♞xg6 18.d5 ♗xd5 19.♗xd5 cxd5 20.♞xd5 ♞a7 21.♞d2 ♗c5

22.♗f6+ gxf6 23.♞xh6 f5 24.♞g5+ ♗h8 25.♞f6+ ♗g8 26.♞xf5 ♗e4 27.♞h4 ♞e8 28.♞h5 f5 1-0

“Satranç kıskançtır, başka sevgili kabul etmez”

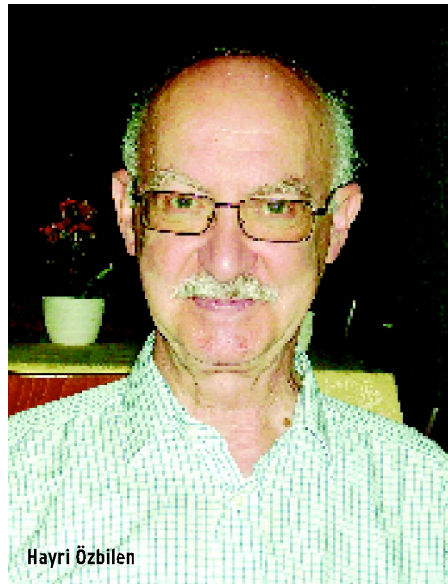
Satrançta bireysel çabanın; sistemli, düzenli ve yoğun çalışmanın büyük önemi vardır. “Ben nasılsa tahtada bulurum” düşüncesi başarının önünde önemli bir engeldir

Türk satrancı bugünlere bir süreç içinde geldi. Başlangıçtan günümüze birçok insan bu sürece az ya da çok katkı yaptı. Geçmişte neler olduğunu, kimlerin ne yaptığını bilmeliyiz ki geleceğimizi deneyimlerimize dayandırarak daha iyi şekillendirebilelim düşüncesinden yola çıkarak “Mavikale” dergisinin her sayısında elden geldiğince satranca emek verenleri konuk etmek istiyoruz. Konuğumuz Hayri Öz-bilen.

Özbilen, Türkiye Satranç Federasyonu eski başkanı. Türk satrancına hem yöneticiliğiyle hem de oyunculuğuyla uzun yıllar hizmet etti. Onu tanıyanlar, onu yönetici kimliğinden çok oyuncu kimliği ile bilirler. Şimdilerde 71 yaşında ve hem yurt içinde hem de Türkiye Emektarlar Milli Takımının bir üyesi olarak satranç oynuyor ve yarışmalara katılıyor.

Mehdi Hayri Öz-bilen, 1938'de Alpulu'da doğdu. İstanbul'da sırasıyla Yıldız İlkokulu'nda, Beşiktaş Ortaokulu'nda ve Kabataş Lise'sinde okudu. 1956 yılında üniversite tahsili için Ankara'ya geldi. Siyasal Bilgiler Fakültesi (o zamanki adıyla Mülkiye) Mali İktisat Bölümü'nden mezun oldu.

Mezuniyetinden sonra uzun süre Ziraat Bankası'nda müfettiş olarak çalıştı. Bir süre sonra da İstanbul Karaköy Şubesi'nde müdürlüğe atandı. Bankacılıktaki yükselişi sonraki yıllarda da devam etti. Pamukbank'ta genel müdür yardımcısı, Adabank'ta da genel müdür olarak çalıştı. Sonra da kendi işini kurdu ki artık bu onun çalışma hayatının son durağıydı. Hayri Bey'in bu kısa yaşam öyküsü böyle. Biraz da onu kendi ağzından keşfetmeyi deneyelim:

Hayri Öz-bilen

Sabri Koçak: Satranca ilişkin sorulara geçmeden önce merak ettiğim bir şey vardı önce onu sorayım: Kahraman Olgaç sizin için “Onda Arnavut damarı var.” derdi. Bunun öyküsü nedir?

Hayri Öz-bilen: Anne tarafından dedem 1912 Balkan harbinde Yanya'dan mübadele programı uyarınca Türkiye'ye gelmiş. Kendisine Yanya'daki arazilerine karşılık Burhaniye'de zeytinlik verilmiş. Babamın dedesi de 93 harbi denen 1876 Türk-Rus harbinden sonra Kafkasya'dan Türkiye'ye göç edenlerdiniz. Batum'dan önce Çarşamba'ya gelmiş ve kısa bir süre sonra da İstanbul'a yerleşmiş. Annem ve babam İstanbul'da tanışıp evlenmişler. Ben tabii Türkiye'de doğdum ve burada yaşadım. Daha çok İstanbul'da bulundum. Ancak üniversite tahsilim sırasında ve sonrasında Ankara'da da bulundum. Kahraman Bey

bunu oyun stilime dayanarak söylemiş olabilir.

Satrancı nasıl ve ne zaman öğrendiniz?

Satrancı 6 yaşında babamdan öğrendim. Babamın adı Muzaffer'di. Trakya'da Alpulu Şeker Fabrikasında çalışıyordu. Aynı yerde çalışan Macar ustalardan satrancı öğreniyor. Macar usta bir gün babama dönüyor ve “Bana tahtada kenar karelerinden birini işaret et seni orada mat edeceğim.” diyor. Gerçekten dediğini de yapıyor. Bu, hırslı ve inatçı bir kişiliğe sahip olan babama dokunuyor ama diğer yandan da onu satrancı iyi öğrenme yolunda özendiriyor. Satrancı öğrenip Macar ustaya kafa tutmak istiyor. Macar usta önceleri vezir çıkarak oynuyor babamla. Ama aradan zaman geçince bu fark kaleye, ata ve piyona kadar düşüyor. Altı ay sonra da başa baş oynamaya başlıyorlar. Babam böylece muradına eriyor. Bu arada ben de bu heyecanlı süreçte seyredererek satrancı öğreniyorum.

Satrancı öğrendikten sonra hemen satranç sevgisi ya da tutkusu başlıyor mu? Bu oyunu size en çok sevdiren ne oluyor?

1945 yılında Türkiye satranç şampiyonu Prof. Selim Palavan. Palavan Kazanlı. üniversiteyi Leningrad ve Kazan'da okumuş. Yarım yamalak Türkçe konuşurdu. Selim Palavan dünya şampiyonlarına karşı galibiyet fazlası olan ünlü Rus Büyükhusta Efim Geller'e hocalık da yapmıştı. Satranç kariyeri kabarık olan Selim Palavan 1945 yılında İstanbul Satranç Derneği'nde bir simultane vermişti. Ben bu simultane sırasında 8 yaşındaydım. Ama masadan ben galip ayrıldım. Bu galibiyet beni çok heyecanlandırmıştı. Gururla etrafıma bakınırken

M. Hayri Özbilen Velden'de yapılan 11. Avrupa Senyörler Takım Şampiyonası'nda bir maçta takım arkadaşlarıyla: H. Özölen, S. Muratoğlu, M. Kayaşan, J. Baboğlu.

babama dönüp şöyle demişim: “Şimdi ben Türkiye şampiyonu mu oldum yani?”

Bu haber ve resmim, İstanbul Satranç Derneği'nin çıkardığı Türkiye Satranç Dergisi'nin kapağında yer almıştı. İçeride benden övgüyle söz ediliyordu. Çok sevinçliydim. İşte o saatten sonra artık satranç yaşamımın bir parçası olmuştu.

Bu sevinçle satranca dört elle sarılıp turnuvadan turnuvaya koştuğunuz duyusuna kapılıyorum. Gelişim sürebildi mi?

Hayır öyle olmadı. O dönemlerde ne turnuva vardı ne de oyuncu. Ben liseye gelene kadar satranç bakımından kayıp yıllar oldu. 1953-56 yılları arasında bir dönemin en uzun süre Türkiye şampiyonu unvanını alan Nevzat Süer, Cumhuriyet Gazetesi ile birlikte liseler arası takım yarışması düzenlemişti. Kabataş lisesini temsilen bu turnuvalara katıldım. O dönemlerde gençleri satranca özendiren ve satranca eğilen gençlerin oyunlarını geliştirmesini sağlayan bir başka etken daha vardı. Halkevleri. 1950'ye kadar Beşiktaş'ta halkevi vardı. Halkevlerinin satranç kolu da bulunuyordu. Gençler burada kendilerini geliştirme olanağı buluyordu. Ben de daha çok bu yolla oyunumu geliştirme şansını yakalamıştım. Zaten Nevzat Süer de Kadıköy Halkevi'nden yetişmişti. Macit İskenderoğlu da Fatih Halkevi'nden yetişti. Bunun daha pek çok örneği vardır.

Sizin satranç yaşamınızın bir bölümü de

Macar usta babama
“Tahtanın kenarında bir kare
göster seni orada mat
edeceğim.” diyor. Gerçekten
dediği gibi de yapıyor. Bu,
hırslı ve inatçı bir kişiliğe
sahip olan babama
dokunuyor. Satrancı öğrenip
Macar ustaya kafa tutmak
istiyor ve zaman içinde
bunu başarıyor

Ankara'da geçti. Bu dönem nasıldı?

Yüksek öğrenimimi tamamlamak için Ankara'ya gelmiştim. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde okuyacaktım. Henüz birinci sınıfta iken o dönemlerde Ankara satrancının söz sahibi kişileriyle tanıştım. Fakülte arkadaşlarım arasında satranca gönül vermiş önemli kişiler bulunuyordu. Nejat Üner'in kardeşi Sunday Üner, Prof.Dr. Sadun Aren'in kardeşi Bülent Aren, Ümit Ükan. Ben de bu sayede çabucak Ankara satrancına uyum sağladım. Öncelikle okul arkadaşlarımla Mülkiye'de bir takım oluşturduk ve bu takımla

Ankara Satranç Derneği Kulübü ile takım maçı yapmaya başladık. Ankara Satranç Derneği adına karşımızda Minnetullah Haydaroğlu, Naci San, Reşat Vekilli ve Kahraman Olgaç gibi isimler oluyordu. Maçlar çekişmeli geçmekle beraber kulüp oyuncularını ağır basıyordu. Genellikle oyunları kaybediyorduk ama bu oyunumuzu geliştirmemiz için iyi bir fırsat oluyordu.

Ankara Satranç Derneği Kulübü o yıllarda ne kadar etkindi. Belir bir yeri var mıydı?

Ankara Satranç Derneği Kulübü o sıralar Yüksek Ticaretliler Derneği içinde misafir konumundaydı. Burası yalnızca adres olarak kullanılıyordu. O dönemlerde Ankara'da asıl satranç Ulus'taki Santral Kahvesi'nde oynanıyordu. Bu kahvehane Ulus meydanından Dışkapı'ya giderken hemen solda ana cadde üzerindeydi. Satranççıların masaları caddeden görünecek şekilde camın hemen yanında sıralanıyordu. O dönemde bu mekandan pek çok güçlü satranççı yetişmiştir.

Ankara'da bulunduğunuz zamanlarda turnuvalar düzenlendi mi? Katıldığınız yarışma oldu mu?

1956-1957'de Ankara Birinciliği düzenlenmişti. Turnuvaya o dönemin söz sahibi oyuncuları katılmıştı. Bu turnuvada oynama fırsatını kaçıramazdım kuşkusuz. Çok iyi bir yarışma çıkardım. Minnetullah Haydaroğlu birinci olmuştu. Onun hemen arkasından ikinci oldum. Reşat Vekilli 3., Naci San 4., Hamdi Dilevurgun 5. oldular. Birinci olabilmek için bir yıl beklemem gerekiyordu. Kendimi öyle hazırlamıştım. O yıllarda tekrar hatırlatmalıyım ki ancak senede bir kez turnuva yapılıyordu. Bu yüzden Ankara Birinciliği çok önemli bir turnuva sayılıyordu. 1957-1958 Ankara Birinciliği zamanı gelmişti. İlk turda rakibim geçen yılın şampiyonu Minnetullah Haydaroğlu'ydu. Onu yenmeyi başardım. Bu galibiyetle kendimi şampiyon gibi hissetmeye başladım. Bu duygu bir yerde sonraki turlarda şımarık oynamama yol açtı. Tabii ki satranç disiplinden kopmayı kaldırmayan bir spordur. Bu davranışım hiç beklemediğim mağlubiyetleri tatmama yol açtı. Ve yarışmayı ancak sekizincilikle tamamlayabildim.

O dönemin turnuva maçları ortam, malzeme ve kurallar bakımından şimdiki

beniyor muydu?

Hayır, oldukça farklıydı. O dönemde satranç turnuvaları saatsiz oynanıyordu. Yalnızca Dr. Hamdi Dilevurgun'un saati vardı. Kendi maçlarında saatini kurar ve onunla oynayan da buna uyardı. Ayrıca hamleleri yazma zorunluluğu da bulunmuyordu. İsteyen yazıyor isteyen yazmıyordu, ama bu durum başı bozukluğa yol açmıyordu. Herkes bu koşullara alışmıştı. Yarışmalar da genellikle birilerinin aracılığıyla bir başka derneğin ya da kurumun lokallerinde gerçekleştiriliyordu.

Ya sonraki Ankara Birinciliği Şampiyonaları, başka katılma olanağı bulduğunuz bir yarışma oldu mu?

Bu sekizincilik maceramdan sonra bu yarışmalara bir süre ara vermek durumundaydım. Çünkü artık mezun olmuştum. İş hayatına atılma zamanı gelmişti. Bundan sonraki deneme için 1972 yılını beklemek gerekmişti. Ziraat Bankasında müfettiş olarak işe başlamıştım. Bu görevde aralıklarla da olsa Ankara'ya gelip gidiyordum. 1972 yılında bu döngülerimden birinde tarih Ankara Birinciliği yarışmasına denk geldi. Tabii ki bu fırsatı kaçırarak değildim ve hemen adıma yarışmaya katılanlar listesine yazdırdım. Bu defa tam olarak olmasa da istediğimi elde etmiştim. Reşat Vekilli ile

8 yaşımıdayken simultane gösteride Selim Palavan'ı yendim. O kadar sevinmişim ki o saatten sonra satranç, yaşamımın bir parçası olmuştu

beraber turnuvayı eş puanla birinci bitirdim. Ancak sonrasında yapılan ikili şampiyonluk maçlarını Reşat Vekilli kazandı ve ben bir kez daha ikinci olarak İstanbul'a döndüm.

Ankara Birinciliği Yarışmalarının satranç yaşamınızda önemli bir yeri olduğu ortada. Bundan başka yerlerde satranç yarışmalarıyla ilgili deneyim yaşadınız mı?

1973 yılında çalıştığım banka beni Londra'ya görevli gönderdi. Görev Barclay's Bank'taydı. Bu kurum için bir form doldurdum. Formda hobilerim de sorulmaktaydı. Tabii ki en başa satrançı yazmakta tereddüt etmedim. Benim satranca olan ilgim onların dikkatini çekti. Meğer kurum satranca önem veriyor ve düzenlenen etkinliklerine katılıyormuş. Benim satranç gücümü ölçmek için takım kaptanı ile bir dizi maç yaptırdılar. Takım kaptanı yaşı ilerlemiş bir kişiydi. Bu maçları 4-0 kazandım ve kurumun katıldığı takım yarışmalarının değişmez oyuncusu oldum. Bu kurum turnuvaları oldukça ilgi görüyordu. Hatta BBC de bu turnuvalara katılıyordu. Daha sonra Londra'da birçok açık turnuvaya katıldım ve çeşitli ödüller aldım. Bu maceram da 14 ay sürdü. 1973 yılında Evening Standart Gazetesi İngiltere'nin en büyük satranç yarışmasını düzenledi. Katılım 500 dolayındaydı. Tabii o yılın büyük bir özelliği vardı. 1972'de Fischer ve Spassky dünya satranç şampiyonluğu unvanı maçı yapmışlar ve bütün dünyada satranca ilgiyi patlatmışlardı. Bu büyük açık turnuvada stantların birinde bir satranç merkezinin kartına rastladım. Merkezin sahibi aslında bu yeri emekliliğinde kendini avutmak üzere açmıştı. Ancak Fischer-Spassky maçından sonra durum değişmişti. Adam eskiden bir ayda sattığını artık bir günde satıyordu.

Ben de buradan çeşitli satranç malzemelerini temin ettim.

İngiltere'de satranca ilgi oldukça büyükmüş. Peki o dönemde İngiliz oyuncular ne durumdaydı?

1973'te İngiltere'de hiç büyükusta yoktu. Ancak bu tarihten sonra Slater Foundation İngiliz satranç tarihine damgasını vurmuştur. Bu fonun ilk icraatı tabii ki unutulmaz Fischer-Spassky dünya şampiyonluğu unvan maçının gerçekleşmesini sağlamak olmuştur. Bilindiği gibi Fischer, unvan maçına konan ödülün yetersizliğini öne sürerek unvan maçına çıkmayı reddetmişti. Bunun üzerine yatırımcı banker Jim Slater 50 bin pound ek ödül koyarak Fischer'e "Korkak tavuk ödülse işte ben koyuyorum, çık ve oyna." demişti. Bunun üzerine Fischer maça çıktı ve kazandı. Tabii ödülü de aldı. Slater cömertliğini İngiltere için de sürdürdü. İngiliz satranççılardan çıkacak ilk büyük ustaya 10 bin pound vaat etti. John Miles bir süre sonra büyükusta oldu ve ödüle kondu.

Ben bu büyük açık turnuvada 16-24 oldum. Ancak bu turnuvada ünlü usta Ludek Pachman da vardı. Tabii Pachman Çekoslovakya'dan geliyordu ve rejim alehtarlığı nedeniyle bulunduğu cezaevinden de yeni tahliye olmuştu. Sağlığı ve morali oldukça bozuktu. Sonrasında da yurda yeniden döndüm. İstanbul'a dönüşte müfettişlik görevimi bıraktım ve Ziraat Bankası İstanbul Karaköy Bölge Müdürlüğü'nde müdür yardımcısı olarak göreve başladım.

O halde biraz da İstanbul'dan konuşalım. Türkiye satrancında İstanbul'un yeri örneğin?

1974'te Türk satrancının kalbi İstanbul'da atıyordu. En uzun süre Türkiye Satranç Şampiyonu unvanı da yine İstanbul'dan Nevzat Süer'indi. Ne var ki 1970-74 arasında Süer artık inişe geçmişti. Artık Turhan Yılmaz, Can Yurtseven, Can Arduman, Fatih Atakış, Ali İpek, Feridun Öney, Ateş Ülker zirve için yarışır olmuşlardı. Bunların hepsi İstanbul Satranç Derneği'nden yetişmeydi. Bunların arasında Ateş Ülker, Nevzat Süer'den çok şey öğrenmişti. İstanbul Satranç Derneği'nde o sıralar çok turnuva yapılıyordu. Cumhuriyet Gazetesi'nin başlattığı liselerarası yarışmalar da devam edi-

yordu. Gençler buradan hevesleniyor ve aralarındaki rekabet nedeniyle bir anlamda birbirlerini yetiştiriyorlardı. Tabii o zamanlarda üniversiteye giriş rekabeti bu denli acımasız olmadığından liseli gençler satranca zaman ayırabiliyordu.

Bir satranççı için uluslararası yarışmalarda ülkesini temsil etmek çok hoş bir duygudur herhalde. Siz bu duyguyu tadabiliyor musunuz?

Evet, ne mutlu bana ki bu duyguyu tadabiliyorum. 1982 yılında Filibe'de düzenlenen Balkan Takım Yarışması'nda ülkemizi temsil etme şansını yakaladım. Maçlara dördüncü masa olarak çıkmıştım. O zamanlar takımda Nevzat Süer, İlhan Onat, Feridun Öney, Turhan Yılmaz gibi isimler vardı.

O zamanlar Türkiye Satranç Federasyonu nasıl işliyordu, sizleri bu yarışmalara göndermek için yeterli kaynağı var mıydı?

Türkiye Satranç Federasyonu 1954'te İstanbul, Ankara ve İzmir satranç derneklerinin bir araya gelmesiyle kuruldu. Bu kuruluş devletçe tescil edildi. Merkezi İstanbul'daydı. İdare yeri İstanbul Satranç Derneği'di. İlk kurucular arasında Mubin Boysan, Nevzat Süer, Cavit Uzman ve Kahraman Olgaç'ı hatırlıyorum. Ne yazık ki bu kurucu üyeler arasında bu yıl kaybettiğimiz Kahraman Olgaç'tan sonra artık hayatta olan kalmadı. Federasyonun önemli bir maddi kaynağı yoktu. Bütçesi kendisine bağlı olan derneklerden aidat almasına da-

1970'lere gelene kadar
Ankara'daki turnuvalarda
maçlar saatsiz oynanıyordu.
Hamleleri yazmak
zorunluluğu da yoktu.
İsteyen yazıyor, istemeyen
yazmıyordu

yalıydı. Bu da dişe dokunur bir meblağ tutmadığı gibi dernekler de çoğu kez aidatlarını ödeyemiyordu zaten. O dönemlerde FIDE'nin (Uluslararası Satranç Federasyonu) merkezi İsviçre Lugano'daydı. 1962 yılında Varna'da olimpiyatlar yapılacaktı ve biz olimpiyatlara katılmak istiyorduk. Ancak bir ülkenin satranç olimpiyatlarına katılabilmesi için FIDE'ye üye bir satranç federasyonunun olması gerekiyordu. Bunun için de mevcut Dernekler Kanununa göre yurt dışındaki bir kuruluşu üye olabilmek için Bakanlar Kurulu kararı gerekmektedir. O sırada CHP-AP koalisyonu iktidardı ve başbakan İsmet İnönü'yü.

Türkiye Satranç Federasyonu Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında FIDE'ye üye olma kararı alındı. Avukat Metin Kumbasar kararı elden Ankara'ya götürdü ve kararın ilk bakanlar kurulu toplantısında ele alınmasını sağladı. Onayı da aldı. Varna Olim-

piyatına katılabildiysek bunu büyük ölçüde Kumbasar'a borçluyuz. Bu karardan sonra FIDE'ye başvuruldu, üye olundu ve olimpiyata gidildi. Bundan sonra da bütün olimpiyatlara Türkiye olarak katıldık. Hatta bir olimpiyat da 1966'da Küba, Havana'da yapılacaktı. Ancak uçak biletleri altından kalkamayacağımız kadar pahalıydı. Yöneticiler havlu atmıştı. Katılmayacağız denmişti. Ancak bu durumu Nevzat Süer kabulleneemedi. "Gitmeliyiz ve gideceğiz" diyordu. Nevzat Bey kendisi yabancı dil bilmediği halde Küba Elçiliği'ne başvuruyor. Onlara maddi olanaksızlıklar yüzünden Havana Olimpiyatı'na katılamayacağımızı söylüyor. Elçilikten, siz Varşova'ya kadar gelebilirseniz biz sizi oradan alıp Havana'ya götürürüz diyorlar. Bu yolla masraflar epeyce azalmıştı. Böylelikle Havana Olimpiyatı'na katılmamız mümkün oldu. Nevzat Süer'in de bu öyküdeki çabasıyla sadece güçlü bir satranç ustası değil eşine zor rastlanır bir satranç gönüllüsü olduğu da bir kez daha ortaya çıkmıştı.

Baştan beri macera dolu bu olimpiyat oyunlarına katıldığımız takım kimlerden oluşuyordu hatırlıyor musunuz?

Hatırladığım kadarı ile takım şu oyuncular-
dan oluşuyordu: İsmet İbrahimoglu (iki kez Türkiye şampiyonu olmuştu), İlhan Onat, Nevzat Süer, Seracettin Bilyap ilk dört masaydı. 5. ve 6. oyuncuların çok emin değilim ama sanırım Prof.Dr. Coşkun Külür ve Prof.Dr. Akdoğan Erözbeğ'ti.

Bir de yöneticilik yanınızı bilmek isterdik?

Mesleki yaşamımdan yukarıda biraz bahsetmiştik. 1979'da Ziraat Bankası'ndan ayrıldım. Önce Pamukbank'a genel muhasebe müdürü olarak geçtim, sonra da bu bankada genel müdür yardımcısı oldum. Daha sonra da Adabank'a genel müdür olarak geçtim.

Satranca gelince, 1974'te İstanbul Satranç Derneği'ne başkan oldum. Bu görevim iki yıl sürdü. 1975'te Türkiye Satranç Federasyonu Genel Sekreterliği görevine getirildim. O sıralarda Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Musa Tebi idi. Bu görevim sırasında Balkan Şampiyonası'nı düzenleme sırası ülkemizdeydi. Turnuva, Boğaziçi Yeniköy Sait Halim Paşa yalısında yapıldı. Burası Turizm Bakanlığı'na bağlıydı. Ama

Dresden'de 10. Avrupa Senyörler Takım Şampiyonası'nda Elbe Meydanı'nda takım arkadaşlarıyla: M. Hayri Özbilen, Kahraman Olgaç, Salih Muratoğlu

biz, destek olmaksızın burayı kiralayabiliştik. Ancak kapanış töreni masraflarını Turizm Bakanlığı karşıladı. 1983 yılına kadar kendi işlerim oldukça yoğundu. Bu sürede satranca ayıracak zamanım olmadı. Ancak 1984'te yeniden zaman bulabildim. Bu sıralarda Muzaffer Paşa, Türkiye Satranç Federasyonu Başkanıydı. O ayrılınca ben seçildim. Yönetim Kurulunda Bülent Pekand, Fatih Atakişi, Kahraman Olgaç, Ahmet Fahri Nemlioğlu üye olarak görev yapıyorlardı.

Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı M. Hayri Özbilen'in icraatları ne oldu.

O dönemde maddi olanaklar sifıra yakındı. Kulüpler üye aidatlarını ödemiyordu. FIDE aidatını ödeyebilmek için yurtdışındaki arkadaşlarımıza rica ediyorduk. Onlar bizim adımıza yatırıyorlardı. Başlıca yerine getirmemiz gereken etkinlikler İl Birincilikleri, Türkiye Şampiyonası, Milli Takım Seçmeleri, Balkan Şampiyonası, Olimpiyatları. O sırada Kredi Yurtlar Kurumu'na satrancı çok seven Şahap Ar Paşa Genel Müdür olmuştu. Bütün yurtlara satranç takımı gönderdi. Yurt-Kur satranç takımı kurdu. Çalıştırıcıları da Kahraman Olgaç olmuştu. Yurt-Kur etkinlikleri satranca yeni bir kan oldu. İl birinciliklerini genelde illerde kurulan dernekler hallediyordu. Diğer etkinlikler de genelde kişisel ilişkilerle eş-dost yardımıyla gerçekleştirilebiliyordu. O dönemlerde dostluk anlayış, kişisel çabalar hep ön planda olmuştur. Federasyonun kadrolu

elemanları yoktu. Tamamen amatör bir yapılanma vardı. Biz 1984 Selanik Olimpiyatı'nda 34. olarak en iyi dereceyi tutturduk. Ancak unutmamalıyız ki, katılım bugünkü olimpiyatlar kadar değildi.

Federasyon Başkanlığınız ne kadar sürdü?

1985'te Köln'e tayinim çıktığından görevi bırakmak zorunda kaldım. Benim yerime Macit İskenderoğlu seçildi. Ancak ne yazık ki başkanlığı seçildikten 20 gün sonra öldü. Onun yerine de Celil Layikteş geldi.

Şimdiki yönetime önerileriniz var mı?

Satrançta iş döner dolaşır bireysel çalışmaya dayanır. Kişi ne kadar destek alırsa alsın eğer kendisi çabalamıyorsa, disipline olamıyorsa başarı gelmez. Örneğin ünlü Bobby Fischer'in başarısında ABD hükümetinin ne rolü oldu? Fischer satranca azimle bağlanmıştı. Bütün hayatını satranç dolduruyordu. Tabii bizim ülkemiz koşullarında insanların yerine getirmesi gereken başkaca görev ve sorumlulukları da var. Ama bir şekilde bireysel çabalarını satrançtan eksik etmemeleri gerekiyor.

Başarıya giden yolu bulmak istiyorsak satrançta başarılı ülkelerin yürüttüğü politikaları dikkatle incelemeliyiz. Biz Yunanistan'ı Balkan şampiyonalarında hep yenerdik. Bizim iki, onların bir IM'si (uluslararası usta) vardı. Yunanistan 1970'li yılların sonunda devlet desteği aldı ve sporu bir propaganda aracı gibi kabul etti. Sat-

rancı da öyle gördü. Makropulos federasyon başkanı olmuştu ve kendisi de bir GM (büyükusta) idi. Aynı zamanda FIDE başkan yardımcılığı görevini üstlenmişti. Günümüzde Yunanistan'ın 10 GM'si var. Bu model dikkatle incelenmelidir. İngiltere'de de Slater Fonu ile başlayan yarış büyük sıçramaya yol açtı. İngiltere Modeli'nde satrancın gelişmesinde önemli bir kılavuz olabilir. Satrançta kabiliyet yüzde 20, hırs yüzde 20 geri kalanı ise çalışmadır. Satranç kıskaçtır başka sevgili kabul etmez. Bu işte başarıyı yakalamak isteyenler bilmelidirler ki çok çalışmalıdırlar.

Hayri Bey dergimiz "Mavikale" adına teşekkür eder satranç dolu sağlıklı nice yıllar dileriz.

Oyunlarından seçmeler

Ozbilen, M. Hayri (2100) - Vucenovic, Dragomir (2309) [A04]

Avrupa Emektarlar Satranç Şampiyonası, Rogaska Slatina (Tur:2, Masa: 14), 23.07.2009

1.e4 c5 2.♟f3 e6 3.g3 ♘c6 4.♙g2 d6 5.d3 g6 6.0-0 ♙g7 7.♞c3 ♜g7 8.♙e3 ♞d4 9.♞d2 0-0 10.♞d1 e5 11.♙h6 ♙d7 12.♙xg7 ♜xg7 13.c3 ♜x3+ 14.♙x3 ♙c6 15.d4 f5 16.d5 ♙d7 17.exf5 gxf5 18.♞g5+ ♜g6 19.♞x8 ♜x8 20.♙h5 f4 21.♙xg6 hxg6 22.c4 g5 23.f3 ♙h3 24.♞f2 ♙f5 25.♞c3 a6 26.a4 ♜b8 27.b3 ♜h8 28.g4 ♙g6 29.♞e1 ♜f6 30.♞e2 ♜e7 31.♞d2 ♜d7 32.♞f1 ♜h3 33.♙g2? ♜bh8 34.♙g1 e4 35.♞xe4 ♙xe4 36.fxex4 ♜xb3 37.♜b2 ♜hh3?? [33Δ♜b4] 38.♜xb3 ♜xb3 39.h4 ♙g3+? 40.♙g2! gxxh4 41.g5! ♜e7 42.♜xg3 hxg3 43.e5 dxe5 44.g6 e4 45.d6+ 1-0

Hayri Özbilen - Ergun Gümrükçüoğlu

Türkiye Şampiyonası 1976, İstanbul

1.e4 e5 2.f4 exf4 3.♙c4 ♞h4+ 4.♙f1 d6 5.d4 g5 [5...♞f6 6.♞f3 ♞h6 7.♞c3 ♙g4] 6.♞c3 c6 7.♙e2 ♙g7 8.g3 fxg3 [8...♞h6 9.gxf4 gxf4 10.♙f3 ♞f6 11.♞ce2 ♙h6 12.♙g2 ♞e7 13.♞f3 ♙e6] 9.♙g2 ♞h6 10.hxg3 ♞f6 11.e5 dxe5 12.dxe5 ♞e7 13.♞e4 ♙xe5 14.♙xg5 f6 15.♙h5+ ♜f8 16.♙e3 ♙f5 [16...♞d7 17.♞d2 ♜g7 18.♞f1] 17.♞f3 ♙xe4 18.♞xe4 ♙d6 19.♞d3 ♞a6 20.♞e1 ♙e5 [20...♞b4 21.♞d2 ♞e4+] 21.♞f3 ♞d8 22.♞b3 h6 [22...♞d5 23.c4 ♞a5] 23.♞xe5 fxe5 24.♞hf1+ ♞f6 25.♞xf6+ 1-0

Satranç dünyasından bir yıldız daha kaydı

Demir Büyüközkaya'yı kaybettik

Türk satranç dünyasının duayenlerinden Demir Büyüközkaya'yı kaybettik. İSD'deki unvanı ile Koca Demir, Bosna-Sancak Derneği'ndeki lakabı ile Baba Demir, Zeki Sayber'in ifadesi ile "Bin Çınar" devirdi gitti. İyi arkadaşım, rastlantılarla Demir Bey'in yaşantısına yön veren olaylarda küçük de olsa benim de rolüm oldu.

Birincisi: 1984 Selanik Satranç Olimpiyatı'na gidilecek. Ulusal takıma kaptan arıyorduk. Feridun Öney "Demir ağabeyi arkadaşlar seviyor, onu seçerseniz iyi olur." dedi. Bunun üzerine Demir Bey'e kaptanlığı telefonla teklif ettim, hemen kabul etti. Kahraman Olgaç da kfile başkanı oldu, fakat ikisi de yabancı dil bilmiyor. Onlara kılavuzluk etmesi için, Rumca (yani Yunanca dahil) beş yabancı dili iyi bilen Y. Müh. Mübin Boysan ağabeyimizden rica ettik. O da başkan danışmanı, yani Kahraman Bey'in danışmanı olarak gitmeyi kabul etti. Bu şekilde Demir Bey'in takım kaptanlığında altısı da Türkiye şampiyonu olmuş, altı oyuncumuzla yarışmaya gittik ve iyi bir sonuç aldık.

İkincisi: İstanbul Takımlar Ligi'ne o zaman faaliyette olan şirketim Milano A.Ş. adına bir takımla katılmak istedim. Demir Bey'den bu takıma kaptanlık yapmasını rica ettim. Bizi kırmadı ve kabul etti. Açık farkla birinci olduk ve Cumhuriyet Gazetesi'nin koyduğu kupayı aldık.

Üçüncüsü: Kuleli Askeri Lisesi ile mezun olduğum Kabataş Lisesi'nde satranç dersleri veriyordum. Bypass ameliyatı olup dört damarım değişince yürütmekte olduğum satranç derslerini Demir Bey'e devrettim. Onun da satranç öğretmenliği böyle başlamış oldu.

Demir Bey, 1935 yılında Üsküdar'da doğdu, babası demiryolcu olduğu için ilk ve ortaokulu değişik il ve ilçelerde okudu. 1950 yılında Deniz Lisesi'ne başladı, fakat ikinci sınıfta ayrıldı. 1959'dan itibaren İstanbul Satranç Derneği'ne devam etti. 1961, 1968 ve 1970 yıllarında İstanbul birincisi, Türkiye Birinciliği'nde ise Türkiye beşincisi oldu. 1971 yılında Tarabya Oteli'nde yapılan RCD Turnuvası'nda ve 3. Balkan Şampiyonası'nda yine ulusal takımda yer aldı. Yugoslavların şimdi GM, o zaman IM olan Vlatko Kovacević'i yendi, Diemen ile 104 hamle süren bir oyunla beraberlik yaptı. Demir Bey'in başarılı bir satranç yaşamı oldu.

Demir Büyüközkaya maddiyata, paraya pula önem vermez, dostluğa, arkadaşlığa önem verirdi.

Satranç aşığı bir arkadaşımızdı. Satranca doğuştan yeteneği vardı. Problem ve etüt çalışmaları meşhurdur. Nur içinde yatsın. Unutulmayacak.

Demir Büyüközkaya ödül töreninde

Partilerinden seçmeler

Atakış Umut - Büyüközkaya Demir

Çanakkale 10.08.2004 Açılış Kodu: C99

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♙b5 a6 4.♙a4 ♘f6 5.0=0 ♙e7 6.♖e1 b5 7.♙b3 d6 8.c3 0=0 9.h3 ♘a5 10.♙c2 c5 11.d4 ♗c7 12.♘bd2 cxd4 13.cxd4 ♙d7 14.♘f1 ♘c6 15.♘e3 exd4 16.♘xd4 ♘xd4 17.♗xd4 ♖fe8 18.b3 d5 19.exd5 ♙c5 20.♗d3 ♗e5 21.♙d2 ♙xe3 22.♙xe3 ♗xd5 23.♖ad1 ♗xd3 24.♙xd3 ♙e6 25.♙g5 ♘d7 26.♙e4 ♖ab8 27.♙c6 1-0

Büyüközkaya Demir - Kovacevic Vlatko

3. Balkan Şampiyonası 11.04.1971

1.d4 ♘f6 2.e4 e6 3.♘c3 ♙b4 4.♘f3 d5 5.e3 0=0 6.♙d3 ♘c6 7.0=0 a6 8.♙d2 dxc4 9.♙xc4 ♙d6 10.♗e2 h6 11.a3 ♖e8 12.♖fd1 e5 13.dxe5 ♘xe5 14.♘xe5 ♙xe5 15.♙e1 ♙d6 16.f3 ♗e7 17.♙f2 c6 18.♖ac1 ♗c7 19.g3 h5 20.♖d4 ♙e5 21.♖d2 ♙h3 22.♗c1 ♖ad8 23.♙f1 ♙xf1 24.♙xf1 ♗a5 25.e4 h4 26.♙g2 hxg3 27.hxg3 ♖xd2 28.♗xd2 ♖d8 29.♗e2 ♖e8 30.♗c4 g5 31.♗b3 g4 32.♙b6 gxf3+ 33.♙f1 ♙xc3 34.♙xa5 ♙xa5 35.♗xf3 ♘xe4 36.♗g4+ ♙f8 37.♖c2 ♖e6 38.♖e2 f5 39.♖xe4 ♖xe4 40.♗xe6 ♙d2 41.b3 1-0

Büyüközkaya Demir - Özbilen Hayri

Özel Maç 26.05.1977 Açılış Kodu: E 62

1.c4 ♘f6 2.♘f3 g6 3.g3 ♙g7 4.♙g2 0=0 5.0=0 d6 6.d4 ♘c6 7.♘c3 e5 8.d5 ♘b4 9.a3 ♘a6 10.♘d2 ♘g4 11.h3 ♘h6 12.e4 f5 13.exf5 ♘xf5 14.♘de4 ♙d7 15.b4 c6 16.♙g5 ♗c7 17.♖c1 c5 18.b5 ♘b8 19.♖b1 ♙e8 20.♙d2 b6 21.♘g5 ♗c7 22.♘c6 ♖f7 23.♘e4 h6 24.h4 ♘d7 25.a4 ♖b8 26.♙c3 ♘f8 27.♘xg7 ♖xg7 28.f4 ♘e3 29.♗d3 ♘xf1 30.♖xe5 dxe5 31.♖xf1 ♖d8 32.d6 ♗e6 33.♖f6 ♗c8 34.♗d5+ ♙f7 35.♖xf7 ♖xf7 36.♗xe5 ♖f1+ 37.♙xf1 ♘e6 38.d7 ♗b8 39.♗xe6+ 1-0

Betül Cemre Yıldız

Yeniden şampiyon!

Yedi kez yaş grupları şampiyonu, 2002-2006 yıllarında üst üste beş kez Türkiye Bayanlar Şampiyonu olan Yıldız, iki yıl ara verdiği şampiyonluğa yeniden devam dedi

Betül Cemre'yle Türkiye Bayanlar Şampiyonası'nın hemen arkasından, şampiyonluk heyecanı üzerindeyken görüştük.

Fatma Yılmaz: Öncelikle şampiyonluğunu kutluyoruz. Seni defalarca şampiyonluğa götüren satranç serüvenin nasıl başladı?

Betül Cemre Yıldız: Ailemizde, önceden amcam satranç oynuyormuş. Amcam babama öğretmiş. Babam da ağabeylerime... Ama bana ağabeylerim öğretti diyemeyeceğim çünkü onlar beni, küçüğüm diye ciddiye almıyorlardı. Ben de onları izleye izleye öğrendim.

Sonra da sen onları yenmeye mi başladın?

Hemen olmadı elbette ama sonradan...

Ailede herkes satranç oynuyor anlaşılan.

Evet, ailecek yani, annem, babam, iki ağabeyim ve amcam satranç oynuyoruz. Hep birlikte turnuvaya katıldığımızı da hatırlıyorum. Hatta babam amcama notasyonu öğretmişti. Uzun roku da "Üç sıfır yaz, araya (-) tire koy." (0-0-0)" demiş. Amcam da notasyon kağıdına uzun rok için 3-0 yazmıştı da epeyce eğlenmiştik.

Türkiye'de bayan satranççı çok az oysa sen annenin de satranç oynadığını söyledin.

Evet, annem iyi satranççidir. Önceden Türkiye Bayanlar Şampiyonası için de elemeler yapıyordu. Annem 1999'da Marmaris'te yapılan elemelerde son maçı alsaydı finale

Betül Cemre Yıldız altıncı kez Türkiye Şampiyonu

kalacaktı.

Peki, anne-baba demişken aileni tanıyalım. Ne iş yapıyorlar?

Biz beş kişilik bir aileyiz. Babam makine mühendisi, annem öğrenci... (Gülüyor.) İsparta Makine Mühendisliği'nde okuyor. Zamanında siyasi olaylar nedeniyle okuyamamış, aftan döndü, bitireceğine eminiz.

Ağabeylerim inşaat mühendisi. Hepimizin ortak işi ise satranç eğitimliği. Betül Cemre Yıldız Satranç Eğitim Merkezi'ni işletiyoruz hep birlikte.

Satranç dışında ilgilendiğin bir spor var mı?

Profesyonel anlamda değil ama yüzmeyi seviyorum. Ben yapamasam da düzenli ola-

rak spor yapılması gerektiğine de inanıyorum.

Eğitimdeki tercihin nedir?

Ortaokul döneminde ailemde mühendisler olduğu için mimar olmak istiyordum. Daha sonra lisede hukuk isteği ağır bastı. Hukuk ilk tercihimdi, 9 Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencisiyim. Ailemde birçok kişi ikinci üniversiteyi okuduğu için ben de ikinci üniversite geleneğini devam ettirdim ve Anadolu Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü'nde de 4. sınıftayım.

21 yaşında iki üniversiteyi birden bitirmiş olacaksın. Senin üniversiteyi bitireceğin yaşta birçok yaştın üniversiteye girmek için hala hazırlanıyor olacak. Üniversitede

Zamanı iyi kullanmanın ve düzenli çalışmanın zeki olmaktan çok daha önemli olduğuna inanıyorum

olanlar da senin okuduğun üniversitelerin birini bile dört yılda bitirmek için zorlanıyorlar. Seni tüm bu başarılarından dolayı da ayrıca kutluyoruz bir de merak ettiğimiz konu: Başarılı olmak için sadece zeki olmak yeterli mi? Sence nedir bu başarının sırrı nedir?

Zamanı iyi kullanmanın ve düzenli çalışmanın zeki olmaktan çok daha önemli olduğuna inanıyorum.

Yeniden satranca dönelim. Ne zaman iyi bir satranççı olacağın anlaşıldı? Daha güncel bir deyimle seni kim keşfetti?

Ağabeylerimi satranç oynarken izlediğim günlerde okuldaki satranç kurslarına aileme haber vermeden kaydoldum, sonra da "Ben satranç kursuna yazıldım." dedim. Ailem de kursa gitmemi destekledi. Kurs öğretmenim Abdullah İLHAN'dı. (Birçok İzmirli satranççıda olduğu gibi bende de emeği çoktur. Saygıyla anıyorum.) Kursa başladıktan bir ay sonra İzmir yaş grupları seçmeleri vardı. Hocam yarışmalara katıl-

mamı istiyordu, ailem yenilirim şevkim kırılır düşüncesiyle katılmamamı. Sonuçta hocam ailemi ikna etti ve yarışmaya katıldım. Sonuç: 7/7 yaparak ilk şampiyonluğumla tanıştım.

İzmir'de başarı elde edince evde satranç oyuncusu olarak ben de ciddiye alınmaya başladım. Ev ortamında sürekli turnuvalar düzenliyordum, katılımcılar elbette aile üyeleri.

Sonrasında da "Şampiyonlukları kimseye vermem." dedin adeta. Yaş grupları ve Türkiye şampiyonaları olmak üzere kaç kez şampiyon sendin? Ayrıca bu şampiyonluklar için günde kaç saat çalışıyorsun?

Yedi kez Yas Grupları Türkiye Şampiyonluğum var. Altı kez Türkiye Bayanlar Şampiyonluğum var. Özellikle üniversite yıllarımda düzenli çalışıyorum demek doğru olmaz. İki Üniversite birden... Dersler ağır basıyor, zaman yetmiyor ama satranç kamp çalışmalarına katılıyorum.

Peki, duygusal boyutta neler yaşar bir satranç sporcusu? Mesela satranç okul başarısını, aile, arkadaş, çevre ilişkilerini nasıl etkiledi?

Okulla satranç zaman olarak birbirini zorluyor elbette. Ben İzmir Özel Çamlaraltı Koleji'nde, 4-11 sınıflar burslu olmak üzere okudum. Ancak öğretmenlerim ve okul yöneticileri bana zaman konusunda çok des-

tek oldular. Kaçırdığım konuları uygun zamanlarda benim için anlattılar, sınavlarımı bana uyan zamanlarda yaptılar. Onun için hepsine bir kez daha teşekkür ediyorum.

Arkadaş ilişkilerimde daha seçici oldum sanırım, satranç oynayanlar önceliklidir benim için örneğin. Çünkü satranç insana daha hızlı düşünme, yılmama, çözüm yolu arama, seçenekler içinden en iyiyi seçme gibi beceriler kazandırıyor. Bunlar da yaştlarımdan beni ayırıyor, onlar bana daha çocuksu geliyor mesela. Yine birçok yaştlımın sorunlar karşısında bana göre daha stresli olduğunu düşünüyorum, ben daha rahatım.

Ailenle olan ilişkilerin...

Ailemde herkes satranç oynadığı için şanslıyım diye düşünüyorum çünkü beni anlamaları kolaylaşmıştır sanırım. Buna bağlı olarak da her zaman, onları, arkamda sağlam bir destek olarak hissettim.

Peki, çevrendeki diğer yetişkinlerin, sana bakış açıları?

Büyükler çok ilgi gösteriyorlar, bu da özgüvenimi artırıyor. Küçüklerin idolü olmak ise başlı başına güzellik.

Ben satranç öğrenmeye başlamanı J. R. Capablanca'ya benzettim. Biliyorsun o da babasını izleyerek satranç oynamayı öğreniyor. Peki, oyunculuk ya da performans düzeyin olarak dünya çapındaki satranç sporcularına benzetildiğin oluyor mu? Polgar'a mesela?

2007'deydi sanırım, Türkiye Şampiyonası finaline kalmıştım pek çok zaman olduğu gibi o zaman da Polgar benzetmesi yapılmıştı, çok mutlu olmuştum doğal olarak.

Ya yenmek-yenilmek? Hele yendiğin ya da yenildiğin arkadaşınsa? Üstüne üstlük yendiğin kişi karşında ağlıyorsa?

Arkadaşımı ya da tanımadığım birini yenmek arasında fark yok. Yendiğimde her koşulda sevinirim ancak bu sevincimi rakibime saygıdan dolayı belli etmem.

Yenilmek... Yaşamak istemediğim bir duygu, yenildiğim kişinin de arkadaşım, tanıdığım ya da tanımadığım olması fark etmez, dünyalar başıma yıkılır... Ama yapacak bir şey yok, yenilmişsem yenilmişimdir.

Herkesin satranç oynaması gerektiğine inanıyorum. Hatta satranç bilmemek bir kültür eksikliği diye düşünüyorum. Herkes şampiyon olmak zorunda değil, satrancın kazandırdıkları zaten başlı başına bir şampiyonluk: Direnç, sorun çözme, hızlı düşünme, en iyiyi seçme... Daha ne olsun!

daha iyi oynadığıma da eminim.

Bir bayan açısından satrancın zorlukları nelerdir?

Bayanların direncinin daha zayıf olduğunu düşünüyorum. Onun için bütün bayan sporcular direnç çalışmaları yapmalı, konuyla ilgili psikolojik destek almalılar.

**Mesleki hedefin gelecekte iyi bir hukukçu olmak, bunu biliyoruz. Bu hedefine ulaşma-
cağından da hiç şüphemiz yok. Peki, satrançtaki hedefin?**

GM (Büyükusta) olmak istiyorum. Üç kez normu kaçırdım ama bu hedefimin yine de çok uzak olmadığını düşünüyorum.

Peki, satranç bilmeyenlere önerin nedir?

Herkesin satranç oynaması gerektiğine inanıyorum. Hatta satranç bilmemek bir kültür eksikliği diye düşünüyorum. Herkes şampiyon olmak zorunda değil, satrancın kazandırdıkları zaten başlı başına bir şampiyonluk: Direnç, sorun çözme, hızlı düşünme, en iyiyi seçme... Daha ne olsun!

Seni bütün başarılarından dolayı bir kez daha kutluyor, istediğin yaşam koşulları içinde yaşamayı diliyor ve Mavikale okuyucularına söyleşi aracılığıyla zaman ayırdığın için çok teşekkür ediyoruz.

Rakibim ya da o anda rakibim olan arkadaşım ağladığında onu anlarım ve üzülürüm, benim de ağladığım oldu, ağlamasını istemem elbette ama yapabileceğim de bir şey yok çünkü o anda rakibiz. Oynarken arkadaşlık artık yerini spora bırakır, maç bittikten sonra arkadaşlık yeniden başlar.

Çalışırken maçlarını incelemekten keyif aldığın, idolün olan satranççılar?

Dünya şampiyonlarının hepsi...

Peki 2009 Türkiye Bayanlar Şampiyonası'nda en beğendiğin oyunun?

Son iki maç dışında hepsi diyebilirim.

**Baylarla bayanlar arasında satrançta sen-
ce fark var mı? Varsa bunun nedeni ne-
dir?**

Baylarla bayanlar arasında satrançta bir fark olduğuna inanmıyorum. Ben kendimi baylar düzeyinde bir oyuncu olarak görüyorum. Hatta birçok erkek satranççıdan

Polonyalı Ölümsüzü: Her şey mat için

Bir satranç oyununda parlak hamle dediğimiz şaşırtıcı, estetik ve sonuca giden hamle bulmak sanırım bu oyunun en keyifli yanlarından biridir. Kuşkusuz böyle fırsatlar yakalamak oyuncunun gücü ve yaratıcı yeteneğiyle yakından ilgilidir. Ancak rakibinin oyunu ve ortaya çıkan konum da bunlar kadar önemlidir. İnceleyeceğimiz oyunda taşlar şahı açığa çıkarmak için feda ediliyor ve sonunda mat küçük bir piyon tarafından gerçekleştiriliyor. Tartakover, Najdorf'un bir sanatkar inceliğiyle ortaya çıkardığı bu oyunundan o kadar etkilenmişti ki oyunu hemen "Polonyalı Ölümsüzü" olarak adlandırdı.*

Glucksberg, B - Najdorf, M

Warsaw, 26.8.1935, [Açılış kodu: A85]

1.d4 f5 2.c4 ♖f6 3.♗c3 e6 4.♗f3 d5 5.e3

5...c6 6.♗d3 ♗d6

Siyah henüz oyunun başında özellikle Beyazın siyah renkli karelerde oynayan filinin yolunu kapatan zayıf 5.e3 hamlesi nedeniyle konumu eşitlemeyi başarmış gözüküyor.

7.0-0 0-0 8.♗e2

f4 sürüşü fikri ile 8.♗e5 daha iyi bir hamle olabilirdi.

8...♗bd7

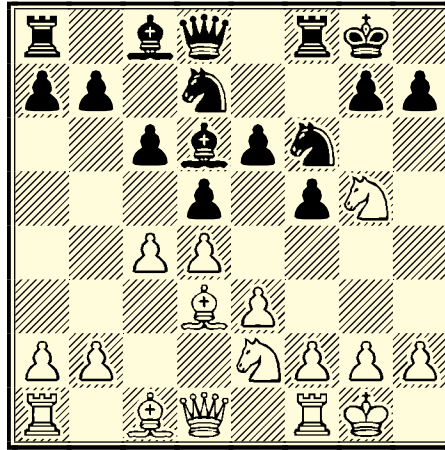
Siyah e5 karesinin kontrolünü arttırıyor ve böylece siyah filinin yolunun kapanmasına engel oluyor.

9.♗g5? Diagram

İlk bakışta bu girişim Siyah'ın zayıf e6 piyonuna hücum eden mantıklı bir hamle gibi görülebilir ancak rakibin bunu savunma olanakları nedir iyi hesaplanması ve görülmesi gerekiyor. En iyi savunma hücumdur mantığını işleten Siyahlar buna

karşı atakla yanıt veriyor.

9...♗xh2+! 10.♗h1

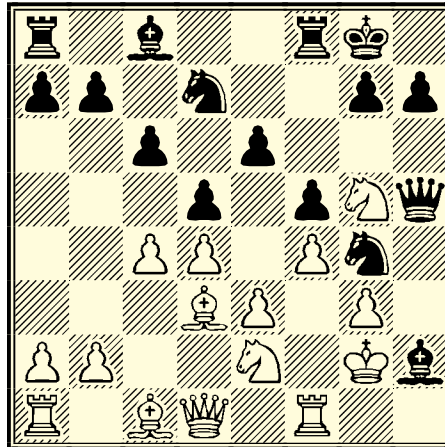

10.♗xh2 ♗g4+ 11.♗g1 ♗xg5

10...♗g4 11.f4

11.♗xh2 çabuk kayba yol açar: 11...♗h4

11...♗e8 12.g3 ♗h5 13.♗g2

Beyaz yalnızca Siyah'ın açarak şah tehdidinden kaçmıyor aynı zamanda ♗h1 ve ♗f3 ile rakibinin h2'deki filini düşürmek istiyor.

13...♗g1!!

Bu aynı zamanda pek çok şaşırtıcı ve güçlü hamleyle gerçekleştirilecek harika kombinezonun ilk fedası. Aslında Siyah'ın durumu yeterince iyi. Sakin bir devamıyoluyla da oyun sürdürülebilir: 13...♗df6 14.♗h1 dxc4 15.♗xc4 b5 16.♗d3 ♗b7 17.♗g1 c5+ 18.♗1f3 c4 19.♗c2 ♗d5 20.♗e1 (20.♗xh2 ♗dxc3+) 20...h6→+]

14.♗xg1 ♗h2+ 15.♗f3

15...e5!!

Piyon cesurca kalabalığın içine dalıyor. Bir yandan rakip konumu dağıtıyor öte yandan ise diğer at ve filin hücumu katılmasını sağlıyor. Tabii alınmadığı takdirde hemen de güçlü bir tehdidi var: 16.. e4+ 17.♗xe4 fxe4+ 18.♗xe4 (18.♗xg4 ♗f6#) 18...♗de5+ 19.dxe5 ♗xe5#

16.dxe5 ♗dxe5+! 17.fxe5 ♗xe5+

18.♗f4 ♗g6+ 19.♗f3 f4!

Tehdit: ♗e5#

20.exf4

20.gxf4 ♗e5# (20...♗h4#); 20.♗xg6 ♗g4+ (20...fxg3+? 21.♗f7+) 21.♗xg4 ♗xg3+ 22.♗h5 hxe6+ 23.♗xg6 ♗f6+ 24.♗h5 ♗h6#

20...♗g4+!!

21.♗xg4

Burada veziri vererek devam etmek olanaklı ama sonucu değiştirmez. 21.♗e3 ♗xd1 22.♗xd1 ♗xg3+

21...♗e5+!!

Dördüncü taş da feda verildi. Böylece Siyah, bütün hafif taşlarını rakibin şahını dışarı çıkarmak için feda etmiş oluyor.

22.fxe5 h5# 0-1

* Irving Chernev, The Bright Side of Chess, Dover Publications Inc., 1965

Başarı için profesyonel yaklaşım

Satrancın çok yönlü bir mücadele olduğunu dile getirmek kolaydır. Peki bu esaslı mücadele sadece tahtadaki olaylarla mı sınırlıdır? Dışsal faktörler bir sporcunun performansında ne kadar etkili olabilir? Bu ve buna benzer soruların cevapları herkes tarafından çok iyi bilinmekte fakat çok az sporcu tarafından uygulanmaktadır.

Maç öncesi hazırlık

Bu yazımda sporcu-antrenör deneyimlerime ve gözlemlerime dayanarak sporcularımızın yarışmalarda maç öncesi maruz kaldıkları durumlara değinmek istiyorum.

İki sporcu ve bu sporcuların başarılı olmayı amaçladıkları, belki de dereceye girmek istedikleri bir yarışma hayal edelim. Bu sporcuların maç öncesi yaşadıklarını inceleyelim.

"A" sporcusu tur öncesi antrenörü ile teknik-taktik çalışmasını yaptı ve antrenörü sporcusuna maçla ilgili önemli olduğunu düşündüğü birtakım özel cümlelerle sporcusunun motivasyonunu, düşüncelerini, davranışlarını kontrol altında tutmak istedi. "A" sporcusu tur saatine göre zamanında beslenmesini yaptı ve son olarak antrenörü ile görüştüktan sonra turnuva salonuna doğru gitti.

"B" sporcusu da aynı şekilde teknik-taktik çalışmasını yaptı ve antrenörü tarafından motive edildi. Sporcu zamanında beslenmesini yaptı ve maça hazır hale geldi. "B" sporcusu turnuva salonuna gideceği sırada kendisi ile yarışmaya gelen velisi faydası dokunur diye ya da sporcuyu desteklediğini düşünerek motive edici olduğuna inanılan birtakım cümleler dile getirdi:

- Bu maçı kazanacağına inanıyorum,
- Bu maçı bizim için oyna,
- Önceki kaybettiğin maç gibi kötü oynama, dikkatli ol!
- Hadi aslanım, sen yersin bu rakibini... vs

Sizce hangi sporcu gerçek performansını göstermeye daha yakın?

Sporcu, maç öncesi kazanmak ya da kaybetmek kavramlarını kimseden duymamalı. Bırakın maç öncesini maç içinde dahi bu kavramlar sporcunun aklının ucuna bile gelmemeli! (Ustalık sırları-1)

Şöyle bir düşünün satranç bireysel bir spor ve insanoğlunun hamurunda kazanma dürtüsü zaten var. Kazanmaktan bahsederek bu dürtünün artmasına ve bu sayede sporcunun:

I. Maç içinde olmadık yere kontrolsüz saldırgan planlar uygulamasına,

II. Rakibin tehditlerini gözden kaçırmamasına,

III. Üstün konuma geçse dahi fazla arzulanan sonuca yakın oluşun yarattığı hava ile rehavete kapılmasına, ya da

IV. Kazanmak gerekliliği yüzünden kaybetmekten korkmasına, neden olacağını bir düşünün lütfen.

Maçı kendisi için oynamalı sporcu, sorumluluğu kendisi taşımalı, kaybetmeyi-kazanmayı saf haliyle tatmalı ki satrancın felsefesini yaşasın, hayatın küçük bir modeli olan bu mücadeleyi öğrensin.

Sporcuya birileri için kazanma sorumluluğunu yükleyerek sporcunun ekstra yüksek performans sergileyeceğini hayal etmek nasıl doğru olabilir?

Aksine sporcunun üzerindeki baskıyı, sorumluluklarını, beklentileri arttırmak sporcunun oyun içi otokontrolünü kaybetmesine neden olur ki sporcunun ne bilgisi, ne de tecrübesi bu faktörlerle savaşılabılır. (Ustalık sırları-2)

Başarı, kazanmak değildir

Kazanmak önemlidir, fakat kişisel hedeflerin başarısına göre ikincil tutulmalıdır. Başarı, diğer sporcuların performanslarını geçmekten ziyade, sporcuların kendi kişisel hedeflerini geçme ile ilgili olarak görülmelidir. Kazandığın veya kaybettiğin değil, fakat oyunu nasıl oynadığın önemli görüldüğünde, kazanmak zamanla, doğal olarak meydana çıkacaktır. (Ustalık sırları-3)

"Kazanmak her şey değildir, sadece bir şeydir." İfadesini daha ilerleterek Vince Lombardi şöyle söylemiştir: Kazanmak her şey değildir, fakat kazanmak için mücadele etmek, evet. Acaba vurgulama kazanmanın sadece kendisinde değil de kazanmak için mücadelede mi olmalıdır? Bu sadece varılacak hedefin kendisinden çok, bu hedefler için mücadele etme ve yapılan sporlardan zevk almaya mı daha çok olanak sağlar? Birçok spor adamı ve tecrübeli sporcu anılarında en çok kendi zaferlerinden değil, yarışmadan önce ve sonra, aylarca süren hazırlıklarından, katılımlarından ve duydukları zevk ve hazlardan bahsederler. Yani yapılan spor faaliyetleri sadece kazanmaya indirgenemez, çünkü o kazanmaktan daha farklı bir şeydir.

Sporda kazanmak için mücadele etmek önemli olmaktadır. Bu süreç, genç sporcuların kendi kapasitelerinin en iyisini ortaya çıkarmalarına, performanslarını ilerletmelerine ve ahlaki olarak gelişmelerine yardımcı olabilir. Çünkü kazanmak her şey olarak görülmez ve sporcuların, antrenörlerin kendilerine olan değerleri zedelenmez. Kazanmak, sporlara katılmanın tek ve en önemli amacı olamaz. Sporcular için uzun dönemde etkili ve yararlı olacak amaçları, yani onların fiziksel, fizyolojik, sos-

yal, kültürel ve psikolojik gelişmelerine dayalı perspektif, çevre baskılarının sonucu olarak tepetaklak edilmemeli ve felsefi idealizmin içine düşülmemelidir.

Maç öncesi yapılan teknik-taktik çalışma

Bazı sporcular maç öncesi yapacakları saatler süren çalışmalar ile sonuca yani oyunu kazanmaya yaklaştıklarını hayal ederler. Bu konuda "işin kolayına kaçma" söz konusudur. Sporcu turnuvaya geldiğinde sağlam, iş görür bir açılış repertuarına sahip değilse maç öncesi yapacağı çalışmalarının faydasını göremez.

Sağlam bir açılış repertuarının gerekliliği antrenörlerimiz tarafından da benimsenmeli ki Avrupa-Dünya şampiyonaları gibi kuvvetli arenalarda sporcularımız açılışlarda sorun yaşamasin.

Yapılacak açılış hazırlığı çok kapsamlı bir konudur. Bu çalışmada rakibin maçlarının analizi ile rakibin bilgisi, stili, irade kuvveti, konumsal anlayışı ve taktik gücü gibi önemli noktalar incelenmelidir. Satrancın çok yönlü bir mücadele olduğundan bahsetmiştik. Dolayısıyla rakibin kuvvetli ve zayıf taraflarının bilinmesi son derece önemlidir.

Rakibe hazırlıkta en çok unutulmuş rakibin de aynı şekilde bize karşı hazırlık yapacak olmasıdır. Dolayısıyla açılış ya da devam yolu seçimlerinde birtakım değişikliklere gidilmesi iyi sonuçlar getirebilir. 'Bir maçlık açılışlar' dediğimiz çalışmalar yapılabilir.

Altıncı Dünya Şampiyonu Mikhail Botvinnik'e göre sağlam, iş görür bir açılış repertuarı olan sporcunun tur öncesi 30-45 dakikayı aşan bir çalışma yapması gerekli. Daha fazla zamanın gerekli olduğunu düşünen sporcu-antrenör olabilir. Fakat tecrübe gösterir ki maç öncesi yapılacak uzun hazırlık öğütlenemez. Zinde bir kafaya sahip olmak ve kendini gelecek mücadeleye "hazırlamak" çok daha önemlidir. (Ustalık sırları-4)

Son söz

"Çocuklar satrançtan o kadar çok şey öğreniyorlar ki, izlemesi çok güzel. Problem çözmek, amaç koymak, yoğunlaşma, odaklanma ve sabır. Bunlar çocukların öğrenmesini istediğiniz harika şeyler. "Aklınızı kullanmazsanız ilerleyemezsiniz." ve satranç tam olarak çocuklara bunu veriyor. Onlara zihinsel yeteneklerine güvenebilmeleri için zihinsel duyarlılık kazandırıyor." (Maurice Asley)

Kaynaklar:

1. Kazanma Felsefesi
2. Cem Pekün (FMV), Özlü Sözler ve Satranç Alıntıları
3. www.antrenmandunyasi.com

3. Denemede Dünya Şampiyonu

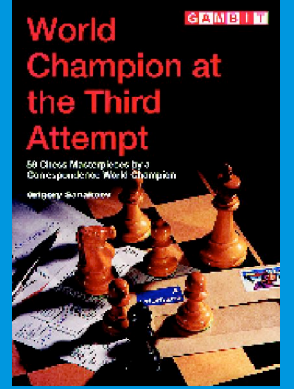
Özgün adı World Champion at the Third Attempt

Yazar Grigory Sanakoev

Çeviri John Sugden (İngilizce)

Yayınevi Gambit Publications

Basım yılı 1999

Bilgi teknolojilerinin, her alanı olduğu gibi, satranç dünyasını da fethetmesi, ister istemez satranç kitaplarına olan ilginin sınırlı kalmasına neden oluyor. 9. Dünya Şampiyonu Petrosian, Informator'deki analizlerden bir an için bile kopamayan dönemin genç oyuncularına 'Informator'ün Çocukları' ismini takmıştı. Şimdi ise, satranç yaşamları boyunca Informator ile karşılaşmamış bir nesil, her seviyeden temsilcileriyle karşımızda. Kim bilir, belki de Huxley'in Yeni Dünya'sı, ChessBase'lerle, Rybka'larla satranç ortamında karşımızdadır, ne dersiniz?

Fakat yine de, zaman zaman karşılaştığımız bir satranç 'eseri' bizleri yeniden o nostaljik günlere götürmekte. 12. Yazışmalı Satranç Dünya Şampiyonu Grigory Sanakoev'in 3. Deneme'de Dünya Şampiyonu işte tam da böyle bir kitap...

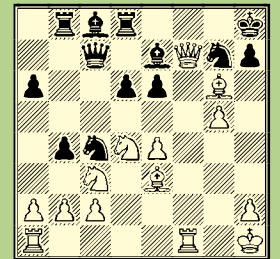
Sanakoev'in oyun stili, evrensel oyun tarzına sahip zirvedeki oyunculara alışmış olan bizler için, bir dünya şampiyonundan beklenmedik derecede agresif ve sonuca yönelik. Ancak kitapta yer alan 59 partisini derinlemesine incelediğinizde, bir saldırının ne zaman başlanırlı olurken, ne zaman fazla abartılı olacağı arasındaki ince çizgiyi çok daha iyi anlayabileceksiniz. Nasıl mı? Size en iyi yanıtı, Grigory Sanakoev'in kitabında 'kartvizitim' diye nitelendirdiği aşağıdaki parti verebilir...

Sanakoev - Shaposhnikov

6. SSCB Finali 1963-5, Sicilya Savunması - Taimanov Varyantı [B47]

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 e6 5.♘c3 ♖c7 6.g3 a6 7.♗g2 ♗f6 8.0-0 ♙e7 9.♙e3 0-0 10.♙h1 ♗d8 11.f4 d6 12.♗f3 ♗b8 13.♖e2 ♗a5 14.g4 b5 15.g5 ♗e8 16.f5 b4 17.fxe6! fxe6 18.♙h5! g6 19.♖f2! ♗g7 20.♖f7+ ♙h8 21.♙xg6! ♗c4 (D)

22.♗c6!! ♗e5! 23.♙xe5 ♙b7 24.♖xg7+! ♙xg7 25.♖f7+ ♙h8 26.♙xh7+ ♙g8 27.♗g4! 1-0

Tüm bu mücadeleli partilerin yanı sıra, satranç bilgeliğinin izlerini, aralara serpiştirilmiş olan özlü sözlerle bulabileceksiniz. Ayrıca, hedefe doğru koşan bir satranççının kariyeri boyunca yaşadığı inişleri-çıkışları ve başarma azmi, biz 'masa-başı' satrançseverler için de yol gösterici olmakta. Satrançta ilerlemenin başlıca yöntemlerinden birisi, büyük oyunculara ait olan öğretici ve mücadeleli partileri, acele etmeden, sabırla incelemekten geçer. Eğer sizler de gerçek bir şampiyonun satranç serüvenini öğrenmek, anılarını paylaşmak ve mükemmel analizlerine ulaşmak istiyorsanız, 3. Denemede Dünya Şampiyonu tam da sizin için kaleme alınmış bir başyapıt!

Sporda ve satrançta konsantrasyon

Satrançta başarılı olmak için, iç ve dış etkenlerden arınmalı yalnızca oyuna konsantre olmalıyız

Konsantrasyon, bir konuya zihinsel olarak belli bir süre odaklanabilmektir. Konsantrasyon süresi, kişiden kişiye değişebildiği gibi; aynı kişide konu ve yapılan işe göre de değişiklik gösterebilir. Genellikle sevdiğiniz, merak ettiğiniz, önemseydiğiniz ve yapabildiğiniz işlere, (oyunadığınız oyunlara) daha uzun süre konsantre olabilirsiniz. (Pedagog Canan Şimşek, Kültür Koleji Rehber Psikolojik Danışman)

Sporda konsantrasyon ise, sporcunun (oyuncunun) yarışmadaki olaylara kendini verebilme ve bunu oyun süresince sürdürebilme yeteneği olarak tanımlanabilir.

Sporda konsantrasyonu etkileyen unsurlar nelerdir?

Geçmişte yaşama

Bazı durumlarda sporcular hep geçmişte yaşar. Duygusal dengenin kurulamaması, aşırı duyarlı ve alıngan olma bazı sporcularda (oyuncularda) görülen ortak yanırlardır.

Sporcular bazen daha önceki hata ya da hatalarına saplanıp kalırlar. Maç devam etse bile kendileri hala oradadır. Bir tenisçi file önünde kolayca yapacağı voley fileye takmıştır. Bir basketbolcu boş bir turnike kaçırmıştır. Bir futbolcu penaltı atamamıştır. Bu durumlar yüksek performansı etkileyen zihinsel faktörlerdir. Sporcular iyi bilmelidir ki, o an geçmiştir. Yüksek performansla ulaşmanın en önemli unsuru **"anı yaşamak"**tır. Ama o an, **"sporcunun içinde bulunduğu andır."** Geçmiş ya da gelecekte

yaşamak, en büyük ortak hatalardan biridir. Gerçek şampiyonlar yalnızca o maçı yaşamak için çok, ama çok çalışırlar. Aksi takdirde uzun bir zaman diliminde ya da zor koşullarda yapılan çalışmaların hiçbir önemi kalmaz. Bir sporcunun (oyuncunun) tekniği, kondisyonu, oyun bilgisi ne kadar iyi olursa olsun, yeterli zihinsel faktörler devreye girmezse gerçek başarı asla gelmez. Teknik çalışmalar zihinsel çalışmalarla bütünleştirmede performans kendiliğinden artacaktır.

Gelecekte yaşama

Geçmişte yaşamak kadar gelecekte yaşamak da sporcuların ortak hatalarından birisidir. Gelecekte yaşamak, yine zihni gereksiz şeylerle meşgul ederek dikkati dağıtır ve konsantrasyonu azaltır. Bu durumda üstün performans sergilemek mümkün değildir.

Gelecekte yaşayarak olabilecek şeyleri düşünen bir tenisçinin kendi içinde yürütebileceği iç diyalogları şöyle sıralayabiliriz:

- Saygıyı kaybedersem ne olur?
- Oyunu kaybedersem ne yaparım?
- Çift hata yapmamalıyım.

• Seti verirsem ne yaparım?

• İnşallah yorulmam.

• Kaybedersem antrenörümün yüzüne nasıl bakarım?

• Oyunu ve seti alırsam maçı kazanabilir miyim?

Bu iç diyalogları hemen hemen bütün spor dallarında görebiliriz. Önceki bölümde belirttiğimiz gibi, amatör ya da profesyonel bir sporcu üstün performansa ulaşmak için doğru düşünmeyi bilmek öğrenmek zorunludur. Doğru düşünce, doğru eylemi oluşturur. Doğru eylem de en doğru stratejidir.

Seyirciyle etkileşim

Seyircinin sporcular üzerinde çift yönlü etkisi vardır. Bunları olumlu ve olumsuz etkileşimler olarak iki gruba ayırabiliriz.

1) Olumlu etkileşim: Seyircinin sporcuyla olumlu bir şekilde etkilemesidir. Bir takım maçını kendi ülke ya da seyircisi önünde oynuyorsa tezahürat sporcuyla olumlu yönde etkiler. Olumlu etkileşim, sporcunun dikkat ve yoğunluğunu arttıracığından performansı yükselir. Burada seyircinin olumlu tavrı söz konusudur.

2) Olumsuz etkileşim: Üst üste hata yapıp kötü bir performans sergileniyorsa seyircinin olumsuz tepkisi sporcunun dikkat ve konsantrasyonunu etkileyeceğinden sinirsel bir gerginlik yaratır ve performansı olumsuz yönde etkiler. Bu durumda sporcu kendini yaptığı işe veremez, kendi içinde hem kendisiyle hem de rakip ve seyircilerle uğraşmaya başlar. Yine, üst üste yenilgi alan bir takımın seyircisi sporculara baskı uyguladığında da iyi bir performanstan söz edilemez.

Bu durum sporcu için bir kısır döngü yaratacağından, başarıya ulaşması mümkün olmaz. Sporcunun bir müsabakada kendisini özel birinin seyrettiğini bilmesi de değişik bir durum yaratabilir. O zaman sporcu kendisini daha iyisini yapmaya zorlar, o özel kişi ya da kişiler tarafından beğenilme, takdir edilme duygusunun benliğini okşayacağını bilir, istenilen başarı ve performansın gerçekleşmemesi durumunda da olumlu duyguların yerini "küçük düşme", "incinme", "mazeret bulma" ve "utanma" alabilir.

Başarılı bir sporcu bu duygulardan uzak olmalıdır. Başarılı sporcular ile gerçek şampiyonlar, koşullar ne olursa olsun, performanslarını tam olarak ortaya koyan kişilerdir. Bu sporcular, seyirciyi karşısına değil, arkasına alır; küçük düşme ya da rakip seyircinin tepkisinden etkilenmez. Onların akıllarındaki tek düşünce, kazanma ve kaybetme mücadelesi değil, **en iyiyi ortaya koyma arzusudur.** Gerisi kendiliğinden gelir. Sporcu yapabileceğinin en iyisini ortaya koyuyorsa, rakip seyircilerin bile kendisini alkışlayabileceğini unutmamalıdır.

Bazı sporcu ya da takımlar kendi seyircisi önünde değil, deplasmanda iyi oynar. Bunun nedeni, seyirci baskısının olmaması, dolayısıyla sporcunun kendisini rahat ve özgür hissetmesidir.

Analiz hatası

Konsantrasyonu etkileyen diğer bir konu, sporcunun mekanik bir hareketi yaparken inceleme ya da analiz yanlısına düşmesidir. **Her düşünce ve eylem, başarı ve yüksek performansa giden bir araçtır, ama amaç değildir.**

Tenisçiyse maça vuruşlarınızı fazla incelemeyin. Vuruşunuzu doğallaştırın. Raketi açışınız, vücut hareketlerinizin değişimi, ayaklarınızın yönü o an fazla önemli değildir. Kendinize değil, topa konsantre olun. Topu hedefinize atmayı düşünün. Topu yükseğe atmanız değil, doğru yere atmanız önemlidir. Sonra, hareketlerinizi rutin ve otomatik hale getirin.

Beceremediğiniz ve emin olmadığınız şeyleri yapmayın. Onları denemenin yeri maç değil, antrenmandır. Maçlarda en iyi halinizi ortaya koyun. **Yapamadıklarınızdan çok yaptıklarınız önemli olsun. Profesyonel sporcular bile her şeyiyle mükemmel kişiler değildir.** Agassi'ye sorsanız ayaklarının yavaş, Chang'a sorsanız servisinin güçsüz olduğunu, Federer'e sorsanız backhand vuruşlarının yeterince güçlü olmadığını söyleyebilir. Onlar yapabildiklerinin en iyisini yaptıkları için başarılı olurlar. Çünkü eksiklerinden çok, olumlu yönlerinde ustalaşmışlardır.

Dünya şampiyonu okçulardan birisinin konsantrasyon tanımı şöyledir: "Hedefim ile kendim arasındaki her şeye dünyayı kaparım. Yayım, benim bir uzantım haline gelir. Zihnimde biraz sonraki hedeften başka bir şey yoktur. O anda yalnız onu görür, onu duyar, onu hisseder ve mükemmel bir duygu yaşarım sonra yayı bırakırım, ok kendisi hedefine gider."

Verilen örnekten de anlaşılacağı gibi, **sporda başarılı olmak için, iç ve dış etkenlerden arınmalı yalnızca oyuna konsantre olmalıyız.** Ancak bu şekilde sporda başarı elde edebiliriz.

Satrançta konsantrasyon ve onu etkileyen unsurlar

"Satranç tam bir konsantrasyon gerektirir... Oyun oynarken, aklımı tamamen oyuna vermeye zorlarım... Satranç oynayan birçok kişi beyinlerinin yalnızca bir bölümünü kullanır, çünkü diğer bölümü oyundan kopmuş başka bir yerlerde gezinmektedir." (Eski Dünya Şampiyonu Bobby Fischer)

19. yüzyılda, meşhur Amerikan psikolog William James, basit veya karmaşık olsun her yaptığımız işe dikkatle odaklanmamız gerektiğini söylemiştir. Günlük

işlerimizde başarılı olabilmek için birçok detayı göz ardı etmeli, arka plandaki "gürültüleri" duymamalı ve kendimizi kısıtlı sayıda bilgiye odaklamalıyız.

Bunu satranca uyguladığımızda, kısıtlı sayıda bilgi: Bir devam yolu, bir taşın manevrası, bir kombinezon veya bir kanat atışı, bir stratejik plan vb. olabilir.

Oyun sırasında, bir kombinezonun ya da manevranın tahtanın çeşitli bölümlerine konsantre olmamızı veya tüm taşlarımızın işbirliği üzerine dikkatimizi yoğunlaştırmamız gereken anlar olabilir. Bunu yapabilmek için dikkatimizi ve ilgimizi birçok alana dağıtmayı ve aynı zamanda da planımızın ana hatlarına odaklanmayı da ihmal etmemeliyiz.

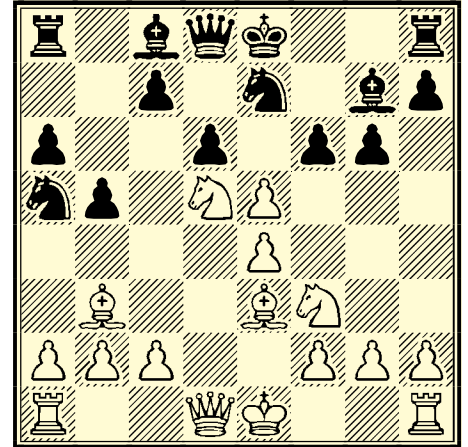
İşte size tahtanın her iki kanadında oynamaya nasıl konsantre olmamız gerektiğini gösteren çok güzel bir örnek:

Levenfish- Tartakower

Karlsbad Karlsbad, 1911

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♗ge7 4.♗c3 g6 5.d4 ♗g7 6.♗g5! f6 7.♗c3 a6 8.♗a4 b5 9.♗b3 d6 10.♗d5! ♗a5 Beyaz, artık siyahların kötü olan bu açılışını, tahtanın her alanında taşlarını kombine ederek cezalandırabilir.

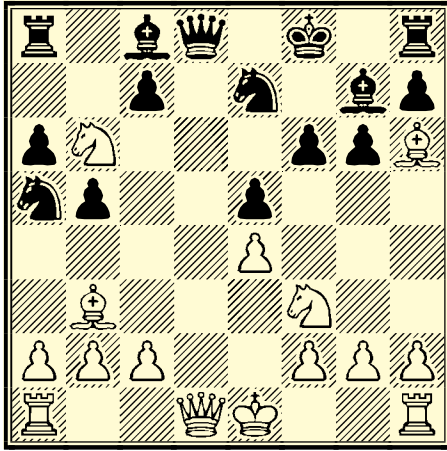
11.dxe5! (D)

dxe5 [11...♗xd5? 12.♗xd5; 11...♗xb3? 12.exf6!; 11...fxe5 12.♗g5]

12.♗h6! şimdi sağ kanada!

12...♗f8 [12...♗xh6 13.♗xf6+; 12...♗xb3? 13.♗xg7; 12...♗xd5 13.♗xd5 şimdi operasyonlar diğer kanada yoğunlaşıyor.]

13. ♖b6!! (D) materyal ve sonucunda da oyunu kazandıran hamle. 13... ♜x d1+ 14. ♜x d1.

13. ♜c3? Oyunda Beyaz bu zayıf hamleyi oynadı ve üstünlüğü buharlaşıp gitti, 13... ♜xb3 14. axb3 ♜xd5 15. exd5 ♜f7... (Berabere, 74 hamle).

Bu noktada GM Nikolai Krogius (Psychology in Chess) stratejik düşünceden, taktik analize bilinçli bir geçiş yapmamızı öğütüyor. Başka bir deyişle bir konuma rakibimiz açısından yaklaşmamızı, odaklanmamızı ve dikkatimizi ayırıştırmamızı öneriyor.

Daha önce gerçekleşen olaylar üstüne takılıp kalmak konsantrasyonumuzu bozan çok önemli bir etkidir. Belki de en zor işlerden biri, kendimizi daha önceki olaylardan kopartabilmektir; çok akıllıca olmayan bir açılış varyantını seçip oynadıktan, aptalca hatalar yaptıktan sonra, tam rakibimiz bizi oyuna tekrar ortak etmişken, bir önceki hamlemizde bu fırsatı tepmişsek; "reset" tuşuna basabilmek hiç de kolay bir iş değildir.

Şimdi göreceğimiz oyun, bu tarz bir, "geçmişte geçmişte bırakmayı" becerememenin tipik örneğidir.

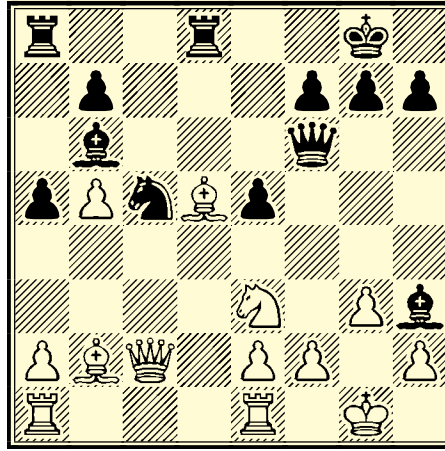
Vitman-Zavin

İsrail Ligi, 1995

Siyah oynar (D)

18... ♜ac8?

Mantıklı bir hamle ama Siyah burada müthiş bir fırsat kaçırıyor: [18... ♜xd5! 19. ♜xd5 ♜xf2+! 20. ♜xf2 ♜e4+ 21. ♜f3 ♜g5#

mat.

Hamlesini yaptıktan sonra, Siyah neyi kaçırdığının farkına varır ve sabırsızca rakibinin hamlesini bekler. Oyunla ilgili notlarında Beyaz, bu kombinezonu atladıktan sonra yarım saat boyunca 19. ♜ac1?? (aynı kombinezona davetiye çıkartıyor) ve 19. ♜ed1 hamlelerini düşündüğünü belirtmiş. Kendi şansına 19. ♜ed1 hamlesini oynayıp vezir fedası yemekten kurtulmuş oldu.

19. ♜ed1

"Bu hamle rakibimin yelkenlerindeki rüzgarı alıp götürdü." (Vitman)

19... ♜e6 20. ♜e4 ♜d4 21. ♜d2 ♜c7 22. ♜ad1

Siyah rahat bir konumdaydı tabii ama maalesef düşünceleri 18. hamleden hala kopabilmiş değildi:

22... ♜ad7?? 23. ♜xd4 Siyah terk etti çünkü 8. yatayda mat var: 23... ♜xd4 24. ♜xd4 exd4 25. ♜e8#.

Konsantrasyon becerileri gelişmiş oyuncular geçmişte kaçırmış oldukları fırsatlara takılıp sızlanmazlar çünkü bilirler ki oyun bittikten sonra bu geçmişteki kararları ile ilgili sızlanacak, yas tutacak çok vakitleri olacaktır. Bu oyuncular, kendilerini gelecekte yaşamayı hayal ettikleri tatlı bir fantezi duygusuna kaptırıp yollarından sapma hatasına da düşmezler, çünkü onlar sadece şimdiye, yani "içinde bulundukları ana" konsantre olurlar.

Bir başka konsantrasyon bozucu etken de, **analizle felç olmaktır**. Paradoksal olarak, uzun, zaman harcatan karmaşık de-

vamyollarını analiz edip, fazla derin düşünmek de kötü sonuçlara neden olabilir.

"Konumumu oldukça iyi olarak değerlendirdim, açılıştaki yeni keşfimden oldukça hoşnuttum...Varyantların somut analizine daldım. Üstünlük veren bir varyant bulamadım...Düzinelerce varyant inceledim, ama gene sonuç yoktu...Bu konuma 72 dakika harcadım!...Ve sonunda psikolojik olarak yıkıldım. Enerjim tükendi, kayıtsızlık benliğimi sardı. Her şey anlamını yitirmişti ve aklıma gelen ilk hamleyi yaptım ki bu da doğal olarak oyunu kaybeden hamleydi." (GM Mark Taimanov, Fischer'e karşı, Dünya Şampiyonası Aday Maçları'nda oynadığı kritik bir hamleyi bu şekilde açıklıyordu.)

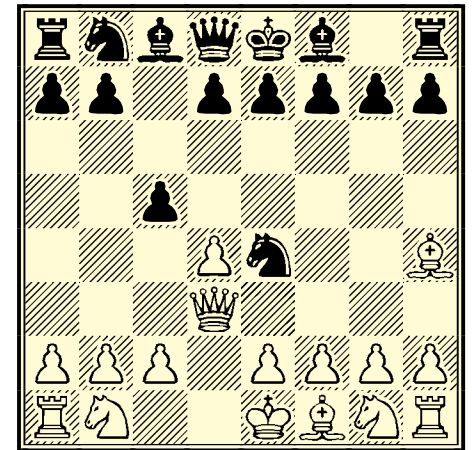
Konsantrasyon, gerçekleşmesi zaman alan bir süreçtir. Oyunun başlangıcında, oyuncular hamlelerini teorik bilgilere ve genel stratejik kurallara göre yaparken tam olarak savaşa hazır değildirler. **Oyunun başlangıcındaki düşük konsantrasyon**, bir bakıma birçok oyunun daha ilk hamlelerde neden sona erdiğini de açıklayan bir etkidir.

Winterton-Raijlich

North Bay-Kanada 1997

Trompowsky Atak

1.d4 ♜f6 2. ♜g5 ♜e4 3. ♜h4 c5 4. ♜d3? (D)

Bu kadar erken bir safhada olduğu için herhangi bir şeyden şüphelenmiyor. Son hamleyi Beyaz sadece genel kurallar çerçevesinde ve somut bir analiz yapmadan oynuyor.

4... ♜b6! 5.b3 ♜h6! 6. ♜f3 [6. ♜xe4 ♜c1#]

6...♖c1+ 7.♗d1 ♖b2 8.♘bd2 ♘xd2 9.♙xd2 ♗xd4

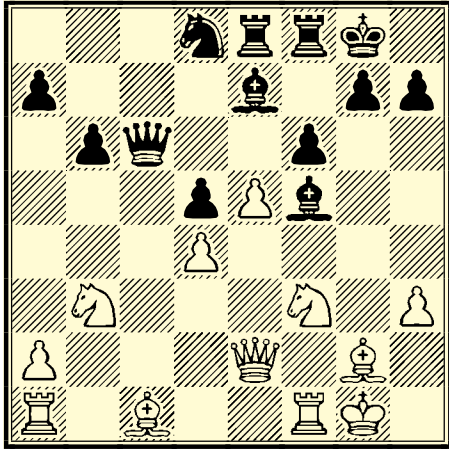
Siyah vezirin art arda yaptığı hamleler Beyazların kampında büyük hasara sebep oldu.

Sonuçta Siyah kazandı.

GM Alexander Kotov satrançta bir başyapıt olan ve çevirisini yaptığım, “**Büyük-usta Gibi Düşün**” adlı kitabında, “Zafer Sarhoşluğu” adını verdiği bölümde, galibiyet yakinken, özellikle de çok üstün konumdayken oyuncunun nasıl konsantrasyonunu kaybedip adeta bir zafer sarhoşluğuna kapıldığını örneklerle anlatıyor:

“...Shakhmatny Listok dergisinde, İljın-Zhenevsky'nin, beklenmedik bir şahı nasıl kaçırıp saatler süren bir üstünlük elde etme çabasını ciddi bir oyunda heba ettiğini gördüm.

Şöyle yazmıştı: “İki ere karşılık bir taş fazlaydım ve durumum da iyiydi, doğal olarak oyunu çabucak bitirmek istiyordum. Şu kombinezonu tasarladım:

1. exf6 ♙xf6 2. ♘e5, f5'teki file ve vezire aynı anda saldırıyor.

2...♗c6 2...♙xc5 iki fili verir ve d5 erini çok zayıflatırdı.

3. ♙a3 her şey yolunda gidiyor.

3...♖f7 hepsi zorunlu şimdi Siyah'ın kalite kaybedeceğini düşündüm.

4. ♗b5 ve Siyah'ın boşta birçok taşı var. Oyun şöyle devam etti:

4...♙xc5 5. ♙xd5 ve birden

5...♗g6+, şimdi artık kalite kazanma sevdamdan vazgeçip, bir taş vermeye razı olup 6. ♙g2 oynamalıydım fakat oyunun heyecanı ve sıcaklığında;

6. ♗h1 oynadım ve sonra,

6...♙e4+ 7. ♙xe4 ♗xe4+ 8. ♗g1 ♗e3+ 0-1. Terk ettim çünkü zorunlu mat var.

Eğer konuma bu talihsiz şah çekilmesinden iki hamle öncesinden bakarsanız neden bunu görmediğimi anlarsınız. f6'daki fil, vezirin g6'ya gidecek olan yolunu kapatıyor bu arada da g2'de duran benim filim de g-dikeyinden bir şah çekilmesini engelliyor. Şah çekmek ancak her iki filin de kendi orijinal yerlerini terk etmesiyle mümkün olabilirdi.

Bu açıklamanın üzerinde durmaya değer. Doğrudur, bazen engellenen bir taşın hattının onu engelleyen taşın ortadan kalkmasıyla açılması bir hata nedeni olabilir, okuyucumuz ilerde bundan başka örneklerle de bunu keşfedecektir. Her şeye rağmen tüm bu mekanik örneklerin g6'dan şah çekilmesinin görülememesini veya bundan bir önceki örnekte olduğu gibi a5'te pasif bir şekilde duran filin fark edilememesini tek başına açıklayamayacağını düşünüyorum.

Bu her iki hatada da asıl neden, kazancın yakın olduğunu bilmenin getirdiği dikkat eksikliğidir. Eminim ki eğer İljın-Zhenevsky taş fazla olmasaydı bu şahı kaçırmazdı. Aynı şey benim durumum için de geçerli. Emin olabilirsiniz ki, bu olanaklar, kazanç bir konumu kazanmaya oynamak yerine güç bir oyunu savunmaya çalışmak söz konusu olsaydı gözden geçirilmeyacaktı.

Alekhine her güçlü oyuncunun kendisinde, onu çevresindeki dünyadan soyutlayan “**değişmez bir dikkat**” geliştirmesi gereğinin çok önemli olduğuna inanmıştı. Biz daha önce görmüş olduğumuz her iki örnekte de kazanç durumları berbat eden iki oyuncunun hiç birinde, bu dikkati görmedik. Tam tersine onlar fazlasıyla özgüvenliyidiler, çok üstün durumda olduklarının bilincinde olduklarından keyifleri oldukça yerindeydi, bu nedenle de gözleri bir anda körleşiverdi.

Kazancın çok yakın olduğu zamanlarda,

oldukça yaygın olan bu kendi kendinden aşırı memnun olma halini biz “Zafer Sarhoşluğu” diye adlandırıyoruz.

...“Hiç şüphe yok ki benim korkunç hatamın nedeni, tehlike sezgimi körelten aşırı güvenden kaynaklanıyordu. İşte böyle kötü hataların nedenini burada aramak gerekiyor: Kendi kendini tebrik ederek övünme duygusu. Başarı başınızı döndürmeye başladığında hatalar ortaya çıkar.

Öyleyse kendiniz için şu kuralı deneyin ve geliştirin: **Eğer kazanca çok yakınsanız gözetlemede olun. Kazanç ne kadar yaklaşırsa, hata yapmak için de o kadar psikolojik neden ortaya çıkar.**” (A. Kotov Büyük-usta Gibi Düşün)

Sonuç

Eşit seviyedeki oyuncular bir turnuva da karşılaştıklarında, oyun esnasında harcadıkları enerji çok büyük önem taşır.

Oyundaki konsantrasyon seviyelerinin de en az satranç bilgileri, hazırlıkları ve satranç anlayışları kadar oyunun neticesi üzerinde etkisi vardır.

Yukarıda anlatılan bölümlerde konsantrasyonu etkileyen unsurları, nedenlerini ve bu etkenlerden sakınmanın yollarını inceledik. Tüm bu bilgileri bir araya getirdiğimizde ortaya çıkan en önemli nokta; oyunu oynarken sadece ve sadece **çinde bulun-duğumuz ana konsantre olmamız gerektiğidir.**

Oyunun daha ilk hamlelerinden itibaren, oynadığımız oyuna konsantre olmamız gerekmektedir, bunu yapabilmek için de benim size tavsiyem, (yukarıda da değindiğim gibi, ilk hamlelerimizi teorik olarak hızlı bir şekilde oynamamızdan dolayı) masa başına en az beş dakika erken gelip, oturup tahtaya konsantre olmaya çalışmamızdır. Oyun esnasında konsantrasyonumuzu tamamen hamlelerimize odaklamamız ve konsantrasyonumuzu etkileyecek tüm iç ve dış etkenlerden kendimizi tamamen soyutlamamız gerekmektedir.

Satranç oyuncuları olarak şunu aklımızdan hiç çıkartmamız gerekmektedir; bir oyunda konsantrasyon seviyemiz ne kadar yüksek olursa, o kadar başarılı olma şansımız artmaktadır.

İstanbul Satranç Festivali

Hem şampiyon hem büyükusta (GM): Dört GM'yi geride bırakan Uluslararası Usta (IM) Babujian 8,5 puanla tek başına şampiyon olurken, GM unvanını da kazandı

İstanbul Satranç Festivali, bu yıl Türkiye Satranç Federasyonu ve Türkiye Satranç Vakfı'nın işbirliğiyle gerçekleştirildi. Turnuvanın açılış konuşmasında TSF yönetiminden Kuvay Sanlı, Festivale destek veren kuruluşlara ve özellikle Tursev Başkanı Cem Pekün'e teşekkür ederek önümüzdeki yıllarda da bu turnuvanın yapılmasının önemini belirtti.

Bu yıl sekizincisi yapılan Festival, 446 sporcunun katılımıyla gerçekleştirildi. İliki 2002'de Açık Turnuva, Üniversiteler Takım Turnuvası, 16 Yaş Altı ve Yıldırım Turnuvası olmak üzere dört kategoride düzenlenen İstanbul Satranç Festivali'nin bu sene sekizincisi "Açık Kategori" olarak yapıldı.

Yıldız Üniversitesi Kampüsü'nde 31 Ağustos-06 Eylül 2009 tarihlerinde oynanan turnuvaya sekiz ülkeden 466 sporcu katıldı. 38 unvanlı sporcunun yarıştığı festivalde genç sporcular çoğunlukta idi. Dokuz tur üzerinden oynanan turnuvada düşünme süresi bir buçuk saat ve hamle başına otuz saniye eklemeliydi. Dört büyükusta (GM) ve dört bayan büyükustanın (WGM) yer aldığı uluslararası turnuva çekişmeli geçti.

Şampiyon IM Levon Babujian

Dört GM'yi geride bırakan Ermenistan'dan IM Babujian, GM Shanava Konstantin ile beraberlik yaparak 8,5 puanla tek başına şampiyon oldu, bu sonuçla aynı zamanda GM unvanını da kazandı. İkinciliği 8 puanla Gürcistan'dan IM Shota Azaladze elde ederken, aynı ülkeden, aynı puanlı GM Konstantine Shavana, üçüncü oldu.

Şampiyonanın ilk üçü ödülleri aldıktan sonra

Özel kategoriler

Festival sadece açık olarak tek grupta yapılsa da çeşitli özel kategorilerde de sıralamalar yapıldı ve bu sıralamalar doğrultusunda ödüller verildi.

Festivalde en iyi performans gösteren Türk sporcular

Festivalde Barış Esen 7,5 puanla, Türk sporcular içinde birinci olurken ikinciliği 7 puan alan Umut Atakışi elde etti. 7 puan alan diğer sporcumuz İhsan Kılıç da üçüncü oldu.

Görme engelli sporcular

Turnuvaya görme engelliler kategori-

İhsan Kılıç, Umut Atakışi, Uluslararası Hakem Aykut İlker Mete ve Barış Esen

sinde altı sporcu katıldı. Birçok ustanın yanı sıra kuvvetli genç oyuncuların da mücadele ettiği turnuvada altı görme engelli satranççının varlığı özel bir anlam ifade ediyordu. Bu kategoride ilk üçe giren satranççılar gören rakipleriyle zorlu maçlar yapıp önemli galibiyetler olarak beşer puan kazandılar. Beşer puan kazanan sporcularımızdan Kerim-Selim Altınok kardeşler sırasıyla birinci, ikinci olurken aynı puandaki Görme Engelli Gençler Dünya beşincisi sporcumuz Uğur Yuvarlak üçüncü oldu.

En iyi Türk bayan sporcular

Türk bayan sporcular kategorisinde yirmi bir sporcumuz yarıştı. Yarışma sonunda bayan sporcularımızdan Fatmanur Öney, Hilal Öztürk, Deniz Fırat, Büşra Soydan, Beyza Yaka ve Handenur Şahin beşer puan olarak bu kategorideki ilk beş sırada yer aldılar.

Veteranlar

Emektar sporcularımız da festivalde yerlerini aldılar. Sporcularımızdan Salih Muratoğlu ve Hayri Özbilen 6,5 eş puanla sırasıyla birinci ve ikinci olurken, Ateş Ülker 6 puanla üçüncü oldu.

16 Yaş Altı

Festivalin kalabalık kategorilerinden 16 yaş altında 197 sporcu yarıştı. Bu kategoride İran'dan Shahin Koohsstani, 7 puanla birinci olurken 2-4. dereceleri sporcularımız aldı. 6,5 eş puanlı sporcularımızdan Demre Kerigan ikinci, Mehmet Barış Kumkumoglu üçüncü ve Kaan Kanlı dördüncü oldu.

Uğur Yuvarlak

2009 Gençler Dünya Körler Satranç Şampiyonası'nda

Dünya Beşincisi

19-25 Haziran 2009 tarihleri arasında, İsveç'in başkenti Stockholm yakınlarında bir kasaba olan Taby'de Gençler Dünya Körler Satranç Şampiyonası düzenlendi

Turnuvaya 16 ülkeden 34 sporcu katıldı. Yarışma, İsviçre sistemiyle 7 tur üzerinden oynandı. Taraflara ilk otuzar hamleleri için 90'ar dakika, sonraki bütün hamleleri içinse 60'ar dakika süre verildi.

Turnuvada birinciliği ve dünya şampiyonluğunu 6 puanla Venezuela'dan Daniel Pulvett kazanırken, 5,5 puanlı oyuncular-dan Rusya'dan Stanislav Babarykin, Igor Khmelevskoi ve İsveç'ten Markus Berggren sırasıyla ikinci, üçüncü ve dördüncü oldular. Türkiye'den Uğur Yuvarlak ise 5 puanla beşin ciliği kazanırken, körlerde Türkiye'nin uluslararası düzeyde elde ettiği en yüksek dereceyi yapmış oldu. Şampiyonada dünya şampiyonluğunu elde eden Venezüellalı Daniel Pulvett'i yenen tek sporcunun Uğur Yuvarlak olması ise bizler açısından kayda değer sonuç.

Yuvarlak, Uğur (1845) - Pulvett, Daniel (2250) [E92] Gençler Dünya Körler Satranç Şampiyonası, 21.06.2009

Analiz: Uğur Yuvarlak

Hocam Tarık Kumralı, rakibimi gözümde fazla büyüttüğümü görüp, "Rakibini gözünde fazla büyütme, hafife almak kadar kötüdür. Karşında dünya şampiyonu bile olsa, tek hatasına bakar her şey." demişti. Ben de o ruh haliyle masaya oturmuştum.

1.d4 ♖f6 2.c4 g6 3.♗c3 ♗g7 4.e4 d6 5.♗f3 0-0 6.♗e2 e5 7.♗e3 ♖a6

Oyundan önceki hazırlığımızda, rakibin bu açılışa gireceğini tahmin etmiştik zaten. Ancak ben 7...♖a6 hamlesinin yerine 7...a5 gibi bir hamle oynanacağını düşün-

müştüm. 7...♖a6 açılış kitaplarında yeri olan bir hamle olsa da, 7...♖a6 gibi bir hamleyle rakibi şaşırtmak yerine, rakibin vezir kanadındaki potansiyel aktivitesini önlemeye daha fazla önem verilmeliydi.

8.a3

Yararlı bir bekleme hamlesi, Beyaz'a vezirkanadında olası bir piyon saldırısı için zemin hazırladığı gibi, eğer a6 atı c5 karesine oturmak isterse de b4 sürerek atı kovduktan sonra Beyaz'ın iki tempo birden kazanmasını sağlıyor.

8...♗g4 9.♗g5 f6 10.♗h4 h5

g5 ve h4 tehdidiyle fil ilerde Beyaz için çok yararlı olacağı bir noktaya gönderiliyor.

11.h3 ♗h6 12.0-0 g5 13.♗g3 f5?!

Siyah'ın taşları gelişebileceği kadar gelişmiş gözükse de, Beyaz'ın aktif taşları Siyah'ın açık şah konumuna tehlikeli olabilecek şekilde durmaktadırlar.

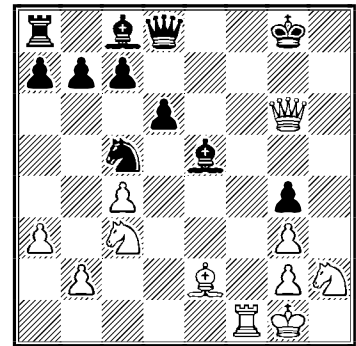
14.exf5 ♗xf5 15.dxe5 g4

13...f5 hamlesi yüzünden piyon hemen geri alınamıyor; çünkü 15...♗xg3 16.fxg3 hamlelerinden sonra Siyah en az bir piyon kaybetmektedir.

16.hxg4 hxg4 17.♗h2 ♗xg3?

18.♖d5+!

Kalelerden biri bir hat üzerinde bir işlevi görürken, değişilmesi halinde genellikle yerine gelebilecek en ideal taş diğer kaledir. Eğer ♖d5+! ara hamlesi olmasa, fxg3 hamlesinden sonra beyaz kalenin yerini ya bu noktadan verimini iyice kaybetmiş bir vezir ya da aktiflikten uzak bir fil alırdı; şahla almak rakibe gereksiz bir ara hamle verebilirdi ve atla alınsa "Atın orada ne işi var?"

18...♗h8 19.fxg3 ♗xg3+

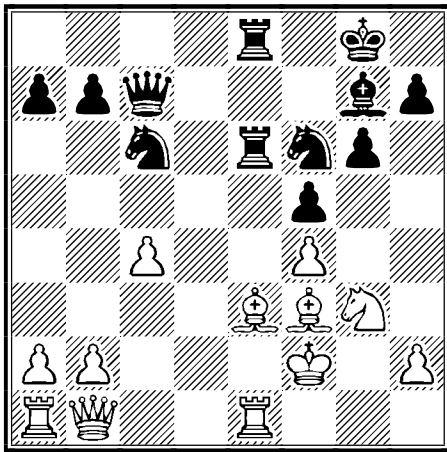
Siyah'ın havlu attığı an. Her ne kadar yapılabilecek diğer hamleler oyunu kurtarabilecek gibi görünmeseler de, bu hamle Beyaz'a oyunu bir çırpıda bitirme imkanı veriyor.

20.♗xf1 ♗xe5 21.♖f7 ♗c5 22.♖h5+ ♗g8 23.♖g6+ 1-0

Kazancı görme ve hesaplama

**Rene Letelier Martner - Robert James
Fischer [E70] Leipzig, 1960**

1.d4 ♖f6 2.c4 g6 3.♗c3 ♙g7 4.e4 0-0 5.e5
 ♜e8 6.f4 d6 7.♙e3 c5 8.dxc5 ♜c6 9.cxd6 exd6
 10.♜e4 ♙f5 11.♜g3 ♙e6 12.♜f3 ♜c7 13.♜b1
 dxc5 14.f5 e4 15.fxe6 exf3 16.gxf3 f5 17.f4
 ♜f6 18.♙e2 ♜fe8 19.♙f2 ♜xe6 20.♜e1 ♜ae8
 21.♙f3 (Diyagram)

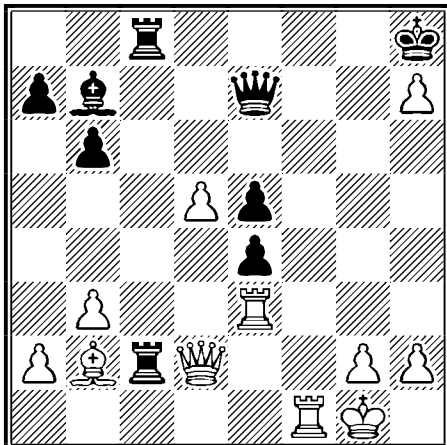

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: ♖×e3 22. ♖×e3 ♖×e3 23. ♔×e3
 ♔×f4+ 0-1 [24. ♔×f4 ♔h6# 24. ♔f2 ♔g4+
 25. ♔g2 ♔e3+ 26. ♔f2 ♔d4 -+] 0-1

**Johannes Zukertort - Joseph Henry
Blackburne [A13] Londra, 1883**

**1.c4 e6 2.e3 ♘f6 3.♘f3 b6 4.♙e2 ♙b7 5.0-0
d5 6.d4 ♙d6 7.♘c3 0-0 8.b3 ♘bd7 9.♙b2**

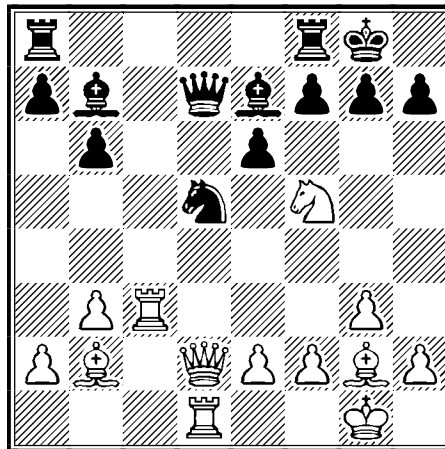
♖e7 10. ♖b5 ♗e4 11. ♖×d6 c×d6 12. ♖d2
 ♖df6 13. f3 ♖×d2 14. ♖×d2 d×c4 15. ♕×c4 d5
 16. ♕d3 ♖fc8 17. ♖ae1 ♖c7 18. e4 ♖ac8 19. e5
 ♗e8 20. f4 g6 21. ♖e3 f5 22. e×f6 ♖×f6 23. f5
 ♗e4 24. ♕×e4 d×e4 25. f×g6 ♖c2 26. g×h7+ ♖h8
 27. d5+ e5 (Diyagram)

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: 28. ♖b4 ♜c5 [28... ♖xb4
29. ♙e5+ ♕xh7 30. ♚h3+ ♖g6 31. ♙f6+ ♕g5
32. ♚g3+ ♕h5 33. ♙f5+ ♕h6 34. ♙f4+ ♕h7
35. ♚h5#] 29. ♙f8+ ♕xh7 30. ♖xe4+ ♕g7
31. ♙e5+ ♕xf8 32. ♙g7+ ♕g8 33. ♖xe7 1-0

Simon Kuemin - Ruedi Staechelin [E06]
İsviçre Şampiyonası, 8 Temmuz 2005

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘f3 ♘f6 4.g3 c6 5.♗g2 ♗e7
6.0-0 0-0 7.♖c2 b6 8.b3 ♗b7 9.♗b2 ♗a6
10.♗c3 c5 11.♞fd1 ♖c8 12.cxd5 cxd4
13.♗xd4 ♗b4 14.♖d2 ♗bxd5 15.♞ac1 ♗xc3
16.♞xc3 ♖d7 17.♗f5 ♗d5 (Diyagram)

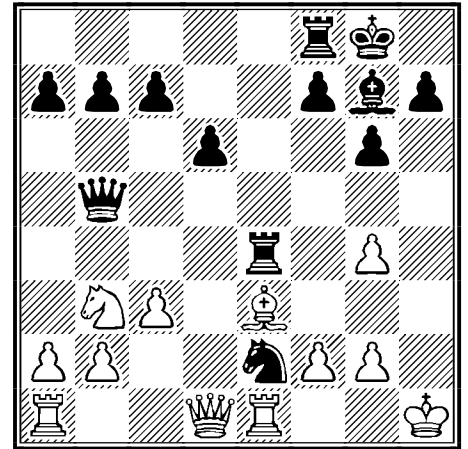

Beyaz oynar ve kazanır.

**Çözüm: 18. ♖c7 ♔xc7 19. ♚h6 g×h6
20. ♘×h6# 1-0**

Jon Ludvig Hammer - Magnus Carlsen
[A04] Halkidiki, 23 Ekim 2003

1.♔f3 d6 2.d4 ♚f6 3.♙bd2 g6 4.e4 ♙g7
5.♙d3 0-0 6.0-0 ♚c6 7.c3 e5 8.h3 ♚h5
9.d×e5 ♚f4 10.♙b5 ♚×e5 11.♚×e5 ♙g5
12.♚g4 ♙×b5 13.♚b3 ♚e2+ 14.♙h1 ♙×g4
15.h×g4 ♚ae8 16.♙c3 ♚×e4 17.♚e1 (Diyaa.)

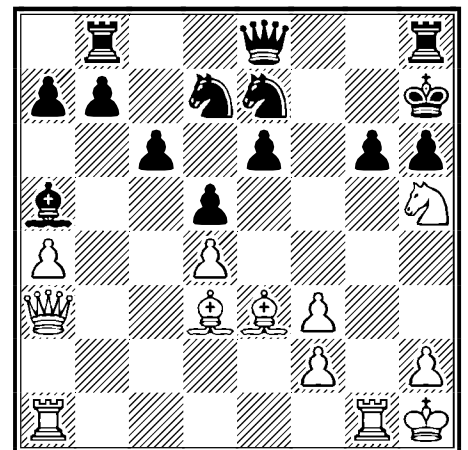

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: ♔h5+ [18.g×h5 ♖h4#] 0-1

Carl Schlechter - Philipp Meitner [C51]
Viyana, 1898

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♙c4 ♙c5 4.b4 ♙xb4 5.c3
 ♙c5 6.d4 exd4 7.0–0 d6 8.cxd4 ♙b6 9.♘c3
 ♙g4 10.♙b5 ♙f8 11.♙e3 ♘ce7 12.♙c4 ♘f6
 13.♖b3 ♙xf3 14.gxf3 ♖e8 15.a4 ♙a5 16.♘e2
 ♖b8 17.♙h1 c6 18.♙g1 d5 19.♙d3 h6 20.♘g3
 g6 21.e5 ♘d7 22.♖a3 ♙g7 23.♘h5+ ♙h7
 24.e6 fxe6 (D)

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: 25. ♖e7+ ♜e7 26. ♝xg6 1-0
[26... ♜he8 27. ♝xh6+ ♜g8 28. ♜g1+ ♜5
29. ♝xg5+ ♜f8 30. ♜g7 ♜ed8 31. ♜h8#]

Satranç gücünüzü ölçün

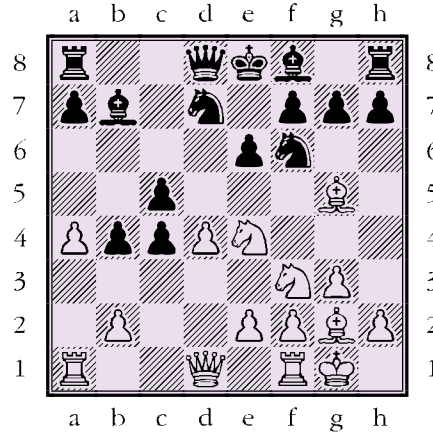
Değerli satranç severler, puanlı satranç, oyunculuk gücünüz hakkında fikir edinmeniz için yararlı olabilecek eğlenceli bir çalışmadır. Diyagramdaki konumdan başlayarak beyazın hamlesini bulmaya çalışınız. Düşündüğünüz hamleyi ve aldığı-

nız puanları not ediniz. Puanlarınızın toplamını değerlendirme tablosundan karşılaştırarak ratinginizi bulabilirsiniz. Oyun sonuna kadar kendinize 90 dakikalık süre tanıyınız.

İşte ilk çalışma:

Oleg Romanishin - Vasily Ivanchuk Ukrayna Şampiyonası 2005

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘f3 ♘f6 4.♘c3 e6 5.g3 d×c4 6.♙g2 ♘bd7 7.0-0 b5 8.♙g5 ♙b7 9.a4 b4 10.♘e4 c5

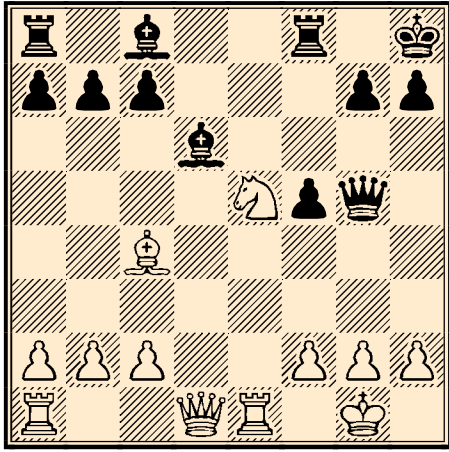

Beyaz'ın hamlesi	Puanı	Siyah'ın hamlesi ve yorumlar	Beyaz'ın hamlesi	Puanı	Siyah'ın hamlesi ve yorumlar
11.♘fd2	6	...♙c7	27.g4	2	...c2
12.♙f4	2	...♙c8	28.h4	2	...♙c3
13.♙c1	3	...♘e4	29.♙c4	3	...♙c6
14.♘xe4	1	...f5	30.♙xf8!	5	...♙xe4
15.♘xc5	2	...♘xc5 (15.♘d6+ için 1 puan)	31.♙xh8+	1	...♙xh8
16.dxc5	1	...♙g2	32.♙xe4	2	...♙xb3
17.♙xg2	1	...♙xc5	33.♙c4	2	...♙b2
18.e4!	8	...♙c6	34.♙c1	2	...♙a2 (Siyah'ın 34.c1V+ tehdidini görmediyseniz 8 puan çıkarınız)
19.♙d4	4	...♙c8	35.g5	2	...h×g5 (35.♙xb4! ♙a1 36.♙f4 c1♙ 37.♙xc1 ♙xc1 38.♙b7+- devam yolunu görenler 8 puan alınız)
20.♙fe1	3	...♙f7	36.h×g5	1	...♙h7
21.f3	4	...♙g6 (21.♙g1 hamlesine karşı 21...♙c5 22.♙xc4 ♙xf2 devam yolunu görmüş olanlar 5 puan daha alınız)	37.♙xb4	1	...♙a1
22.e×f5+	2	...e×f5	38.♙h4+	3	...♙g6
23.♙e5	3	...h6	39.♙h1	1	...♙a4
24.♙ce1	3	...♙h7 (24.b3! c3 25.♙d3 ♙f6 26.♙ce1 oynamayı düşünenler 6 puan alınız)	40.♙f2	2	...♙d4
25.♙xf5	1	...c3	41.♙e2	1	...a5
26.b3	3	...♙g6	42.♙e3	1	Siyah terk eder

Alekhine'den harika buluşlar

1 Alekhine, Alexander - Koehnlein, H
Duesseldorf, 1908
Açılış kodu: D05

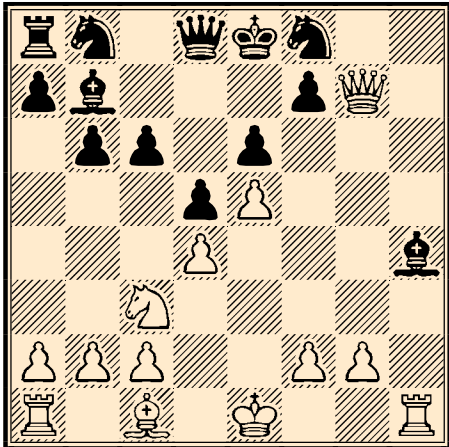
1.d4 d5 2.♖f3 e6 3.e3 ♘f6 4.♔d3 ♗bd7
5.♗bd2 ♔d6? [5...c5!] 6.e4! dxe4 7.♗xe4
♗xe4 8.♔xe4 0-0 9.♔g5 ♖e8? [9...♔e7!]
10.0-0 f5 11.♔d3 e5? 12.dxe5 ♗xe5 13.♔e1!
♖h5 14.♗xe5 ♖xg5 15.♔c4+ ♗h8 (D)

Çözüm: 16.♖xd6! ♖xg2+ [16...cxd6 17.♗f7+
♗g8 18.♗xg5+] 17.♔xg2 cxd6 18.♗f7+ ♗g8
19.♗xd6+ ♗h8 20.♗f7+ ♗g8 21.♔e7 ♔e6 1-0

2 Alekhine, Alexander - Rozanov,
Vasily I, Moscow Autumn, 1908
Açılış kodu: B00

1.e4 b6 2.d4 ♗b7 3.♔c3 e6 4.♗f3 d5 5.♗b5+
c6 6.♔d3 ♗f6 7.e5 ♗df6 8.♗g5 ♔e7 9.♖g4
♗f8 10.♗xh7 ♖xh7 11.♔xh7 ♗xh7 12.♖xg7
♗f8 13.h4 ♔xh4 (D)

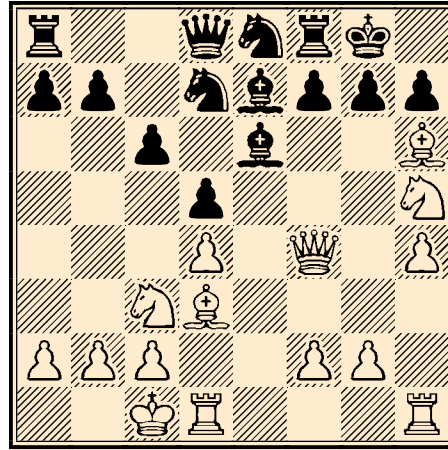

Çözüm:

14.♖xh4 ♖xh4 15.♔g5 ♖h1+ 16.♔d2 ♖xg2
17.♖f6 ♖xg5+ 18.♖xg5 ♗g6 19.f4 ♗e7
20.♖h1 ♗d7 21.♗d1 ♗f8 22.♗e3 ♔c8
23.♗g4 ♔d7 24.♖h8 ♗eg6 25.♗f6+ ♔d8
26.♖xg6 1-0

3 Alekhine, Alexander - Gutkevitch
Moscona, Simultane, 1910
Açılış kodu: C01

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♗c3 ♗f6 4.exd5 exd5 5.♔g5
♔e7 6.♔d3 0-0 7.♗ge2 c6 8.♖d2 ♔e6 9.0-0
♗e8 10.h4 ♗d6 11.♗g3 ♗f6 12.♗h5 ♗d7
13.♖f4 ♔e7 14.♔h6 ♗e8 (D)

Çözüm:

15.♔xg7 ♔g5 16.hxg5 ♗xg7 17.♔xh7+ 1-0

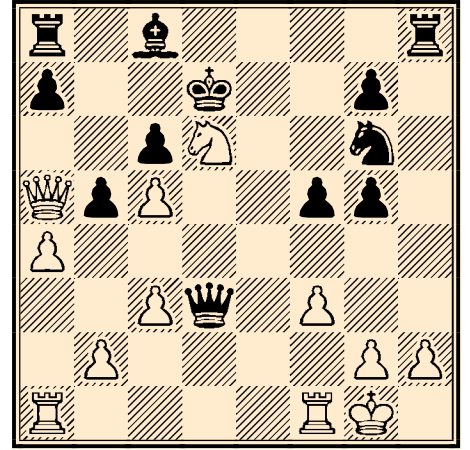
4 Alekhine, Alexander - Isakov, K
Moscona, 1907
Açılış kodu: C44

1.e4 e5 2.♗f3 ♗c6 3.c3 d5 4.♖a4 f6 5.♔b5
♗ge7 6.exd5 ♖xd5 7.0-0 ♔d7 8.d4 e4 9.♗fd2
f5 10.♗b3 ♗e5 11.♗c5 c6 12.♔e2 ♔c8 13.♔e3
b5 14.♖a5 ♗c4 15.♔xc4 ♖xc4 16.♗d2 ♖d5
17.a4 ♗g6 18.f3 ♔xc5 19.dxc5 ♖d3 20.♔g5
h6 21.♗xc4 hxg5 22.♗d6+ ♔d7 (D)

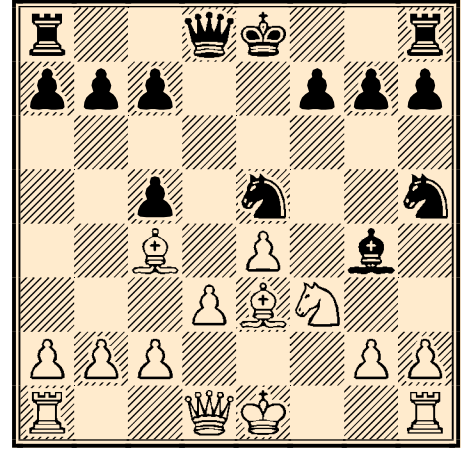
Çözüm:

23.♖ad1 ♖e3+ 24.♗h1 ♖f4 25.g3 ♖xa4
26.♗xb5+ 1-0

5 Alekhine, Alexander - Tenner, Oscar
Cologne, 1911
Açılış kodu: C30

1.e4 e5 2.♔c4 ♗f6 3.d3 ♔c5 4.♗c3 d6 5.f4 ♗c6
[5...♗g4? 6.f5! ♗f2 7.♖h5 0-0 8.♗f3 ♗xh1
9.♗g5 h6 10.♗xf7 ♖xf7 11.♖xf7+ ♗h8 12.
♔g5! hxg5 13.♖h5#] 6.♗f3 ♔g4 7.♗a4! exf4
8.♗xc5 dxc5 9.♔xf4 ♗h5 10.♔e3 ♗e5? (D)

10...♖e7! 11.♔b5 f5! 12.♔xc6+ bxc6
13.♖d2! fxe4 14.♗g5 0-0 15.♗xc4 ♖ae8
16.♔f2 ♖d6! 17.♖e3 ♖g6 18.0-0 ♔f3 19.♔g3
♗xg3 20.hxg3 ♔xe4 21.♖xf8+ ♗xf8
22.♖xc5+ ♗g8 23.dxe4 ♖xe4

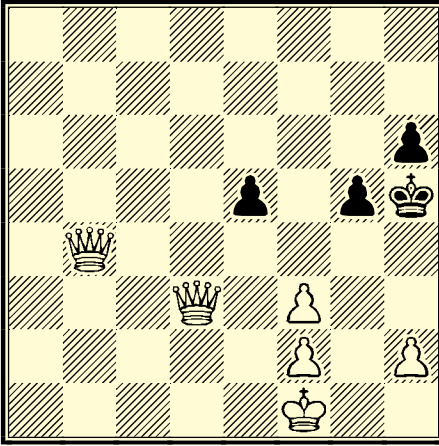
Çözüm:

11.♗xc5 ♔xd1 12.♔xf7+ ♗e7 13.♔xc5+ ♗f6
14.0-0+ ♗xe5 15.♖f5# 1-0

Kaynak:
Chessbase

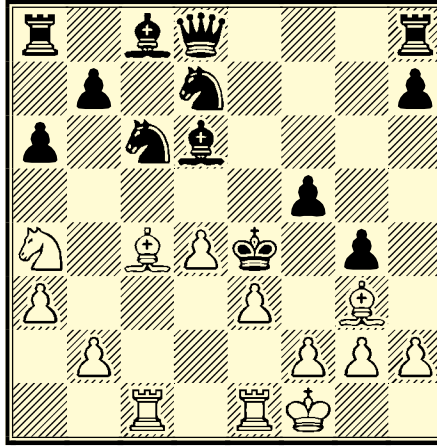
Aşağıdaki konumların tamamı ustaların oyunlarından alındı. Onlar oynamış, son hamleyi yapıp mat etmek de satranca yeni başlayanlara kalmış. Bakalım bir hamlede matları bulabilecek misiniz?

Soruları çözerken taşların konumunu, taşlar arasındaki bağlantıları, mat etmek için satranç taşlarında üstün olmanın her zaman yeterli olmadığını incelemeyi unutmayın.

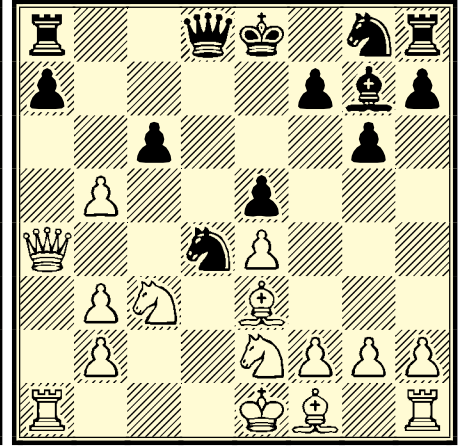
Nejmet - Chess Inthello (1998)

1. Sıra beyazda

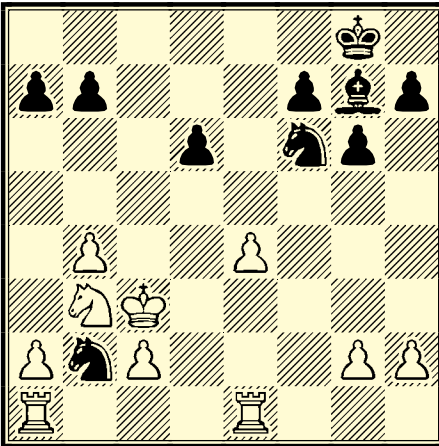
Koenig - Link (1983)

2. Sıra beyazda

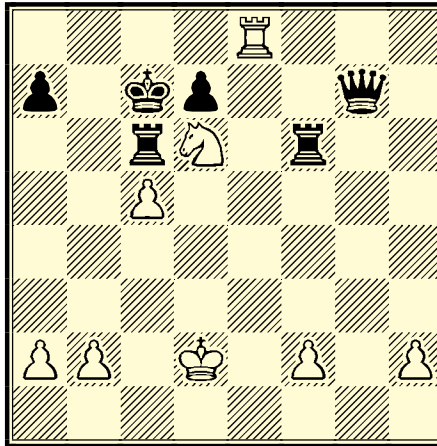
Hacker - Hanel (1983)

3. Sıra siyahta

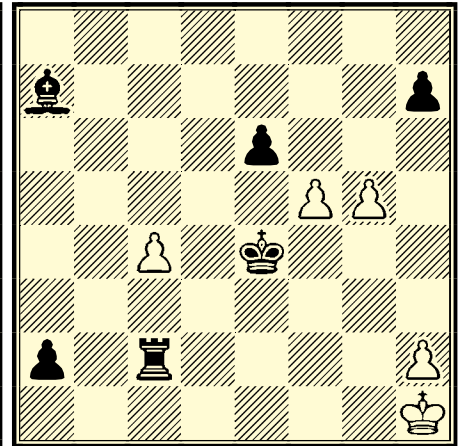
Neuvonen - Marjamaeki (1982)

4. Sıra siyahta

Everson - Plum (1982)

5. Sıra beyazda

Small C - La D. Blanche (1998)

6. Sıra siyahta

Yanılar: 1. ♖g4 2. ♜c3 3. ♜c2 4. ♜xg4 5. ♜c8 6. ♜h4 (♜)

Büyük oyunların dünyasında huzurlu bir oyun peşinde: Satranç Oyuncuları

Bu sayımızda başından sonuna dek satranca odaklanan bir film den söz edeceğim: Satranç Oyuncuları. Film, film dışından yapılmış beyaz ve kırmızı renkte, muhteşem güzellikte satranç taşlarının perdeyi doldurduğu bir sahne ile açılır. Filmin yazıları geçerken o sahneye sağdan ve soldan eller sırasıyla girerek taşlarla hamleler yapar. Oyun giderek ilerler; piyonlar sürülür, taşlar alınır. Yazıların son olarak yönetmenin adını gösterip kaybolmasıyla siyahları (kırmızılar) oynayan oyuncu "Şah!" der, gözlerini tahtadan kaldırıp rakibinin yüzüne bakar. "Şah!" sözcüğü ve o bakış, rakibin yüzünde patlayan bir tokat etkisi yapmıştır. Filmin anlatıcısı "Bay Mirza şah çekti." der. Kamera satranç tahtasının üstünde dolaşırken, izleyici bir taraftan satrancın rengârenk bir dokuma üstünde oynandığını görür, diğer taraftan anlatıcı "Bu beyaz şah, kızıl vezirin saldırısına müsait. Bay Mir, şahınızı kurtarın. Çünkü o giderse oyun da biter." diyerek devam eder.

Satranç Oyuncuları'nın kullandığı satranç takımı

Anlatıcının izleyicilere tanıttığı Mirza ve Mir İngiliz sömürgeci altındaki 1856 Hindistan'ında yaşayan iki toprak sahibidir. Her ikisinin de ortak büyük bir tutkusu vardır: Satranç. Mirza ve Mir sürekli bir araya gelerek nargilelerinin sağladığı dumanlı hava sahalarında satranç oynamaktadırlar.

Mirza ve Mir tutkulu ama mütevazı bir oyun oynarlarken aslında oynanmakta olan daha büyük bir satranç oyununda birer piyondan başka bir şey değillerdir. Bir taraftan da İngiltere ve bölgenin Hint şahı egemenlik mücadelesi vermektedirler. Bu dönemde Hindistan'ın büyük kısmı İngiliz sömürgesidir. Olayın geçtiği Müslüman Avadh bölgesi ise geçmişte yaptığı bir antlaşma ile dış ilişkilerini İngilizlere bırakırken içişlerinde bağımsız kalmayı başarmıştır. Ancak tahta oturan Ali Şah, ülkesinin sorumluluğunu taşımak yerine kendi bireysel uğraşları ve zevkleri için yaşamaktadır. Diğer taraftan bölgeden sorumlu İngiliz General Outram şahın zayıflıklarından faydalanarak böl-

Filmin Künyesi

Türkçe adı	Satranç Oyuncuları
Uluslararası adı	The Chess Players
Orijinal adı	Shatranj Ke Khilari
Yönetmen	Satyajit Ray
Yapım yılı	1977
Yapımcı ülke	Hindistan
Orijinal dil	Urdu/Hindi ve İngilizce
Süresi	113 dakika
Oyuncular	Sanjeev Kumar, Saeed Jaffrey, Richard Attenborough
IMDB Puanı	7.4

geyi bütünüyle ele geçirme planları yapmaktadır. Aslında Mirza ve Mir gibi toprak sahipleri halktan vergi toplayarak çalışmadan rahat bir yaşam sürmekte, bu vergiler İngiltere'ye akmaktadır. Ancak İngiltere yönetimi bütünüyle ele geçirerek daha fazlasını istemektedir.

Filmin ilerleyen bölümlerinde Mirza ve Mir, Hindistan'da keşfedilen satrancın sonradan İngiltere'ye gittiğini ama burada daha farklı oynandığını öğrenirler: Her iki vezir karşılıklı durmakta, piyonlar başlangıçta iki hamle ilerleyebilmekte ve aldıkları bu ilk hızla son kareye ulaştıklarında vezire terfi edebilmektedir. Mirza ve Mir bu saçma İngiliz kurallarını duyunca gülmekten kırılırlar.

Mirza'nın karısının satranç nedeniyle ihmal edildiğini düşünmesi ve sürecin kadının satranç taşlarını saklamasına dek varmasıyla iki arkadaşın keyfi kaçır. Mir bundan sonra daha huzurlu bir yer olarak kendi evinde oynamayı önerir. İki arkadaş Mir'in evinde oyunlarına devam ederken Mir'in karısının da Mirza'nın karısından aşağı kalmadığı, hatta daha cüretkâr

Mir (solda) ve Mirza bir araya gelip satranç oynayan iki yakın arkadaş

Oynanmakta olan politik satrancın oyuncuları: İngiliz generali ve Hint şahı

olduğu anlaşılır. Burada da huzur bulamayan arkadaşlar sonunda kent dışında terk edilmiş bir köy bulurlar. Bu sırada İngiliz generali, Hint şahını tahtından indirmiş, Hint ordusu silah bırakmış, İngiliz ordusu atları, filleri ve piyadeleriyle işgale başlamıştır. Geçmişte atalarının kahramanlığı sayesinde toprak sahibi olan Mirza ve Mir bu haksız işgale karşı ne yapacaktır? Mir içinde oldukları acıklı durumu itiraf etme cesaretini bulur: "Karılarımızla bile baş edemedikten sonra İngiliz ordusuna nasıl karşı çıkabiliriz?" Durumlarını kabul etmekten başka seçenekleri kalmayan iki arkadaş yeni bir oyuna başlar; Mirza vezirin yerini değiştirir. Bundan sonra satranç yeni İngiliz kurallarına göre oynayacaklardır.

Mirza ve Mir satrancın İngilizler tarafından farklı kurallara göre oynandığını öğreniyorlar

Satranç Oyuncuları filmine bütünüyle satrançı yücelten bir eser olarak bakmak mümkün değildir. Raj, filminde satranç soylular tarafından oynanan bir seçkin oyunu olarak göstermektedir. Filmde bu oyunla ilgilenen karakterler dış dünyaya kapılarını adeta kapatmakta, o tahta üstünde istedikleri her şeyi bulduklarını düşünmekte, daha fazlasına gereksinim duymamaktadırlar. Mirza ve Mir kendilerini de ilgilendiren bazı olumsuzlukları, satranç oynamalarına engel olabilecek bir ortam oluşmasından çekindikleri için, görmezden gelmekte, kendi bireysel ve toplumsal yükümlülüklerini yerine getirmekten kaçınmaktadırlar. Ancak filmde yerilen bu tavırdan kastedilenin satranç oyunundan çok, bunun Hintliler tarafından oynanış tarzı olduğu kolaylıkla okunabilir. Hint şahı bu oyunu kendi sakin ve yumuşak kuralları ile oynarken aslında görmezden gel-

Satranç oynamak için huzurlu bir yer arayan Mirza ve Mir'in son durağı kent dışında terk edilmiş bir köy olur

diği rakibi İngiliz 'şahı', bu oyunu çok daha sert ve açgözlü oynamaktadır. Sonuçta İngiliz 'şahı' Hint şahını mat eder. Bu açıdan bakıldığında filmin Hint tarihinin bir dönemine sert bir eleştiri yaptığı görülür. Ancak olaylar böyle sürüp gitmeyecek ve bir yıl sonra, 1857'de, Hindistan'ın ilk bağımsızlık mücadelesi başlayacaktır.

Satyajit Ray anısına basılmış bir posta pulunda Oskar ödüllü yönetmen ve Pather Panchali (Yol Türküsü, 1955) filminden bir sahne görülmektedir

Filmin yönetmeni Satyajit Ray (1921-1992) dünya sinemasının en önemli yönetmenlerinden biridir. Yönetmen kullandığı şiirsel ve insancıl dille kendine özgü bir sinema oluşturmuştur. Filmelerinin senaryosunu kendisinin yazması, hatta müziklerini de yapması ile tanınan Ray, Satranç Oyuncuları filminin senaryosunu Munshi Premchand'ın aynı adlı eserine dayanarak yazmıştır. Orijinal eser yalnızca Mirza ve Mir adlı iki satranç oyuncusunun öyküsünü anlatırken Ray, Ali Şah ve İngiliz generalini senaryoya ekleyerek bir taraftan satranç oyunu sürerken diğer taraftan İngilizlerin Ali Şah'ı mat eden hamlelerini gözler önüne serer. Yönetmen böylece bir taraftan sömürgecilerin kural tanımaz açgözlülüğünü diğer taraftan da bu aşikâr saldırganlığı görmezden gelen Doğu toplumunu eleştirme olanağı bulmuştur. Sinema sanatına kazandırdığı önemli eserler nedeniyle kazandığı 37 ödülün arasında 1991 yılı yaşam boyu başarı Oskar'ı da bulunmaktadır.

Kaynaklar

1. <http://www.imdb.com/title/tt0076696/> (Ulaşım tarihi: 04.08.2009)
2. Dünya Sinema Tarihi, Rekin Teksoy, Oğlak Yayıncılık, İkinci Basım, 2005
3. <http://www.satyajitray.org> (Ulaşım tarihi: 04.08.2009)
4. 100 Yılın 100 Yönetmeni, Atilla Dorsay, Remzi Kitabevi, Dördüncü Basım, 2003.

Şah'la son darbe:

Şahlar da oyuncudur

4. Dünya Şampiyonu Aleksander Aleksandroviç Alekhine (1 Kasım 1892 - 24 Mart 1946)

Alexander Alekhine 1927-1935 ve 1937-1946 yılları arası dünya satranç şampiyonudur. Saldırgan ve yaratıcı oyun tarzıyla ünlüdür. Alekhine 1892 yılında Moskova'da zengin ve soylu bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Satranca ilk kez Pillsbury'yi seyrederken ilgi duydu. Oynamayı ise kendisinden 4 yaş büyük olan ağabeyinden öğrendi. Ağabeyi ve zamanın güçlü oyuncularıyla yaptığı maçlar sayesinde oyununu geliştirdi. Büyük satranç oyuncularının oyunlarının inceleyerek satrancını geliştirmeye devam etti. 1908 yılında 16 yaşına geldiğinde uluslararası turnuvalara katılmaya başladı. Yaptığı maçların çoğunu kazanıyordu.

Fransızca'yı ve Almancayı da öğrenen Alekhine zamanının önemli bir bölümünü satranca harcamasına rağmen, 1917 Devriminden sonra 1920'de sulh yargıcı oldu ve analitik zekasıyla kriminal olayları araştırmakta ve çözmekte olağanüstü bir başarı gösterdi. 1921 yazında satrançtaki en büyük unvan olan büyükusta (grandmaster= GM) seviyesine ulaştıktan sonra Sovyetler Birliği'nden ayrıldı. Ağustos 1922'de yeni dünya şampiyonu Capablanca ile beraber Londra'daki uluslararası turnuvada oynadı. Turnuvayı ikinci sırada bitirerek dünya şampiyonluğuna aday olduğunu gösterdi.

Alekhine - Capablanca dünya şampiyonluğu unvan maçı 1927 yılında Buenos Aires'de yapıldı. İki buçuk ay boyunca Buenos Aires halkı dünya satrancının iki devinin mücadelesine tanık oldu. Alekhine bu maçı 18.5'e 15.5 gibi farklı bir skorla kazanarak dördüncü dünya şampiyonu oldu.

Londra 1922, A. A. Alekhine-F. D. Yates, Kabul Edilmeyen Vezir Gambiti

Gelmiş geçmiş diğer oyuncuların çok

daha parlak oyunlar oynayan güçlü Alekhine dahi hiç yoktan kombinezon bulup çıkartamazdı. O bile Lasker'in meşhur sözüne boyun eğmek zorundaydı: "Oyunun başlangıcında kombinezon arayışından vazgeçin, sert hamlelerden kaçının, küçük üstünlükler yakalamaya çalışın, bu üstünlükleri biriktirin ve tüm bunları gerçekleştirdikten sonra kombinezon arayın-tüm arzu ve zeka gücüyle bunları yapın, çünkü ancak o zaman ne kadar derinde olursa olsun kombinezon ortaya çıkacaktır."

Alekhine'nin fırsatlar için nasıl tetikte beklediğine, aletlerini güçlü karelere nasıl yerleştirdiğine, açık hatları nasıl ele geçirdiğine, kaleleri yedinci yatayda nasıl çiftlediğine ve şahını nasıl merkezileştirdiğine dikkat ediniz. Şahı merkezileştirmek? Evet gerçekten çok şaşırtıcı! Alekhine'nin şahı oyun ortasında, tahtanın ortasına yürüyor ve sakince kaleye hücum edip alıyor!

Eğer bulunması gereken kombinezon varsa (ve Lasker bize kesinlikle olduğunu söylüyor) Alekhine onları bulacak kişidir.

1.d4 ♞f6 2.c4 e6 3.♞f3 d5 4.♞c3 ♞e7 5.♞g5 0-0 6.e3 ♞bd7

Beyaz Vezir Gambiti'nin bu devam yolunda mutlu bir an yakalamış. İyi bir oyun

çıkarmak için yapması gereken sadece doğallı hamleler yapmak.

Diğer taraftan Siyah'ın vezirkanadında aletlerini geliştirmede sıkıntısı var. Vezir atı d7'de kötü konumlanmış ve vezir filinin yolunu tıkamış. Atı c6'ya oynamak çok daha kötü olurdu. Vezir filinin kötü durumunu iyileştirmeyip, görevi ...c5 ilerleyişi ile merkeze saldırmak olan c-piyonunu engellerdi.

7.♞c1 c6 8.♞c2 ♞e8 9.♞d3 dxc4

Bu ve bundan sonraki hamle (Capablanca'nın serbestleştirme manevrası) ile Siyah eşitliği sağlamak için iyi bir fırsat yakalıyor. Diğer devam yolları fazla umut vermiyor:

a. 9... a6 (10... dxc4 11.♞xc4 b5 12.♞d3 c5 ile vezir kanadında karşı oyun elde etmek için) 10.cxd5 exd5 (10.cxd5 exd5 (10. ♞xd5'e ♞xh7+ piyon kazanır) ve konum Beyaz'ın yararına olur.

b. 9...h6 10.♞f4 a6 11.cxd5! ♞xd5 12.♞xd5 cxd5 ve Beyaz ♞b1, b4, a4 ve b5 ile azınlık saldırısı başlatıp kazanç fırsatları elde eder.

10.♞xc4 ♞d5 11.♞e4 f5

Bu hamle iyi değildir, çünkü siyah karelerini zayıflatır ve Siyah'a geri kalmış bir şah piyonu bırakır. Rakip at, kovalanma korkusu olmadan e5 karesine yerleşebilir. Bu konumda Alekhine "Siyah'ın oyunu stratejik olarak kaybedilmiş demektir, ancak zafer o kadar da kolay değildir." diyor. Tercih edilebilir bir savunma 11...♞xg5 12.♞exg5 ♞f8 olabilirdi. Yine de Siyah uzun ve zorlu bir kış geçirmek ile karşı karşıya kalırdı.

12.♞xe7 ♞xe7 13.♞ed2 b5

Bu da başka bir stratejik hata ve yine önemli bir siyah kare (c6) zayıflatılıyor. Be-

yaz, göreceğimiz gibi, bu kareyi aletleri - at, vezir ve sonra da kalelerin birisi- için dayanak noktası olarak kullanır. Beyaz ayrıca açık hattın kontrolünü ele geçiriyor. Bu konum rakip tarafa kolay bir geçiş hattı sağlıyor.

14. ♖xd5

Çok iyi! Alekhine merkeze güçlü bir şekilde yerleşmiş attan kurtuluyor ve açık hatta girişim başlatmaya hazırlanıyor.

14...cxd5 15.0-0 a4 16. ♖b3

Bunun hemen oynanması gerekir, aksi takdirde Siyah 16... a4'le atı yaklaştırmaz. Kuşkusuz at sihirli c5-karesini hedeflemektedir.

16...a4 17. ♖c5

Bu hamle atları değiştirmeye zorluyor, böylece değişim sonrasında Beyaz'ın diğer atı c5'e veya e5'e yerleşebilir.

17... ♗xc5 18. ♖xc5

Almanın doğru yolu! Tarrasch der ki: "Rakip taraftaki zayıf noktalar veya geldikleri aletlerle işgal edilmelidir, piyonlarla değil".

18... ♖xc5 19. ♖xc5

Beyaz, güç, alan ve zaman konularında üstündür.

Güç olarak: Bir piyonun desteğinde e5'e yerleşecek olan atın kovalanması olası olmayacak ve bu at -özellikle bu durumda yalnızca savunma görevini yürüten- bir filden daha güçlü olacaktır.

Alan olarak: Kaleleri açık olan tek hattı tutacaktır.

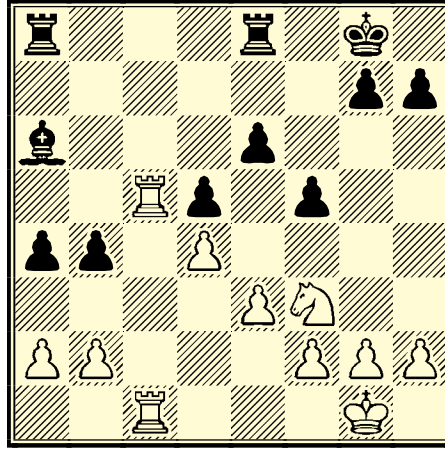
Zaman olarak: Aletlerinden ikisi etkin oyundadır, Siyah'ın ise etkin hiçbir aleti yoktur.

19... b4 20. ♖f1 ♖a6

Siyahlar c-hattındaki kalelere karşı koymayı umuyor. İşte ulaşılan konum. Sıra Beyaz'da:

21. ♗e5!

At fantezilere bir son vermek için tam zamanında geliyor!. Eğer Siyah 21... ♖ec8 ile c-hattının hakimiyetini ele geçirmeye çalışırsa, oyun şöyle devam eder: 22. ♖xc8+

♖xc8 23. ♖xc8+ ♖xc8 24. ♗c6. At piyonuna yapılan saldırı ve 25. ♗e7 ile fili kazanma tehdidi Beyaz'a piyon kazandırdı.

21... ♖eb8 22.f3!

Beyaz için diğer bir üstünlük: Siyah şahını yerinden çıkaramazken Beyaz şahını etkin olarak kullanabilir.

22...b3 23.a3 h6

23... ♖c8 24. ♖xc8+ ♖xc8 25. ♖xc8+ ♖xc8 26. ♗f2 ♗f8 27. ♗e1 ♗e7 28. ♗d2 ♗d6 29. ♗c3 ve Siyah a-piyonunu kurtaramaz.

24. ♗f2!

Şahın bizzat kendisinin de katıldığı mat tehditlerinin başlangıç noktası.

24.. ♗h7 25.h4 ♖f8

Siyah hala kalelere karşı koyamıyor. 25... ♖c8 26. ♖xc8 ♖xc8 27. ♖xc8 ♖xc8 28. ♗d3 ♗d7 29. ♗c5 ve Siyah ya e-piyonunu veya a-piyonunu kaybeder.

26. ♗g3 ♖fb8

Siyahın beklemek dışında yapabileceği bir şey yok.

27. ♖c7

İyi kitaplar "Açık bir hattı ele geçirmenin büyük üstünlüğünü, kalenin yedinci yataya inmesine olanak vermektir." diye açıklar.

27... ♖b5 28. ♖1c5

Beyaz'ın niyeti 29. ♖e7 ♖e8 30. ♖f7 ♖ab8 (fili korumak amacıyla) 31. ♖cc7 ve kaleler yedinci yatayda çiftlenir.

28... ♖a6 29. ♖5c6

Beyaz adım adım amacına yaklaşıyor. Siyah'ın e-piyonunu koruması gerekiyor. Diğer taraftan 29... ♖c8 ile kaleleri değişme girişimi 30. ♖xa6! ile yanıt buluyor. Siyah arada filini kaybediyor.

29- ♖e8

30. ♗f4

Artık kalelerini çiftlemesi önlenemeyeceği için Alekhine şahını merkeze getirmek için acele etmiyor.

30... ♗g8 31.h5!

Şahın (kuşkusuz ki siyah şahın!) etrafındaki çember daralıyor.

31... ♗f1 32.g3 ♖a6

Eğer Siyah bunun yerine 32... ♖e2 oynarsa, Beyaz atını önce g6 ve sonra da h4'e getirerek fil piyonunu korur. Sonrasında ise şahını e5'e oynayıp başlangıç olarak e-piyonunu kazanır.

33. ♖f7 ♗h7 34. ♖cc7

Kaleler çiftlendi! Şimdi geriye kalan son engel g piyonu.

34... ♖g8 35. ♗d7!

36. ♗f6+ oynayıp kalite kazanmakla tehdit ediyor.

35... ♗h8

Şimdi de sıra Alekhine'in bir dantel gibi işlediği müthiş kombinezonda. İşte bu noktada ulaşılan konum:

36. ♗f6! ♖g8

Kuşkusuz at alınamaz: 36... gxf6 37. ♖h7#. Siyah'ın oyundaki hamlesi kaleleri değiştirmeye zorluyor gibi görünmektedir.

37. ♖xg7!! 37... ♖xf6 38. ♗e5!

Kombinezonun amacı: Kale kaçamıyor. 38... ♖ff8 (veya 38... ♖af8) oynarsa iki hamlede mat olur: 39. ♖h7+ ♗g8 40. ♖cg7#.

Siyah terk eder.

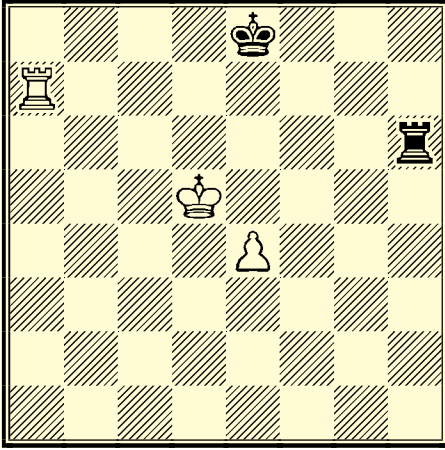
1-0

Kaynak:

Irving Chernev, The Most Instructive Games of Chess Ever Played: 62 Masterpieces of Chess Strategy, Dover Publications, Inc, New York 1992.

Kale-piyon finalleri

Philidor konumu ve diğer ilgili bazı konumlar

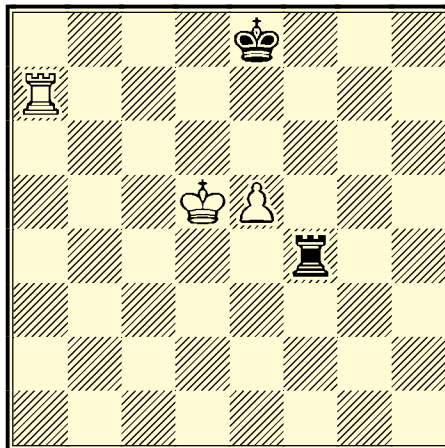

No: 1 Berabere

Siyah kale altıncı yatayı zaptetmiş durumda. Piyon e6'ya sürülünceye kadar kaleyle altıncı yatayda vakit geçirir. Piyon e6'ya gelince birinci yataya gidip sürekli şah çeker. Eğer şah piyondan fazla uzaklaşırsa da piyona hücum eder ve alır.

1.e5 g6 2.e6 g7 3.gd6 d1+

Beyaz şah üçüncü yataya gelinceye kadar siyah kale sürekli şah çeker. Beyaz şah üçüncü yataya gelince e1 oynayıp piyonu kazanır (Levenfish ve Smyslov 1975)

No: 2 Siyah oynar berabere, Beyaz oynar

kazanır

Philidor'un 1777'de incelediği tarihi konumun bu olduğu söyleniyor. (Wikipedia). Siyah kale altıncı yataya hemen gelemeyince durum karışıyor.

Siyah oynar berabere:

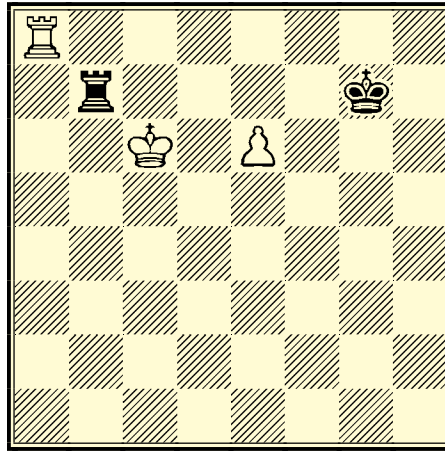
1...b4 2.a6

2.g6 b6+ ilk konuma dönüş ve beraberlik.

2...g7 ve berabere.

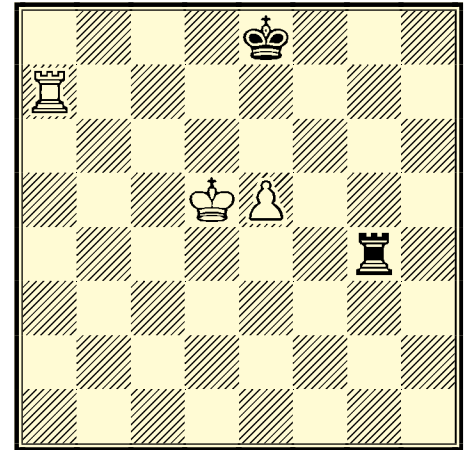
Beyaz oynar kazanır:

1.g6 f8 2.a8+ g7 3.gd6 d4+ 4.g7 b4 5.e6 b7+ 6.gd6 b6+ 7.gd7 b7+ 8.gc6 ve Beyaz kazanır.

No: 2b)

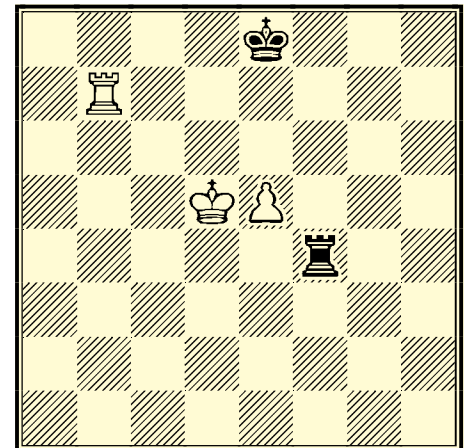
Üçüncü neden de siyah kalenin piyona arkadan hücum edemiyor olması. Siyah kale e1'de olsa 1.g6'a f8 ile siyah şah kısa tarafa geçip beraberliği elde edebilirdi. (Bkz. No: 3)

No: 2b Berabere

Bu konumla No: 2'deki konum arasındaki tek fark, siyah kalenin şah çekebiliyor olmasıdır.

1.g6 g6+ ve berabere.

No: 2c Berabere

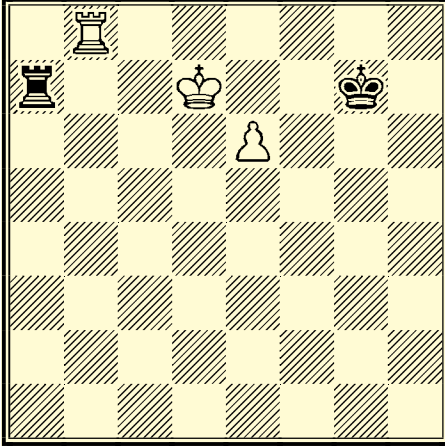
Bu ilginç konumda Beyaz'ın kazanmasının üç nedeni var:

Birincisi siyah kale şah çekebilmek için beyaz şahtan yeterince uzak değil. Eğer uzak olsaydı şah çekerek önce şahı üstüne çeker sonra da piyona hücum ederdi. Yani konumun başında beyaz kale a dikeyinde değil de b dikeyinde olsaydı oyun berabere olurdu. (Bkz. No: 2c)

İkinci neden ise ilk hamlede siyah kalenin altıncı yataydan şah çekememesi. (Bkz

Bu konumun No: 2 ile arasındaki tek fark beyaz kalenin b dikeyinde olması.

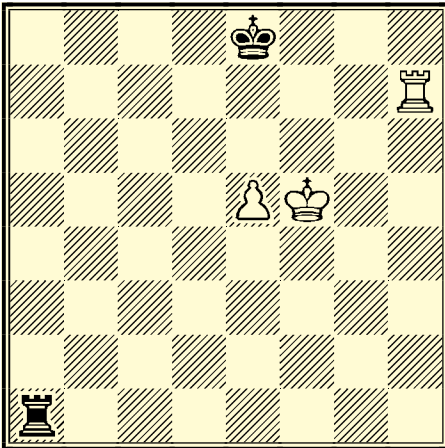
1.♟e6 ♟f8 2.♞b8+ ♟g7 3.♟d6 ♞d4+ 4.♟e7 ♞a4 5.e6 ♞a7+ 6.♟d6 ♞a6+ 7.♟d7 ♞a7+

No: 2d Berabere

Siyah kale ile beyaz şah arasında iki kare boşluk var ki bu da kalenin şahı piyondan uzaklaştırabilmesine olanak sağlıyor.

8.♟c6 ♞a6+ 9.♟d5 ♞a5+ 10.♟c4 ♞a4+ 11.♟b5 ♞c4 ve berabere.

No: 3 Beyaz oynar berabere

Lasker

1.♟f6 ♞c1!

Bu konumda 1... ♞f1+ hamlesi de beraberliği sağlıyor ama piyona arkadan hücum ederek sistemli oynamak en iyisi. [1...♞a5? 2.e6 ve beyaz kazanır.]

2.♟e6 ♟f8!

Şahın kısa kenara kaçması önemli. Böylece uzun kenarı kalesinin şah çekebilmesi

için serbest bırakıyor. 2...♟d8 3.♞h8+ ♟c7 4.♞e8 Bu konumda da geçer piyon merkezde olduğu için siyah yine berabere yapabiliyor (Kling ve Horowitz etüdü). Ancak yine de kısa kenara kaçıp sistemli oynamalı.

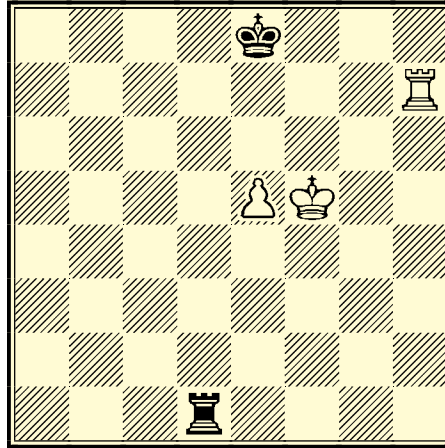
3.♞h8+ ♟g7 4.♞e8

Kale piyonu tutarak şahı yardım etmek ister. 4.♞a8 ♞c2 5.♟d6 ♟f7 Siyah şah ve kale e6 karesini kontrol ettikleri için geçer piyon sürülemiyor. Kale ile geçer piyonu arkadan kontrol etmenin yararı da burada. 6.♞a7+ ♟e8 7.♟e6 ♟f8 ve tekrar şah kısa tarafa gider.

4...♞a1!

4...♞c2 de berabere yapabiliyor ama asıl devamı yolu kaleyi şah çekmeye hazırlıyor ve kolay bir savunma olanağı sunuyor.

5.♞d8 ♞e1! ve beraberlik.

No: 4 Beyaz oynar kazanır

Kopaev'in bir etüdü. Aynı zamanda Rohde-Cramling 1977

Bu konumda siyah kale e dikeyinde olsa (e1) oyun berabere olur.

1.♟e6!

1.♟f6 ♞c1!= Beraberlik (Lasker).

1...♟f8

1...♟d8 2.♞h8+ ♟c7 3.♟e7 Beyaz kazanır.

2.♞f7+!

2.♞a7 ♞c1!=

2...♟g8

2...♟e8 3.♞a7 ♟f8 (3...♟d8 4.♞a8+ ♟c7 5.♟e7+→) 4.♞a8+ ♟g7 5.♟e7 ♞b1 6.e6 ♞b7+

7.♟d6 ♞b6+ 8.♟d7 ♞b7+ 9.♟c6 ♞e7 (9...♞b1 10.e7→) 10.♟d6+→

3.♞d7!

3.♞a7 ♞e1 4.♟f6 ♞f1+ 5.♟e7 ♞f7+

3...♞e1 4.♟f6 ♞f1+ 5.♟e7 ♞a1

5...♞f7+ 6.♟d6 ♞f8 (6...♞f1 7.e6 ♞d1+ 8.♟e7 ♞a1 9.♞d2) 7.e6 ♞a8 8.♟e5 ♞e8 9.♟f6; 5...♟g7 6.♟e8+ ♟g8 (6...♟g6 7.e6 ♞a1 8.e7 ♟g7 9.♞d5 ♞a8+ 10.♟d7 ♞a7+ 11.♟e6 ♞a6+ 12.♞d6 ♞a8 13.♞d8) 7.e6 ♞a1 8.e7 ♟g7 9.♞d5 ♞a8+ 10.♟d7 ♞a7+ 11.♟e6 ♞a8 12.♞d8+→

6.♞d2!

6.e6? ♟g7! 7.♞d6 ♞a8!= Rohde - Cramling 1977

6...♞a7+ 7.♟f6 ♞f7+ 8.♟e6 ♞f1

8...♞a7 9.♞d8+ ♟g7 10.♞d7+

9.♞a2! ♟g7

9...♞e1 10.♟f6 ♞f1+ 11.♟e7 ♞f7+ 12.♟d6

10.♞a7+ ♟g6

10...♟g8 11.♟d6

11.♞a8 ♟g7 12.♟e7 ♞f7+

12...♞b1 13.e6 ♞b7+ 14.♟d6 ♞b6+ 15.♟d7 ♞b7+ 16.♟c6 ♞c7 17.♟d6

13.♟d6

Speelman 1988

Bu zor konumda beyaz kazanmak için önce a dikeyini ele geçiriyor. Sonra piyonu e6'ya sürüyor. Siyah kalenin şah çekme aralığının kısaltılması için kalenin a dikeyini işgal etmesi şart. Siyah kaleyi a dikeyinden ayırmak için ♟f6 ile tehdit üretiyor.

Kaynaklar:

Levenfish, Grigory; Smyslov Vasily (1975), Rook Endings, Batsford, ISBN 0 7134 0354 3

Philidor Position Wikipedia; http://en.wikipedia.org/wiki/Philidor_position#Philidor.27s_position.2C_rook_and_pawn_versus_rook (24 Haziran 2009 tarihinde erişildi).

Speelman, John (1988) Analyzing the Endgame, Batsford, ISBN 07134 6064 4

Web Query for Nalimov Endgame Tablebases; <http://www.k4it.de/index.php?topic=egtb&lang=en> (24 Haziran 2009 tarihinde erişildi).

Öğrenmek güzeldir, satranç da...

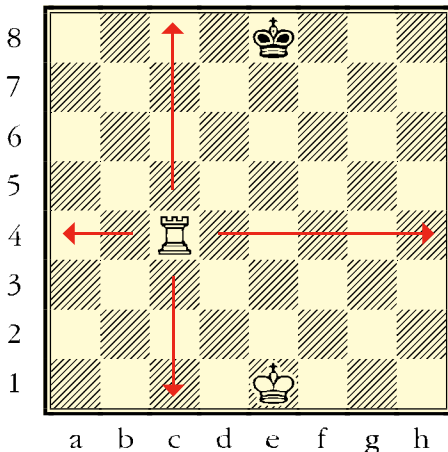
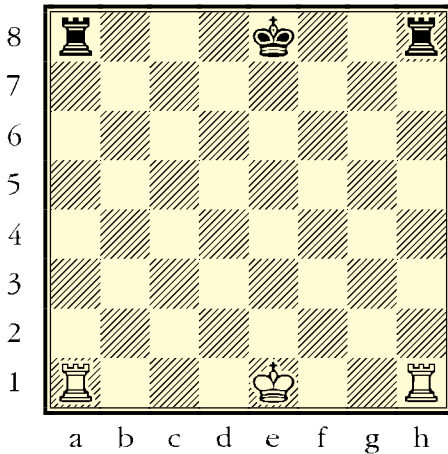
"Satranç tahtasında yalan ve iki yüzlülük çok fazla yaşayamaz." (Lasker)

Bu sayımızda satranç taşlarının nasıl hareket ettiğini öğreneceğiz. Bütün taşların nasıl hareket ettiğini öğrenirsek artık satranç oynayabiliriz demektir.

Taşların hareketleri

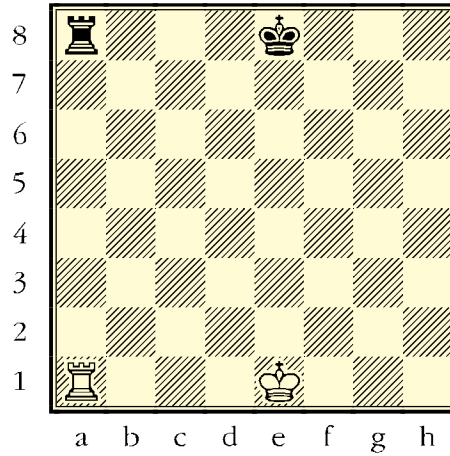
♖♜ : Kale

Kale, yatay ve dikey olarak sağa, sola; ileri, geri istediği kadar gidebilir. Önünde taş varsa atlayamaz. Kale, isterse, yolu üzerindeki rakip taşı alarak onun yerine kendi geçer.

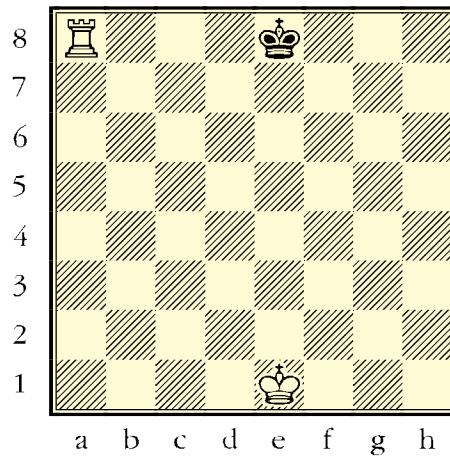
Yukarıdaki diyagramda kale, kaç farklı kareye gidebilir?

Kalenin yatayda ve dikeyde gittiği kare sayısı eşit mi?

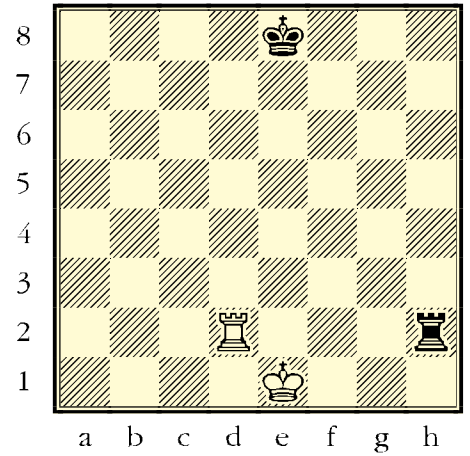
Sıra beyazdaysa a1'deki kale a8'deki kaleyi alabilir.

Sıra siyahtaysa a8'deki kale A1'deki kaleyi alabilir. Sıranın beyazda olduğunu düşünürsek:

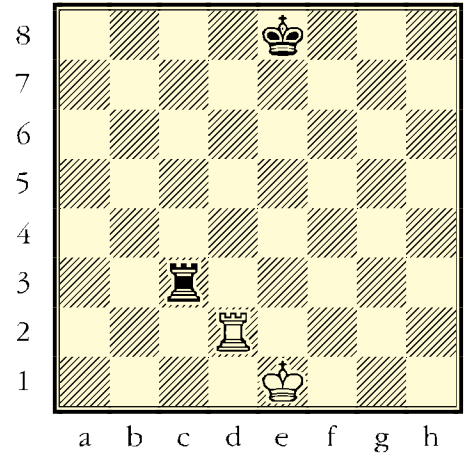

♖'nin rakip kaleyi almasından sonraki durumu.

Aşağıdaki diyagramları dikkatle inceleyiniz. Beyaz kalelerin siyah kaleleri alıp alamayacağını işaretleyiniz.

1. a) Alır b) Alamaz

2. a) Alır b) Alamaz

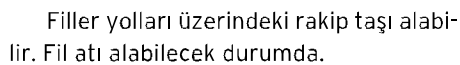
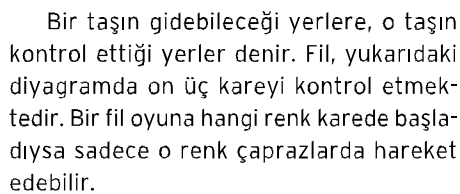
♘♞ : Fil

Fil, çapraz olarak sağa, sola; ileri, geri istediği kadar gidebilir. Önünde taş varsa atlayamaz. Fil, isterse, yolu üzerindeki rakip taşı alarak onun yerine kendi geçer.

Aşağıdaki diyagramdaki fil kaç farklı yöne hareket edebilir?

Filin gidebildiği tüm yönlerde, kontrol ettiği karelerin toplam sayısı kaç?

.....

1-

Vezir kaleyi almadan önce (devam edecek)

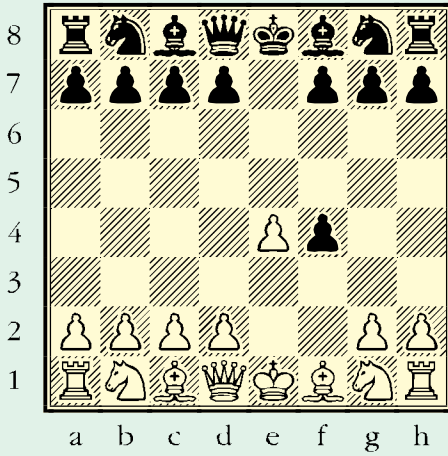
Accept

- Kabul etmek

King's Gambit Accepted Opening

- Kabul Edilen Şah Gambiti Açılışı

1.e4 e5 2.f4 exf4

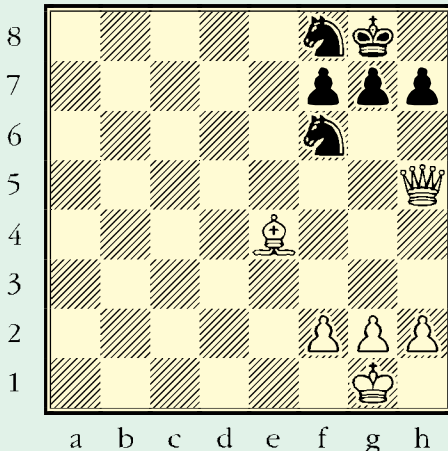

Active

- Aktif, etkin

Active defense

- > Aktif savunma. Savunma yaparken hücumu da düşünme.

♖f6 ve ♖f8 her ikisi de h7 piyonunu korumakta ancak ♖f6 aynı zamanda beyaz veziri istemekte. ♖f8 ise pasif bir şekilde sadece savunma yapmaktadır.

Active piece

- Aktif taş. Taşların çok fazla kareyi denetlemesi ve oyunda etkili olması.

♖d4, ♘d4, ♞e5 gibi...

Analysis

- Analiz, konumu değerlendirme

Bir satranç oyuncusu bir partiyi oynarken veya oynanmış bir partiyi incelerken durumu değerlendirip konumu inceler.

Konum değerlendirirken kabaca şu ölçütler kullanılır:

1- Şahların durumu. Henüz oyunun başında ya da ortalarında yani tahtadaki taş sayısı şah için tehlike oluştururken şah merkezdeyse ya da rok yapılmışken şahı koruyan piyonların yapısı bozursa şah tehditlere açık demektir. Bu durumda dikkatler doğrudan şah üzerinde yoğunlaşır.

2- Materyal dengesi. Taş sayısında ya da taşların güçlerini gösterir puanlamada dengesizlik, oyuna önemli ölçüde etki eder.

3- Olası tehditler. Ortaya ne tür tehditler çıkabileceği ve önlemler değerlendirilir.

4- Diğer taşların konumu ve alan hakimiyeti. Şah dışındaki diğer taşların ne kadar işe yaradıkları oyundaki diğer bir etkidir. Tahtada oyuna etki eden karelerin kontrolü de önemli bir diğer konudur.

Annotation

- Yorum, açıklama

Annotation Games

- Açıklamalı oyun

Bir satranç partisindeki hamleleri, arkasındaki fikirleri anlatarak yorumlamaktır. Genç oyuncularımızın, ustaların fikirlerini, pozisyonel veya taktiksel manevraları öğrenmek için analizli oyunları incelemeleri çok faydalıdır.

Artificial castling

- Yapay rok

Standart rok hamlesi yerine birkaç hamleden oluşan ve rok atmış gibi olan bir pozisyona ulaşmak. ♖f7, ♞e8, ♞g8 gibi.

Advantage

- Avantaj, üstünlük

Rakiple kıyaslandığında maddi güçlerin fazla olması.

Pozisyonel Avantaj: Konumsal üstünlük; daha fazla alan üstünlüğü, çift file sahip olma, geçer piyonun olması gibi.

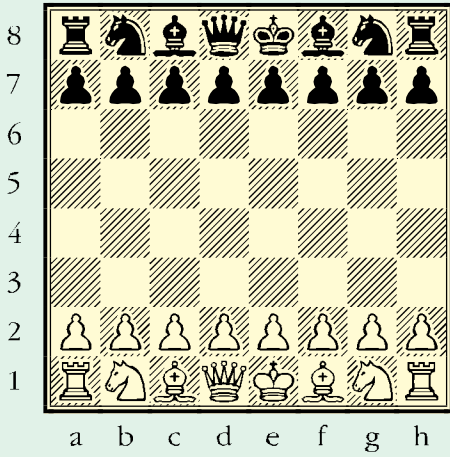
Alertness

- Tetikte olmak, dikkatli olmak

Algebraic Notation

- Cebirsel notasyon, cebirsel hamle yazma sistemi

Kullanılan başlıca iki farklı notasyon sistemi vardır. Birincisi, en yaygın olan cebirsel notasyondur. Tahtanın dikey yolları harflerle adlandırılır. Yatay yollar ise sayı ile ifade edilir. Buna göre tahtada yapılan bir hamle kağıda aktarılırken, önce taşın adının ilk harfi büyük harfle yazılır, sonra dikeyin adı ve sonunda da yatayın adı yazılır. Eğer yapılan hamle piyon hamlesi ise taş adı yazılmaz. Karenin adı yeterlidir.

1. e4 c5 2. ♘f3 d6 3. d4 cxd4 gibi. cxd4 c piyonu d4 piyonunu aldı demektir. 'O-O' kısa rok, 'O-O-O' uzun rok anlamındadır.

İkinci notasyon sistemi ise İngilizlerin kullandığı bilimsel notasyon dediğimiz yorucu ve karışık olandır. Bu sistemde dikey yollar taşların ilk dizildiği biçimdeki karelerde bulunan taşların isimleriyle adlandırılır. Şah dikeyi, vezir dikeyi, kale dikeyi, vb. Eğer tek başına bir taş ismi, dikeyi tam olarak tanımlamıyorsa şah kanadındaki dikey kastediliyorsa başına şah, vezir kanadındaki kastediliyorsa başına vezir getirilir. Yataylar yine sayı ile belirtilir ama herkes kendi önünden sayar.

1) P-Ş4 (Piyon şah 4. Piyon e4 karesine oynandı. Yani e4).

1) ... P-VF4 (Piyon vezir fili 4. Piyon c5 karesine oynadı. Yani ...c5).

Bu zor notasyon tutma sistemi günümüzde terk edilmeye yüz tutmuştur.

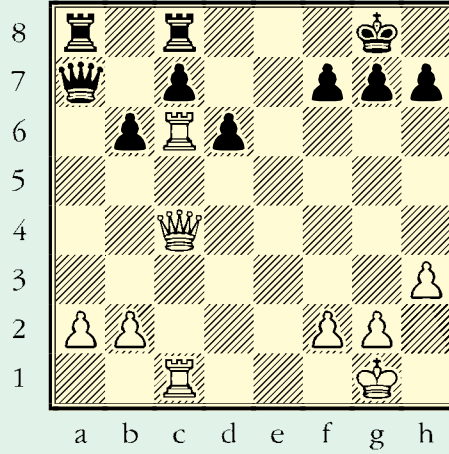
Backward pawn

► Geri piyon

İlerlemesi rakip tarafından engellenen, komşu piyonlar tarafından korunmayan çoğunlukla siyahlar için yedinci yatayda, beyazlar için de ikinci yatayda kalmış piyonlardır ve ciddi bir zayıflık oluştururlar.

Aşağıdaki diyagramda c7 piyonu geri kalmış piyondur ve korunması çok güçtür.

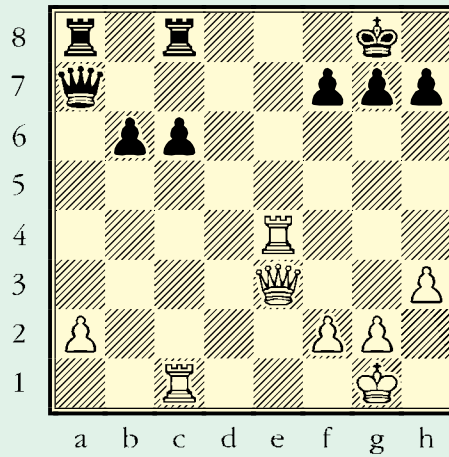
Geri piyonu olan taraf rakibine açık bir hedef vermektedir.

Back rank

► Arka sıra

Beyazlar için birinci yatay, siyahlar için de sekizinci yatay. Konum değerlendirme öğelerinden biri de arka sıra zayıflığıdır.

1. ♜xc6 ♜xc6 2. ♜e8+ ♜e8 3. ♜xe8 mat.

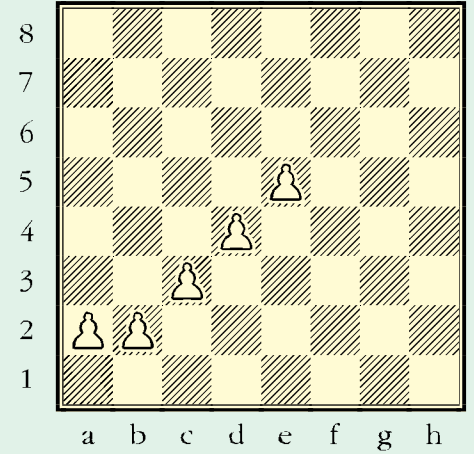
Bad bishop

► Kötü fil

Hareket alanı çok kısıtlı olan, kendi piyonlarıyla aynı renkte olan fil. Bir filin kötü olup olmadığını merkezdeki yandaş piyonları da belirler.

Base of Pawn Chain

► Piyon zincirinin en arkasındaki piyon

Pozisyondaki piyon zinciri b2, c3, d4, e5 piyonlarından oluşmuştur. Siyahın b2 piyonunu hedef alması gerekmektedir.

Battery

► Aynı doğrultu üzerinden bir noktaya hücum eden taşlar

Örnek:

♜d1, ♜d2 ile d5 karesine saldırı.

♞c2. ♜d3 ile h7 karesine saldırı.

Berserker

► Çılgınca (sonunu görmeden) saldırmak

Bind

► Bağlanmak, kımıldayamamak

Çaresiz hale gelmiş oyuncunun içinde bulunduğu durum.

Satrançta küresel rekabet

Küresel siyasi tarihin "soğuk savaş" dönemini açıklayan en kullanışlı kavram-sallaştırmanın, Alman hukukçu ve siyaset bilimci Carl Schmitt'in "dost-düşman" ayrımı olduğu pekala söylenebilir. Schmitt siyasal alanı, bağımsızlık ve bütünlüğümüzü destekleyen dostlarımızla, bu bütünlük ve bağımsızlığı tehdit eden ötekiler arasındaki uzlaşmaz çatışmaya dayandırmıştı.¹ Onun bu ayrımı, kendisini "özgür dünya" olarak niteleyen ve başını ABD'nin çektiği liberal piyasa demokrasileri ile kendisini sosyalist-komünist olarak niteleyen devletçi, monolitik yapılanmaların iki cepheli ve çatışmacı bir dünya sistemi üzerinde yükselen "soğuk savaş"ını da gayet güzel açıklıyor.

ABD'li Robert James "Bobby" Fischer ile SSCB'li, (Eski Sovyetler Birliği), Boris Vasilevich Spassky arasında 1972'de gerçekleşen "asrın satranç maçı", soğuk savaşın en "kızgın" günlerinde satrancı bir anda küresel düzeyde popüler bir spora dönüştürüvermişti. Soğuk savaşın başından o tarihe kadar, açık ve kesin biçimde sosyalist dünyanın tekeline olan, (Botvinnik, Smyslov, Tal, Petrosian ve Spassky), dünya satranç şampiyonluğu unvanı, ilk kez, karşıt cepheyi temsil eden, üstelik ABD vatandaşı bir satranç ustası tarafından alınmak istenmişti. Dönemin ABD Başkanı Nixon'un karşılaşma öncesi Fischer'e gönderdiği "bütün Amerikalılar ve özgür dünya..." ifadesini taşıyan destek mesajı, unvan karşılaşmasının içinde yer aldığı "Schmittyen" dost-düşman kamplaşmasını da açık biçimde ortaya koyuyor.

"Bobby" Fischer, Spassky'e karşı İzlanda'da dünya satranç şampiyonluğu unvanını elde etse de Sovyet egemenliği kısa süre içinde geri döndü. Karpov ve Kasparov ile devam eden dünya şampiyonluğu süreci bir yana, 1952 - 1990 yılları arasında on dokuz kez düzenlenen satranç olimpiyatları da, oyunların on sekizinden zafere ayrılan SSCB ulusal takımının damgasını taşıyordu. Sovyetler Birliği'nin parçalanması sonrasında, küresel satranç rekabetinde en azından şimdilik böylesi bir kamplaşma yaşanmadı ama SSCB'nin ardılı Rusya'nın satrancın küresel oyunundaki hakimiyeti devam etti. 1992 - 2002 Yılları arasında gerçekleşen altı satranç olimpiyatında da Rus ulusal takımı birinciliği bırakmadı. Her ne kadar "jeopolitik güçler" arasındaki satranç rekabetinin değişen aktörlerle sürdüğü belirtilse de,² rakamlar, halen bu alanda başta Rusya ve eski Sovyet Cumhu-

Fischer-Spassky karşılaşmasını efsaneleştiren şey, dost ve düşman ayrımıyla biçimlenen soğuk savaş iklimi ile bir oyun olarak satrancın olağanüstü doğasıydı

riyetleri olmak üzere eski "demir perde" ülkelerinin belirleyici olduğunu söylüyor.

Hiç kuşku yok ki en başta, en güçlü on oyuncusu 2728 Elo ortalamalı, 192 GM ve 460 İM'si ile Rusya yer alıyor. Rusya'nın üstünlüğü o kadar açık ki, ardından gelen Ukrayna, İsrail, ABD, Çin, Azerbaycan, Macaristan ve Fransa'nın toplam unvanlı sporcu sayısına, (1917), neredeyse eşit sayıda, (1913), unvanlı oyuncusu bulunuyor. FİDE, Uluslararası Satranç Federasyonu Eylül 2009 en güçlü yüz oyuncu listesinde yer alan Rus oyuncuların sayısı da bunun ispatı niteliğinde. Listede tam 23 Rus sporcu var. Rusya'nın üstünlüğü yalnızca "genel" kategori ile de sınırlı değil. En güçlü yüz bayan satranççı listesinde yer alan 17 sporcusuyla Rusya, bayan satrancında da ilk sırada. Eğer Ukrayna, Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan gibi eski Sovyet Cumhuriyetlerini de bu listeye dahil ederseniz en güçlü yüz listesinin "genel" kategorisinde bulunan sporcuların sayısı 48'e ulaşır. Bu sayıya Romanya,

Bulgaristan, Macaristan, Polonya gibi eski "demir perde" ülkeleri de eklenirse, toplam, bir anda 62'ye yükseliyor. Ayrıca en güçlü yüz listesinin ilk onunda, ikisi Rus olmak üzere toplam beş, eski SSCB ülkesi satranççısı bulunuyor.³

Peki ama Doğu'nun yükselen yıldızı Çin ile nüfusu giderek Çin'e yaklaşan Hindistan acaba satranç alanındaki bu eski Sovyetik egemenliğe karşı yeni bir imkan oluşturabiliyorlar mı? Le Monde Diplomatique'te Manouk Borzakian imzasıyla çıkan yazı, özellikle Çin'in bu alanda öne çıktığı görüşünde. Doğrusu erkek satranççılar açısından olmasa bile kadın oyuncu yetiştirmesi konusunda Çin'in yükselişi gerçekten dikkat çekici. En güçlü yüz kadın satranççı listesinde 12, en güçlü yirmi genç kız listesinde 5 Çinli sporcu bulunması, bunun açık bir göstergesi sayılabilir.

"İyi ama biz neredeyiz? Türkiye nerede?" diyenlere yanıtım, bir sonraki yazıda olacak.

¹ Gianfranco Poggi, "Modern Devletin Gelişimi", İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 3. Baskı, 2005, sayfa 20

² Manouk Borzakian, "64 Kare Üzerinde Jeopolitik Oyun", Le Monde Diplomatique, Türkiye baskısı, Ağustos 2009, sayfa 55

³ Tüm sayısal veriler Uluslararası Satranç Federasyonu'nun (FİDE) www.fide.com adresli internet sitesinden alınmıştır.